

Estudi sobre la situació de la música a Catalunya

Estudi encarregat pel Departament de Cultura

Gener de 1999

RPEEO 83 a

ESTUDI SOBRE LA SITUACIÓ DE LA MÚSICA A CATALUNYA

**Resolució 14/V del Parlament de Catalunya
sobre la situació de la música a Catalunya**

Barcelona, 30 de juny de 1999

SUMARI

. El règim legal i convencional de l'ordenació de les condicions de treball i de seguretat social i impositiva dels músics a Catalunya. Conclusions definitives.

Autors: Julia López, Eva Garrido, Abilio Calvo i M. Teresa López.
Universitat Pompeu Fabra.

Pàgines 3 a 14

. Estudi dels grups musicals de Catalunya. (Any 1997). Principals resultats.

Autors: Josep M. Codinach, Xavier Cubeles, Gabriela García, Muntsa Inglada, Gina Pérez, Laura Reñaga i Begoña Sanchis. Centre d'Estudis de Planificació.

Pàgines 15 a 26

. Hàbits musicals dels catalans. Resultats de l'estudi.

Autor: Instituto Dym.

Pàgines 27 a 71

. L'ensenyament musical a Catalunya. Principals resultats.

Autor: Joaquim Garrigosa i Massana.

Pàgines 72 a 84

**EL RÈGIM LEGAL I CONVENCIONAL DE L'ORDENACIÓ DE LES
CONDICIONS DE TREBALL I DE SEGURETAT SOCIAL I IMPOSITIVA
DELS MÚSICS A CATALUNYA**

CONCLUSIONS DEFINITIVES

I. Marc competencial

Fent un plantejament des dels moderns sistemes de distribució de competències de federalisme cooperatiu, l'anàlisi competencial de l'ordenació de les condicions de treball i Seguretat Social dels músics a Catalunya obliga a estudiar els arts. 148 i 149 de la Constitució Espanyola, com també l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, per veure quin és el paper que la Generalitat pot ocupar en l'ordenació de les condicions de treball dels músics quan aquests desenvolupin la seva feina dins del territori de la nostra comunitat autònoma.

Ni en l'art. 148 ni en el 149, ambdós de la Constitució, es fa cap referència a la música com a camp material de distribució de competències entre l'Estat i la Generalitat. Només l'art. 148.1.15 CE estableix que podran ser competència exclusiva de les comunitats autònomes, quan així ho assumeixin, els conservatoris de música que siguin del seu interès. Per la seva banda, l'Estatut d'Autonomia, en el seu art. 9.4, recull aquesta competència per a Catalunya, sense que això entri directament en l'objecte del que és la nostra anàlisi. Hi ha una altra referència lateral al nostre estudi en l'art. 149.1.19 CE, que estableix que l'Estat tindrà competència exclusiva sobre la propietat intel·lectual i industrial.

En canvi, a l'hora de buscar possibles títols competencials, sí que és important destacar aquí l'art. 148 1.17 CE, no tant pel que fa a la regulació de treball dels músics, que s'enquadra en l'art. 149.1.7 CE, com en altres aspectes que permetran que la Generalitat treballi en l'aprofundiment d'un model federal de distribució de competències. En aquesta línia, l'art. 148.1.17 CE reconeix que les comunitats autònomes poden assumir la competència exclusiva per fomentar la cultura. Òbviament la música està inclosa dins d'aquest concepte, i apareix en la Disposició transitòria 5a. de l'Estatut d'Autonomia com a reflex del principi de cooperació en aquesta matèria entre la Generalitat i l'Estat. No obstant això, i malgrat la importància que té el títol competencial de cultura, el Tribunal Constitucional, a l'hora de resoldre diferents conflictes de competències entre l'Estat i la Generalitat, com per exemple el de la cinematografia, ha fet ús d'altres títols i ha buidat de contingut el de cultura.

En la línia anterior, els objectius bàsics de la nostra anàlisi han de ser l'art. 149.1.7 i 17 CE a l'hora d'analitzar la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes en matèria d'ordenació de les condicions de treball dels músics a Catalunya. L'art. 149.1.7 CE estableix que l'Estat té competència exclusiva sobre la legislació laboral, sense perjudici de la execució per part de la Comunitat Autònoma, i així ha estat assumit per l'Estatut d'Autonomia en el seu art. 11.2. Així doncs, l'Estat es reserva la legislació laboral per fixar les condicions de treball dels músics a Catalunya i a la Generalitat només li restarà l'execució d'aquesta legislació laboral. Ara bé, cal veure què ha entès el Tribunal Constitucional pel terme "legislació" i "laboral".

El resum de la jurisprudència constitucional en aquesta matèria se sustenta sobre dos principis: primer, quan l'art. 149.1.7 CE reserva la legislació laboral a l'Estat, el terme legislació inclou la llei més el seu reglament d'execució, i per tant a la Generalitat de Catalunya només li quedarien en aquesta matèria els anomenats reglaments d'organització (per a una línia de jurisprudència més descentralitzada, vegeu la STC 69/1988, de 19 d'abril, i la STC 80/1988, de 8 d'abril); i segon, quan el Tribunal Constitucional analitza el terme "laboral", estableix que és forçós donar a aquest adjectiu un sentit concret i restrictiu.

II. Marc normatiu

Entre els col·lectius de treballadors la prestació de serveis professionals dels quals se situa en la frontera indefinida entre el treball subordinat i el treball autònom, és a dir, dins dels dominis del dret del treball i els d'altres formes jurídiques d'ordenació d'activitats professionals desenvolupades per compte d'altri, potser el representat pels artistes en espectacles públics sigui un dels que a priori ha ofert més clarament els trets distintius de diferents règims: una feina subordinada però desenvolupada amb un cert grau d'autonomia. Aquesta autonomia es deriva de la peculiaritat dels serveis que es presten, una activitat artística caracteritzada fonamentalment per l'aportació personal i singular de cada individu, d'acord amb les seves aptituds i qualificacions personals. És cert que l'activitat que du a terme l'artista no encaixa dins dels motlles típics i tradicionals d'una feina subordinada, però també ho és que els marges d'autonomia presents en aquesta no sempre aconsegueixen anul·lar aquells altres de subordinació que es poguessin detectar. D'aquí que la prestació d'una activitat artística per compte d'una persona que contracta o organitzador d'espectacles públics, sotmesa a directrius, ni que siguin mínimes o generals pel que fa al desenvolupament i l'execució de l'activitat artística contractada, i fins i tot sota el condicionament de l'autonomia que brinda la professionalitat de l'artista, estigui inclosa en l'àmbit regulador del dret del treball, si bé a través d'un règim particular que precisament contempli les peculiaritats de l'activitat que s'ha de desenvolupar.

Aquest és l'origen de l'actual Reial Decret 1435/1985, d'1 d'agost, pel qual es regula la relació laboral especial dels artistes en espectacles públics. Aquesta normativa ha compartit funcions d'ordenació jurídica en aquest camp amb les normes reglamentàries i sectorials, i concretament i pel que fa a l'activitat artística musical, amb l'Ordenança sobre professionals de la música (Ordre ministerial de 2 de maig de 1997), fins que el 31 de desembre de 1997 s'ha produït la seva derogació, sense haver-se substituït per un conveni col·lectiu específic per a aquest àmbit. Tot això comporta greus conseqüències per a l'adequada ordenació jurídica de les relacions laborals en el sector de la música, atès que l'única referència normativa sobre aquest punt està inclosa en el RD 1435/1985 esmentat, el qual a més no fa una regulació exhaustiva, sinó que només preveu aquells punts de detall comuns al sector dels artistes i deixa innumerables aspectes que hauran de precisar i detallar el conveni col·lectiu o l'ordenació més específica que inclogui aspectes peculiars i rellevants de les relacions laborals en el sector de la música.

Ara bé, i amb independència d'aquesta necessitat de completar el buit regulador existent, el cert és que el RD 1435/1985 aporta els elements definidors que han de concórrer en una prestació de serveis artístics (en el nostre cas, musicals) perquè es configuri com una relació laboral i per tant sotmesa a tot un conjunt de normes i disposicions que l'ordenen.

Concretament, l'àmbit sobre el qual s'ha de projectar una ordenació estrictament laboral, queda definit en atenció al que es propi del RD 1435/1985, és a dir, l'activitat desenvolupada pels artistes en espectacles públics per mediació d'un empresari o organitzador d'espectacles públics. Fora d'aquest àmbit, qualsevol altre tipus d'activitat diferenciada pel que fa a l'objecte o als subjectes que la presten, quedaria al marge de la regulació per la normativa laboral i s'hauria d'incloure sota l'ampara de qualsevol altre tipus de formulació jurídica de prestació de serveis. D'aquí que els primers indicis d'una relació laboral es derivin dels aspectes subjectius i objectius del camp d'aplicació del RD regulador.

Pel que fa al seu àmbit objectiu, aquest es perfila al voltant de l'execució d'una activitat artística, si bé la norma ha optat per no oferir una definició del que s'ha d'entendre com a tal i únicament aporta la referència que la prestació artística es destini a l'enregistrament per qualsevol mitjà per a la seva difusió pública posterior, o bé es desenvolupi directament davant del públic. En aquest darrer cas, es precisen els locals d'accés públic per al desenvolupament o l'exhibició de l'actuació artística específica (com ara teatres, cinemes, places de toros, instal·lacions esportives, circs, sales de festa o discoteques). En tot cas, permetria cobrir qualsevol tipus d'activitat, ja sigui singular o continuada en el temps, on es desenvolupi una actuació de naturalesa artística, tant en el marc d'una funció com en el d'una intervenció aïllada, i de caràcter individual o col·lectiu, sempre que s'adrexi a un públic en locals també públics o en locals privats però amb projecció pública. En conseqüència, quedarien fora de l'àmbit de regulació del RD aquelles actuacions artístiques realitzades fins i tot per compte d'altri en àmbit privat, entenent com a tal les que es desenvolupen en locals d'accés privat o exclusiu per a determinades persones sense divulgació o difusió general o externa.

Per la seva banda, les notes subjectives es refereixen a la identificació dels subjectes que intervenen en l'execució d'una prestació artística que s'hagués de sotmetre a priori a l'ordenació laboral. En primer lloc, s'esmenta "la persona que contracta o organitzador d'espectacles públics", per compte de qui es presten els serveis artístics. Atesos els termes alternatius utilitzats per la norma, en cap cas es requereix la professionalitat del subjecte en aquest sector d'activitat, com a organitzador d'espectacles públics, per la qual cosa pot ser qualsevol persona física o jurídica, privada o pública que ocasionalment o habitualment contracti la prestació d'uns serveis de naturalesa artística (musical, en el nostre cas) per a la seva expressió pública. En segon lloc, i pel que fa a la persona de l'artista, la norma no exigeix que aquest tingui una titulació determinada o una capacitació professional acreditada. En altres termes, l'exigència de professionalitat o no de l'artista (músic) l'hauria d'exigir en tot cas l'organitzador de l'espectacle a l'hora de realitzar l'oportuna contractació de la seva prestació de serveis, sense que la professionalitat del subjecte estigui imposada per la norma. D'altra banda, resulta irrellevant, als mateixos efectes normatius, que el subjecte que hagi de desenvolupar l'activitat artística s'hi dediqui habitualment o esporàdicament.

Ara bé, sí que és necessari que el subjecte sigui artista en el sentit de desenvolupar una activitat artística, per la qual cosa la norma precisa que la realització d'activitats o la prestació de serveis de caràcter complementari o auxiliar a l'actuació artística estricta no serà qualificada com a relació laboral de caràcter especial, sotmesa a la regulació del RD 1435/1985. Quedarien així exclosos, a tall d'exemple, els tècnics de llum i muntatge, els conductors, els encarregats de vestuari, els maquilladors, etc.

En conseqüència, i partint d'una presumpció implícita en el RD, qualsevol artista (músic) que presti els seus serveis professionals per compte d'altri en l'entorn d'un espectacle públic es considera un treballador subordinat i ha de sotmetre les seves relacions a les normes del dret del treball, sempre que es constati la presència dels elements de subordinació i dependència (és a dir, sometiment a les directrius i les instruccions de la persona que el contracta pel que fa a la mateixa organització de l'espectacle en què s'insereix la prestació de serveis artístics contractada), a part de l'alienació (per compte d'una persona que contracta o organitzador d'espectacles públics) i de l'element objectiu de prestació en un espectacle públic. A més, la concurrència d'aquests elements permet posar en marxa la presumpció general continguda en l'art. 8 de l'ET sobre l'existència d'una relació laboral, per la qual cosa resulta irrellevant, a aquests efectes, la qualificació feta per les parts i el fet que poguessin haver declarat que la relació que els uneix sigui civil o mercantil. Pel que fa

a aquest punt, els tribunals han afirmat que cal ajustar-se a la veritable naturalesa de les prestacions que integren el contingut del contracte i no a la declaració de voluntat de les parts afectades, quan aquestes intenten encobrir com a feina independent i autònoma el que realment és un treball per compte d'altri. Juntament amb això, hi ha factors que resulten irrellevants a l'hora d'excloure la naturalesa laboral d'una prestació de serveis artístics (musicals), com ara la ruptura de la prestació continuada, pròpia d'una relació laboral, que es produeix per efecte d'una actuació aïllada o en un sol dia ("bolo"), o el fet que els artistes (músics) estiguin donats d'altra com a treballadors autònoms i abonant llicència fiscal, ja que això no impedeix que poguessin ser contractats laboralment per una empresa de l'espectacle, o l'exigència d'exclusivitat en la prestació artística per part del subjecte, o fins i tot la diversitat en la forma de retribució dels serveis contractats, que en general no és fixa ni periòdica.

En definitiva, i quan concorren tots aquests elements de definició d'una activitat artística contractada per un empresari o organitzador d'espectacle públic, la relació que es genera és de naturalesa laboral, i per tant s'ha de sotmetre al règim jurídic laboral, entre els aspectes del qual destaquen els següents:

- L'obligació de registre o informació dels contractes de treball formalitzats en les corresponents oficines d'ocupació, amb independència que la prestació o el servei contractat es desenvolupi amb posterioritat.
- L'obligació de formalitzar el contracte per escrit, amb independència de la durada temporal concreta de l'activitat contractada, per molt reduïda que fos.
- La possibilitat d'estipular un període de prova únicament en els contractes de durada determinada superior a deu dies.
- La possibilitat que una activitat artística que tingui lloc en un espectacle públic es pugui procedimentalitzar a través d'un contracte de durada indefinida o de durada determinada, utilitzant per això qualsevol de les modalitats contractuals previstes en l'Estatut dels Treballadors: contracte per obra o servei, fix discontinu, interinitat, contracte de grup, etc.
- La possibilitat de pactar la disponibilitat plena o la dedicació exclusiva de l'artista (músic) amb la persona que el contracta o organitzador de l'espectacle públic.
- El sometiment al règim de jornada i l'horari pactat, incloent-hi les disposicions relatives als assaigs i el seu possible còmput com a treball efectiu als efectes de remuneració.
- La possibilitat de pactar el sistema i la forma de retribució, encara que aquesta no sigui fixa i periòdica.
- La possibilitat de pactar les causes de suspensió de l'activitat artística contractada i els seus efectes, amb remissió fins i tot a la normativa civil per a l'exigència de compliment de l'activitat i/o indemnització de danys i perjudicis.
- L'exigència de preavís per a l'extinció del contracte únicament en el cas que hagués tingut una durada mínima de tres mesos.
- El sometiment de les controvèrsies i els conflictes que se suscitin entre les parts a la jurisdicció social.

III. Seguretat Social

A. Aspecte constitucional

L'art. 149.1.17 CE és el títol de distribució de competències entre l'Estat i la Generalitat en matèria de Seguretat Social dels músics a Catalunya. A diferència de la matèria laboral, l'art.149.1.17 dissenya una distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes en matèria de Seguretat Social, per la qual l'Estat es reserva la competència exclusiva sobre la legislació bàsica i el règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per part de les comunitats autònomes.

Tal com succeïa en matèria laboral, la jurisprudència constitucional interpreta el concepte de "legislació bàsica" com una noció material del terme, entenent que la qualificació de bàsic només es pot fer dels preceptes que pel contingut es puguin considerar com a tal, per la qual cosa equipara el terme "legislació bàsica" a "bases". El Tribunal Constitucional ha mantingut que quan s'utilitza el terme "legislació bàsica", com és el cas de la Seguretat Social, a diferència de "bases", s'intenta subjectar més estretament la competència de legislació de la comunitat autònoma al marc de la legislació bàsica de l'Estat. Pel que fa al règim econòmic, com ja s'ha destacat, l'art. 149.1.17CE ofereix un tractament particularitzat. Així, es reserva a l'Estat la matèria completa, i la jurisprudència constitucional és clarament centralitzadora. En concret, es parteix de la idea que si no hi ha un únic titular dels recursos financers del sistema públic, tant per a les operacions pressupostàries com extrapressupostàries, no es podrà preservar la vigència efectiva dels principis bàsics de caixa única i solidaritat financera.

L'Estatut d'Autonomia ha recollit la competència en matèria de Seguretat Social en el seu art. 17, per la qual cosa correspon a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat, tret les que configuren el règim econòmic, del qual només tindrà la gestió.

B. Aspectes legals

Examinades les prestacions que la Seguretat Social dispensa als músics, es pot comprovar que són equiparables a la de la resta del col·lectiu de treballadors inclosos en el règim general de la Seguretat Social. Les diferències en algunes prestacions concretes poden justificar-se per les peculiaritats pròpies del col·lectiu, sense que això impliqui un tracte pitjor.

Des del punt de vista de la contribució al sistema, és a dir de les cotitzacions a la Seguretat Social, el col·lectiu de músics contribueix de forma equitativa. Si bé en principi només cotitzen per unes bases provisionals fixes diàries, amb independència de les retribucions reals percebudes, la qual cosa suposaria una regulació completament diferent de la de la resta del sistema, aquesta situació es corregeix per mitjà de les cotitzacions definitives en finalitzar l'any, per al càlcul de les quals sí que es tenen en compte les retribucions totals que percep el treballador durant l'any.

L'aspecte discordant més notable en la qüestió de la cotització, que després té una repercussió en les prestacions que hagi de percebre per part de la Seguretat Social, són els límits màxims de cotització, que són inferiors a la resta de grups que cotitzen en el règim general inclosos en el mateix grup de cotització. Així, l'any 1997 en el Grup 1, la base màxima de cotització per als músics és de 299.430 ptes. mensuals, mentre que per a la resta de persones que cotitzen en el règim general de la Seguretat Social del mateix grup és de 384.630 ptes. mensuals. En el Grup 7, la diferència encara és

superior, ja que la base màxima per als músics inclosos en aquest grup és de 175.860 ptes., mentre que per a la resta de persones que cotitzen al règim general en aquest grup seria de 300.660 ptes. al mes.

Entenem que seria desitjable una equiparació dels límits de cotització entre els músics i la resta de persones que cotitzen al règim general en el mateix grup, ja que creiem que no està justificat aquest tracte desigual.

El problema dels músics respecte de la Seguretat Social no és el tracte lleugerament desigual que les seves normes reguladores dispensen respecte de la resta de treballadors inclosos al règim general. El problema greu se'ls presenta als músics pel fet que els empresaris, és a dir els organitzadors d'espectacles musicals, eludeixen sistemàticament les normes de Seguretat Social, ja que neguen el caràcter laboral dels serveis que els presten els músics, encara que reuneixin tots els requisits exigits per les normes legals perquè els seus serveis siguin catalogats com a treballs per compte d'altri i, consegüentment, no cotitzen a la Seguretat Social per aquestes feines.

En aquesta part de l'ordenament jurídic, en relació amb els músics, s'ha comprovat en la pràctica que els empresaris no compleixen espontàniament les normes.

Per solucionar aquesta situació, poden adoptar-se mesures de diferent classe, o potser una combinació d'aquestes, algunes de les quals s'indiquen a continuació:

- a) La simplificació de les normes legals que regulen la matèria i que en facilitin el compliment.

Sobre aquesta darrera mesura convé fer algunes reflexions.

Una primera reflexió seria que les normes que regulen l'enquadrament i la cotització són bastant complexes, sobretot quan es tracta de períodes de feina molt breus.

Podria facilitar els tràmits d'enquadrament que els treballadors del sector estiguessin inscrits en un cens i que la inclusió en aquest cens equivalgués als actes d'afiliació i alta, sense necessitat de realitzar altes i baixes per cada contracte de treball (actuació), com passa amb els toreros o amb el règim especial agrari.

Igualment, facilitaria els tràmits el fet que els músics, juntament amb els salaris acreditats, percebessin dels empresaris les quotes de Seguretat Social a càrrec de l'empresa, i que fossin els mateixos músics els que ingressessin mensualment tant la quota obrera com la quota patronal a la Tresoreria de la Seguretat Social. Aquest és el sistema que utilitzen actualment els representants de comerç.

- b) Després de la modificació del marc legal, com s'ha dit en l'apartat anterior, caldria que els músics fessin un exercici més intens dels seus drets, tant en l'àmbit administratiu com jurisdiccional, duent a terme les accions corresponents.
- c) Unes organitzacions sindicals amb implantació en el sector que puguin supervisar i exigir el compliment de les normes que siguin d'aplicació.

IV. Marc convencional

L'Acord de cobertura de buits, signat el 28 d'abril de 1996 per les organitzacions empresarials i sindicals, és la norma negociada aplicable als músics, tal com figura en el seu Annex, als efectes d'evitar els possibles buits en les matèries que formen els seus continguts. L'Acord cedirà en presència de convenis col·lectius, bé de forma total o parcial, i a aquests efectes cal recordar que les matèries que inclou són l'estructura professional, la promoció dels treballadors, l'estructura del salari i el règim disciplinari. Sobre aquestes matèries no es pot produir un buit de negociació. El principal problema que planteja és que no és possible la seva aplicació immediata en totes aquestes matèries perquè cal desenvolupar alguns dels seus continguts per poder-los aplicar als diferents sectors que es recullen en l'Annex.

Juntament amb tot l'anterior, cal tenir present que l'Acord cobreix determinades matèries que recollien les ordenances però no totes, i en aquest sentit, els convenis col·lectius per als músics haurien de regular els buits que ha deixat la derogació de la seva ordenança. Així, i per capítols en la norma sectorial, cal esmentar el Capítol III sobre classificació de les agrupacions musicals, del personal en funcions, definició de gèneres, espectacles, entreteniments musicals; el Capítol IV sobre forma i requisits del contracte i la seva durada, pròrroga i modificacions contractuals; el Capítol X, sobre formació de les plantilles; el Capítol VII, sobre retribucions; el Capítol VIII, sobre viatges i desplaçaments; el Capítol IX, sobre Seguretat Social; el Capítol X, sobre drets i obligacions de les parts; i finalment el Capítol XI, destinat a recollir disposicions diverses sobre uniformes i professionals estrangers.

V. Possibles actuacions en el camp de l'ordenació de condicions de treball i Seguretat Social dels músics

Un cop exposada la situació en el sector de la música a Catalunya, a continuació s'assenyalen les possibles línies d'actuació per millorar aquesta situació.

1. En matèria de Seguretat Social es constata la impossibilitat d'una intervenció competencial per part de la Generalitat, si bé seria aconsellable que s'adrecés als òrgans estatals corresponents per sol·licitar les modificacions en la normativa que regula els actes d'enquadrament (inscripció, afiliació, altes i baixes), com també en matèria de cotització de la Seguretat Social.

Els criteris que podrien prendre's en consideració per efectuar aquestes modificacions són els continguts en els paràgrafs següents.

En el règim especial agrari, per als treballadors per compte d'altri, l'afiliació i alta, o només l'alta si ja hi ha afiliació, se substitueix per la inscripció en el cens de treballadors agraris, en la secció de treballadors per compte d'altri que porta la Tresoreria General de la Seguretat Social. La sol·licitud l'efectua l'empresari, o si no n'hi havia el treballador. La seva permanència en el cens subsisteix mentre es reuneixen els requisits per a la seva afiliació o alta. La baixa es produeix quan el treballador deixa de reunir les condicions per a la seva inclusió, i es precisa que no seran causa de baixa en el cens la inactivitat que no superi un període de tres mesos naturals sense interrupció o la dedicació a altres activitats no agràries que no excedeixin de noranta dies (art. 45 RD 84/1996, de 26 de gener, pel qual s'aprova el Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors en la Seguretat Social). Això implica que és innecessari formalitzar un comunicat d'alta cada cop que s'inicia la prestació de serveis per a un empresari determinat, i també és innecessari formalitzar la baixa quan es deixa de prestar serveis per a un empresari.

En el sistema especial de toreros, integrat en el règim general de la Seguretat Social, que prové de l'antic règim especial de toreros, també es contempla l'existència d'un cens, la inclusió en el qual determina la consideració del treballador en situació d'alta, a tots els efectes, durant un any natural, la qual cosa fa innecessària l'obligació de l'empresari de comunicar l'alta o la baixa corresponent en cada espectacle taurí (art. 13 del RD 2621/1986, de 24 de desembre, pel qual s'integren diversos règims especials en el règim general de la Seguretat Social). La situació descrita és molt semblant a la del règim especial agrari, si bé no és del tot coincident. La diferència és que mentre en el règim especial agrari, la inscripció en el cens té caràcter indefinit en tant que es reuneixin els requisits de la seva inclusió (que, en síntesi, serien realitzar tasques agràries de forma habitual i com a mitjà fonamental de vida), en el sistema especial de toreros, la inclusió en el cens té caràcter temporal, concretament anual. A aquest efecte, en els quinze primers dies del mes de gener de cada any, els professionals taurins hauran d'efectuar la declaració de permanència en aquell exercici professional davant de la Tresoreria General de la Seguretat Social, amb la finalitat que aquesta pugui actualitzar el cens. Si no s'efectua aquesta declaració, es causa baixa en el cens.

La raó que funcioni l'instrument del cens, i no l'instrument d'altres i baixes, entenem que és l'elevat nombre d'altres i baixes que haurien de formalitzar els empresaris per a aquests treballadors, que solen treballar molts pocs dies l'any per a un mateix empresari, i en el cas dels toreros, en general, només un.

Pensem que aquesta problemàtica és la mateixa que tenen els músics. Les feines tenen molt poca durada i al cap de l'any, es treballa amb un gran nombre d'empresaris si es compara amb un treballador d'un altre sector.

Davant d'idèntics problemes, seria lògic que l'ordenament jurídic regulés la qüestió de manera semblant i canviés l'actual sistema d'altres i baixes per a cada un dels contractes de treball per un sistema de permanència en el cens de professionals.

El requisit addicional que se'ls exigeix als toreros d'efectuar una declaració durant els primers quinze dies de cada any davant la Tresoreria General de la Seguretat Social és un tràmit burocràtic que no sembla excessivament feixuc per al col·lectiu de músics.

Malgrat que els actes d'enquadrament i la cotització són dos subsistemes parcials del sistema global de la Seguretat Social que estan íntimament units, en els dos casos esmentats no tenen el mateix tractament per a la cotització.

En el cas dels toreros, la cotització a la Seguretat Social és gairebé idèntica, pel que fa a conceptes, procediment i mecanismes que els aplicats actualment als artistes, per la qual cosa ens remetem al que ja hem dit en pàgines anteriors sobre aquest punt i que ja hem valorat com a poc pràctics.

En el cas dels treballadors del règim especial agrari, la mecànica de la cotització és completament diferent. D'una banda, hi ha la quota que paga el treballador, que és una quantitat fixa mensual que ingressa directament el mateix treballador a la Tresoreria. I d'altra banda, hi ha la quota empresarial, que paga l'empresari segons els dies efectivament treballats, i és ell mateix qui ha d'efectuar l'ingrés. Entenem que aquesta fórmula tampoc no seria la ideal almenys pel que fa a l'ingrés de la quota patronal.

Els que també tenen regles específiques sobre el pagament i l'ingrés de quotes a la Seguretat Social són els representants de comerç, que constitueixen, igual que els artistes, un sistema especial dins del règim general de la Seguretat Social.

La característica essencial d'aquest sistema especial és que el mateix treballador, representant de comerç vinculat mitjançant relació laboral amb un empresari, o fins i tot més d'un alhora, és qui ha d'ingressar en la seva totalitat les quotes a la Seguretat Social, tant les pròpies com les corresponents a l'empresari o empresaris per a compte i ordre dels quals presta serveis.

Cal precisar que el fet de ser responsable de l'ingrés no el converteix en el responsable del pagament. En tot cas, el responsable del pagament de la quota patronal sempre serà l'empresari.

D'acord amb això, l'empresari, en el moment d'abonar el salari al representant de comerç, li haurà de lliurar alhora l'import de la quota empresarial. Així ho contempla el RD 2064/1995, de 22 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social (art. 31).

Cal precisar que l'empresari tampoc no ha de formalitzar cap documentació per aquestes cotitzacions ni ha de presentar-la a la Tresoreria General de la Seguretat Social. En qualsevol cas, n'hi ha prou que guardi el rebut d'haver pagat la quota empresarial al treballador.

En aquestes relacions laborals especials, la quota empresarial a la Seguretat Social funciona, des del punt de vista econòmic i fins i tot documental, d'una manera bastant semblant a l'Impost sobre el Valor Afegit en les relacions mercantils de l'empresari amb els seus proveïdors.

Pensem que aquesta forma de cotitzar i ingressar quotes de la Seguretat Social seria la que millor s'ajustaria a la situació actual dels músics.

Recordem que, com ja s'ha dit, els organitzadors d'espectacles públics pretenen donar forma mercantil a les relacions d'aquests amb els músics, per la qual cosa la retribució es veu incrementada amb el corresponent percentatge d'IVA.

Al contrari, els actes d'enquadrament dels representants de comerç no presenten aspectes tan útils per als músics com pot ser el procediment de cotització. La diferència que presenten respecte de la regla general és que són ells els responsables de formalitzar l'alta corresponent o, si escau, afiliació i baixa a la Seguretat Social cada cop que inicia o cessa la seva relació laboral amb un empresari. Atès l'elevat nombre de contractacions, i per tant, de canvi d'empresari que experimenten els músics, aquest procediment tampoc no resulta pràctic.

En resum, constatats inconvenients pràctics seriosos a l'hora de complir amb els actes d'enquadrament i cotització dels músics sembla aconsellable efectuar canvis en les normes legals o reglamentàries que regulen aquests punts. Aquests canvis no poden consistir en remissions globals al conjunt de normes específiques per les quals es regulen alguns col·lectius especials, però sí que se'n podrien extreure regulacions parcials que poden servir com a model per fer més operatiu el sistema especial dels artistes, o en el cas que ens ocupa dels músics.

En síntesi, les modificacions del marc legal que recomanem són les següents:

1. La creació en la Tresoreria General de la Seguretat Social d'un cens especial per a músics —o en el seu cas per a artistes en general— que actuen en espectacles públics.
2. La inclusió en aquest cens l'efectuaria el mateix músic interessat, com també la baixa.
3. Els criteris per a la inclusió i permanència en aquest cens podrien ser els de professionalitat, caràcter habitual, mitjà fonamental de vida o algun altre similar. La inactivitat temporal no seria causa de baixa en el cens.
4. La inclusió en el cens determinaria el fet d'estar en situació d'alta als efectes de causar dret a les prestacions de Seguretat Social.
5. Mentre subsisteixi la inclusió en el cens, ni el músic ni l'empresari no haurien de comunicar a la Tresoreria General de la Seguretat Social les variacions concretes de canvi d'empresari pel qual es prestarien o s'estaven prestant serveis, i per tant, no s'haurien de formalitzar comunicats d'alta i baixa a la Seguretat Social.
6. L'empresari, juntament amb el salari acreditat pels músics, hauria d'abonar-los la quota empresarial de cotització a la Seguretat Social en els seus diferents conceptes.
7. El músic seria el responsable de l'ingrés de la quota empresarial a la Tresoreria General de la Seguretat Social, com també d'emplenar la documentació necessària. Seria aconsellable que es fessin liquidacions mensuals.
8. La quota obrera es podria ingressar simultàniament amb la quota empresarial, o bé seria possible que el músic abonés una quota mensual fixa durant els dotze mesos de l'any. Per als músics amb poques actuacions, sembla més aconsellable la primera opció.

Cap de les modificacions proposades és completament original i totes tenen algun referent en l'actual ordenament vigent de Seguretat Social, per la qual cosa entenem que això pot facilitar la seva recepció.

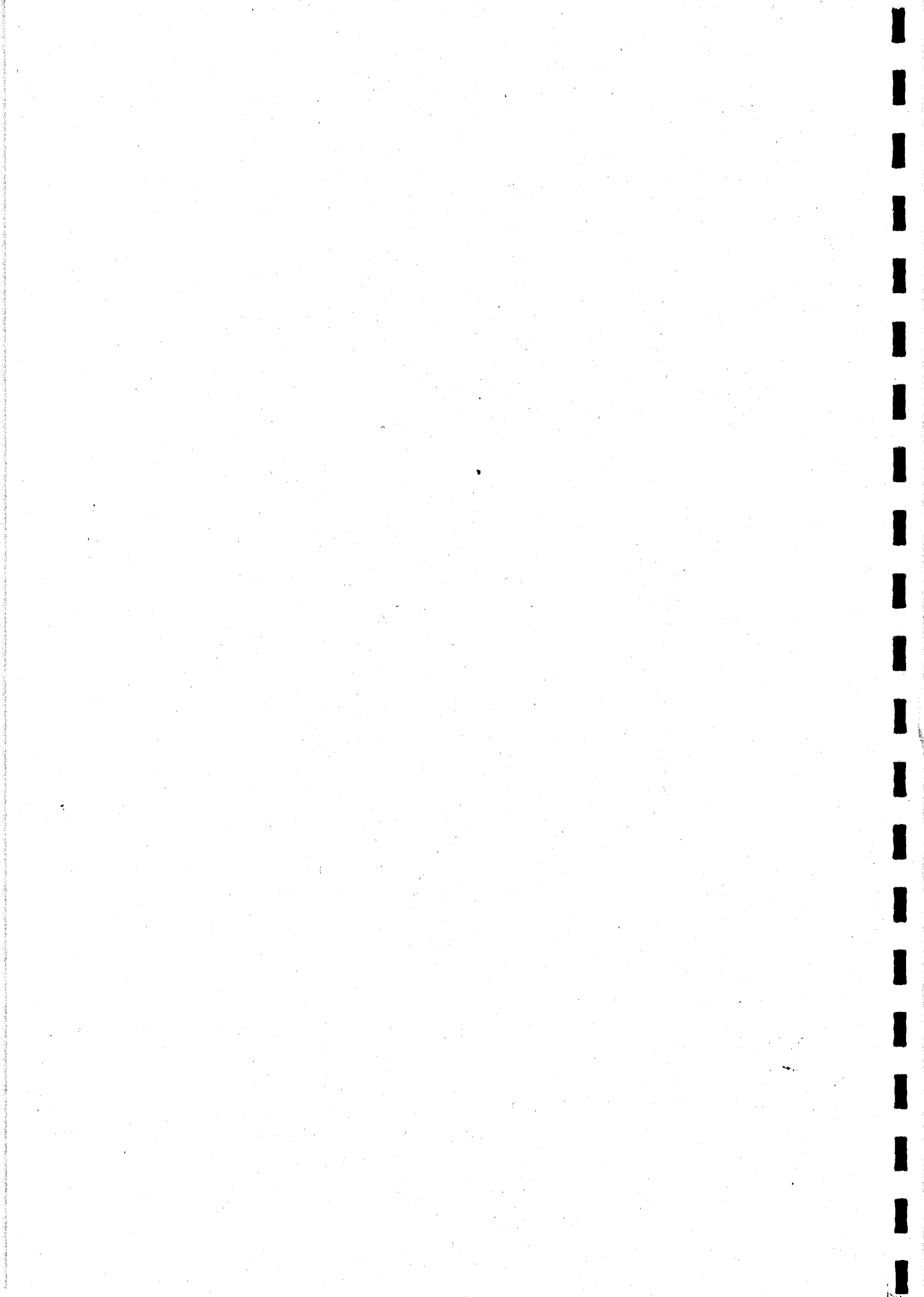
2. L'Estat ha fet ús de les seves competències en matèria de legislació laboral aprovant el RD 1435/1985, que regula la relació laboral de caràcter especial dels artistes en espectacles públics. No obstant això, es tracta d'una ordenació no exhaustiva que cal ser completada, i concretament en el sector dels músics, per mitjà de la negociació col·lectiva a la qual es remet en gran nombre d'ocasions el mateix Reial Decret regulador per a l'ordenació de temes tan important com la determinació de la jornada, els horaris, el règim de descansos o el sistema de retribucions.

A més, cal tenir en compte que aquesta situació s'ha vist agreujada per la derogació de l'Ordenança de 1977 sobre músics professionals, que regulava exhaustivament i detalladament les condicions de treball del sector, i que no queda resolta per l'aplicació de l'Acord sobre cobertura de buits que únicament recull quatre matèries sobre ordenació de condicions de treball (estructura professional, promoció dels treballadors, estructura del salari i règim disciplinari), i que en el cas dels músics cal desenvolupar per mitjà de la negociació col·lectiva.

Per tant, és convenient impulsar i estimular un procés de negociació col·lectiva, preferiblement en l'àmbit de la comunitat autònoma, que permeti completar els buits de la norma estatal, i també ordenar específicament els aspectes més peculiars del sector de la música. En aquesta línia, les possibles matèries de negociació serien, d'una banda, aquelles que adaptessin les disposicions de l'Acord sobre cobertura de buits a les peculiaritats del sector de la música, i de l'altre, aquelles que permetin fixar les condicions de treball que abans es recollien en l'Ordenança laboral i que ara no s'han desenvolupat per mitjà de la negociació col·lectiva.

3. La constatació que tant la Constitució Espanyola com la jurisprudència del Tribunal Constitucional en matèria laboral deixen a la Generalitat un marge molt escàs d'actuació per fixar les condicions de treball dels músics a Catalunya, la qual cosa planteja una única possibilitat d'establir o fixar aquestes normes a través de reglaments organitzatius.

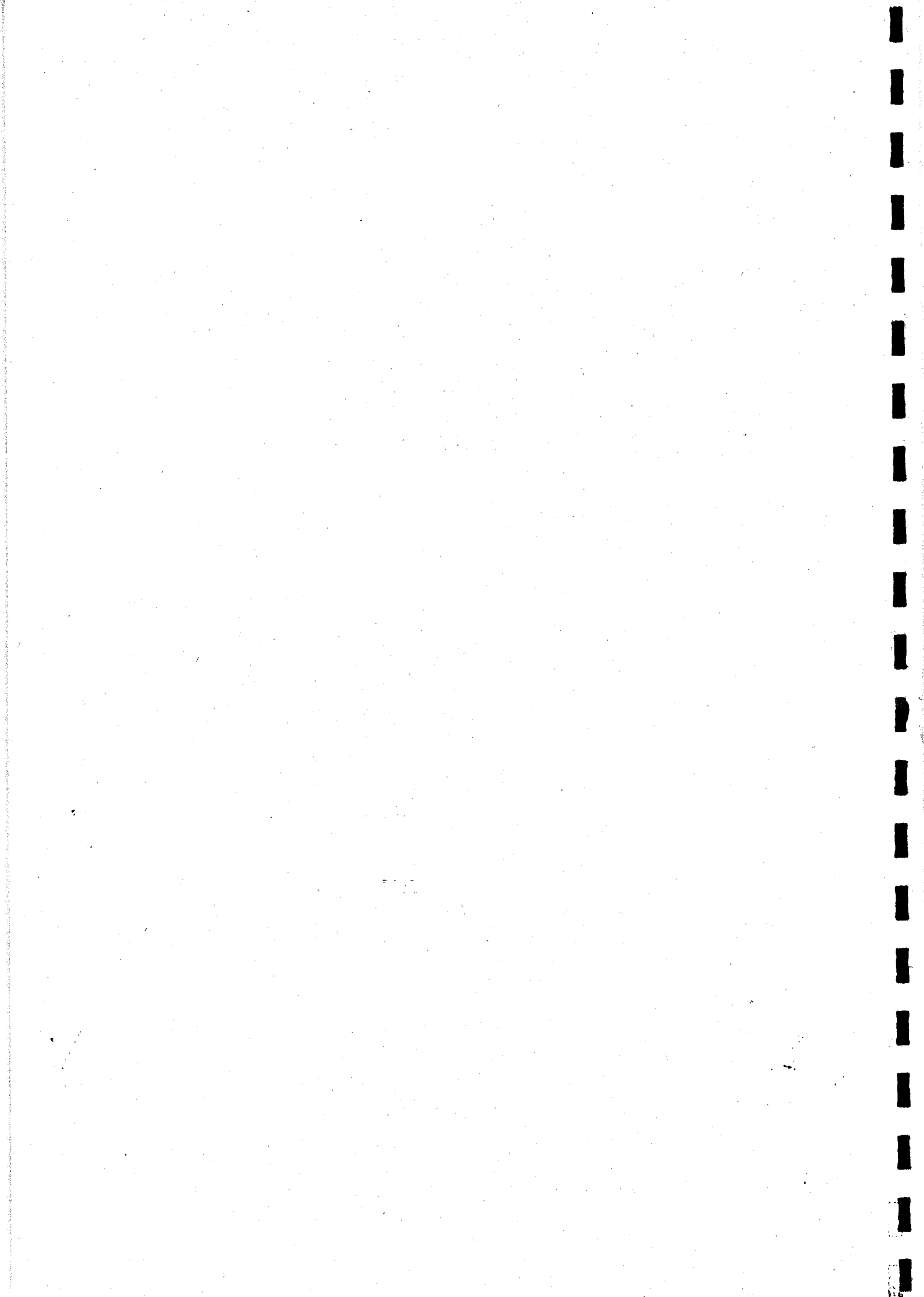
No obstant l'anterior, en la nostra opinió, hi ha títols competencials, com el de cultura, que podrien possibilitar que la Generalitat regulés matèries que, tot i que apareixien en l'Ordenança, no són estrictament laborals. Entre d'altres, caldria destacar la classificació de les agrupacions musicals, la definició dels gèneres, entreteniments i espectacles musicals, les regles de formació de plantilles i la composició numèrica de les agrupacions musicals.

ESTUDI DELS GRUPS MUSICALS DE CATALUNYA

PRINCIPALS RESULTATS

A l'atenció de CULTURA/ESPECTACLES, SOCIETAT i ECONOMIA

Aquesta és una de les dades aportades pel *Llibre blanc de la Música a Catalunya*, lliurat pel conseller de Cultura al Parlament i presentat avui en roda de premsa

Els grups professionals de música a Catalunya ofereixen un total de 30.000 actuacions per any

Catalunya compta amb 967 grups musicals que efectuen un total aproximat de 30.000 actuacions anuals distribuïdes, per gèneres i percentatges, d'acord amb el següent rànquing: ballables (40,1%), popular (20%), pop-rock (13,1%), jazz (10,9%), música clàssica (8,7%), cançó (4%) i flamenc (3,2%). Més en concret, segons l'*Estudi dels grups musicals de Catalunya*, elaborat per l'empresa Centre d'Estudis i Planificació per encàrrec del Departament de Cultura, els 477 grups enquestats van oferir 14.452 concerts l'any 1997, amb una mitjana per tant de 30,3 concerts o espectacles per cada grup, que permet estimar en 30.000 les actuacions anuals de les formacions musicals catalanes.

L'esmentat estudi és un dels quatre que conformen el *Llibre blanc de la Música a Catalunya*, que el conseller de Cultura, Joan Maria Pujals, va lliurar al Parlament de Catalunya el passat 30 de juny, i que avui ha estat presentat en roda de premsa, presidida pel director general de Promoció Cultural, Vicenç Villatoro.

S'estima en una mitjana de 6,2 el total d'intèrprets per grup musical de Catalunya, tot i que hi ha diferències destacables segons el gènere. Una tercera part dels grups de música estables catalans van enregistrar algun fonograma (disc, disc compacte o cassette) durant l'any 1997, amb tres gèneres en els quals el pes relatiu dels qui graven fonogrames se situa clarament per damunt de la mitjana: pop-rock (el 50% dels grups enquestats), cançó (el 61'5%) i flamenc (46,7%).

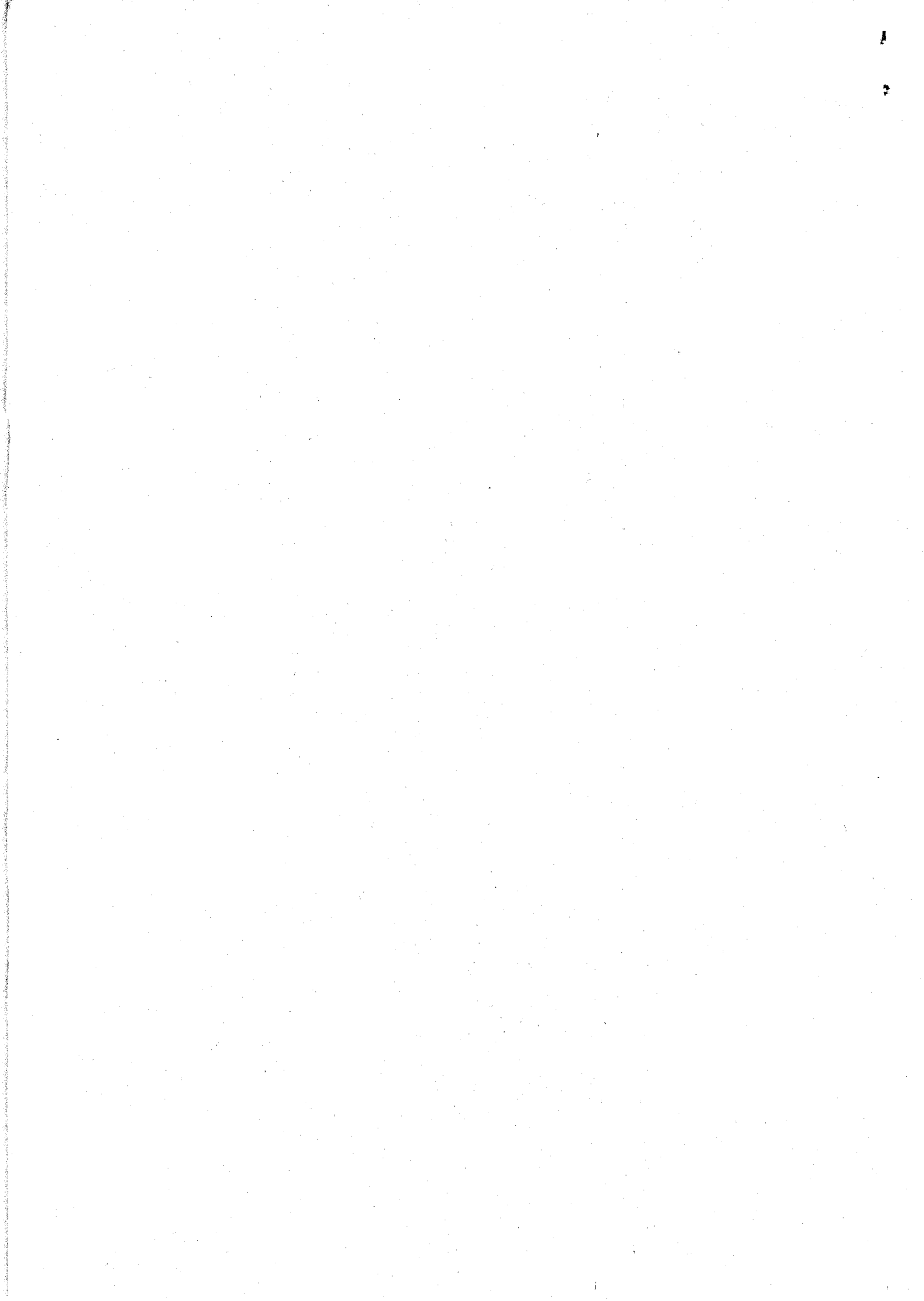
Contractació i caixets

El 72,2% dels grups enquestats afirmen ser principalment contractats per l'Administració pública. A un altre nivell, els grups declaren ser contractats per promotors privats (56%), per locals i sales de festa (40%) i per associacions (43,5%). Més de la meitat de les formacions catalanes estables (el 51,2%) concentren la seva activitat exclusivament a Catalunya, i el gènere amb més projecció a la resta de l'estat i a l'estranger és el flamenc.

El 55,2% dels grups estables ingressaven l'any 1997 menys de tres milions de pessetes l'any, i aproximadament la meitat de les formacions tenen un caixet mínim per intèrpret inferior a les 25.000 pessetes. Quasi la meitat dels intèrprets que formen part dels grups estables de Catalunya són cooperativistes (28,9%) o bé treballen en règim d'autònoms (19,7%), mentre que el 14,8% ho fan amb algun tipus de contractació laboral.

Els hàbits musicals dels catalans

Segons un altre dels documents que integren el *Llibre blanc de la Música*, l'estudi sobre *Hàbits musicals del catalans*, elaborat l'any passat per l'Institut DYM, el

A l'atenció de CULTURA/ESPECTACLES, SOCIETAT i ECONOMIA

37,7% del total de les persones entrevistades diuen que han anat durant els darrers 12 mesos a algun dels espectacles musicals objecte de consulta. Aquest índex varia clarament amb l'edat i s'eleva al 69,4% dels joves entre 15 i 24 anys, que alhora constitueixen el grup majoritari (55%) dels que assisteixen a concerts rock-pop-música. Per àrees geogràfiques no es presenten diferències rellevants.

Els espectacles o concerts analitzats van tenir lloc preferentment en "polisportius, estadis o places de braus" (39,8%), teatres (31%) i llocs oberts (28,8%).

Segons aquest mateix estudi, el 88,6% de les persones entrevistades escolten música de forma voluntària, ja sigui per mitjà d'aparells de ràdio, de televisió, d'equips musicals o d'ordinador. No s'inclou aquí la música de fons en determinats llocs públics o llocs de treball.

Mitjans escollits: la ràdio i el compacte

La ràdio és el suport més utilitzat a la llar per escoltar música (63,7%), seguit del disc compacte (57,1%), les cintes de cassette (47,5%) i la televisió (25,7%). Tanmateix, a la ciutat de Barcelona, la primacia l'ostenta el disc compacte (62%), seguit de prop per la ràdio (59,6%). Els discs de vinil encara tenen una certa rellevància (13,9%), i Internet només atreu l'1,3% dels consultats. Els nous suports, com ara el mini disc i el DVD encara tenen una incidència mínima (0,7% i 0,4%, respectivament).

El 41,5% dels enquestats declaren disposar d'ordinador a la seva llar, dels quals el 24,8% (equivalent al 10,3% del total de la població objecte d'estudi) disposen de connexió a Internet. D'aquests, el 27,1% utilitzen Internet per a "usos musicals", encara que amb escassa freqüència i preferentment escoltant música enregistrada. Les preferències de cara al futur es decanten cap el disc compacte només de música (36%), en primer lloc, i cap al CD-ROM de música i imatges (22,5%).

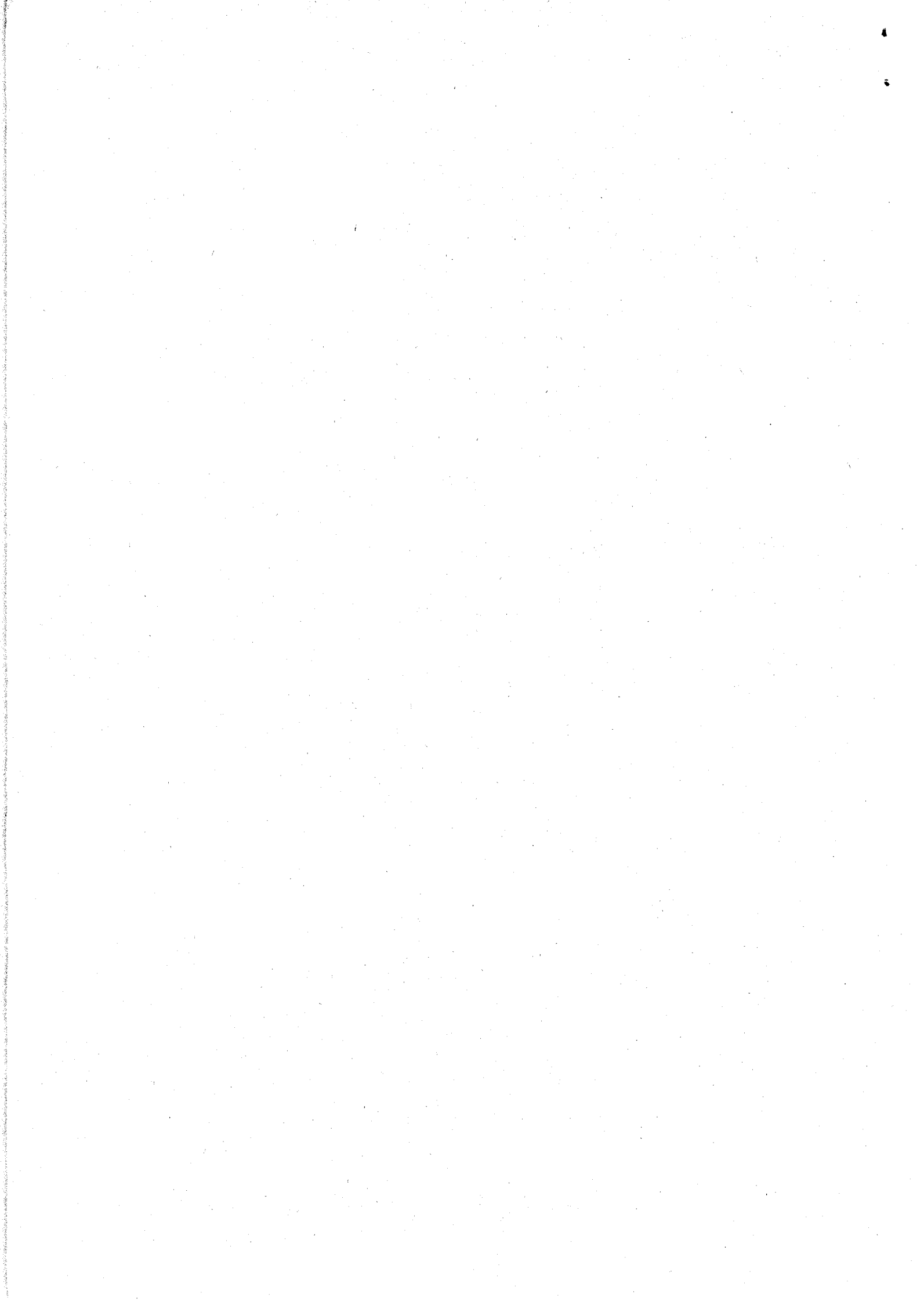
Els preferits: Bethoven i Alejandro Sanz

Bethoven (13,2%) i Mozart (12,4%) són els compositors preferits pels que escolten més sovint música clàssica, sense distinció de sexes. Entre els que opten per músiques modernes, va per davant Alejandro Sanz (7,9%), èxit atribuïble sobretot a l'audiència femenina (15,5%).

En segon lloc del llistat general apareix Magolo García/El Ultimo de la Fila, que acumula el 4,4% de les opcions, gairebé per igual en ambdós sexes. Ara bé, entre el públic femení la segona posició l'ocupa Juli Iglesias (5,4%), un intèrpret que desperta molt inferiors simpaties entre els homes (1,7%) i que pel que fa al rànquing general es veu superat pel tercer de la llista, Joan Manuel Serrat (3,8%).

Formació i pràctica musicals

El 33,5% dels entrevistats manifesten haver rebut algun tipus de formació musical, encara que fos elemental o incompleta, predominant la rebuda a l'escola (76,7%).

A l'atenció de CULTURA/ESPECTACLES, SOCIETAT i ECONOMIA

L'índex de formació musical també tendeix a créixer juntament amb el nivell d'estudis assolit i la classe social. Per edats, la resposta positiva més elevada es registra entre els joves, amb el 69% dels compresos entre 15 i 24 anys, i el 46,3% dels que tenen entre 25 i 34 anys.

El 14,5% de les persones entrevistades manifesten realitzar alguna activitat musical, percentatge que arriba al 16,8% a la ciutat de Barcelona i que se situa en el 23,1% entre els joves d'entre 15 i 24 anys. Entre les activitats realitzades destaquen tocar algun instrument (5,6%), i l'aprenentatge o la pràctica d'algun tipus de ball o dansa (en conjunt sumen el 6,4%). La guitarra no elèctrica és l'instrument preferit (30,2%), seguida de l'orgue o piano elèctric (24,1%), el piano tradicional (22,9%) i la guitarra elèctrica (20,9%). El 2,4% utilitza l'ordinador.

Règim legal i ensenyament

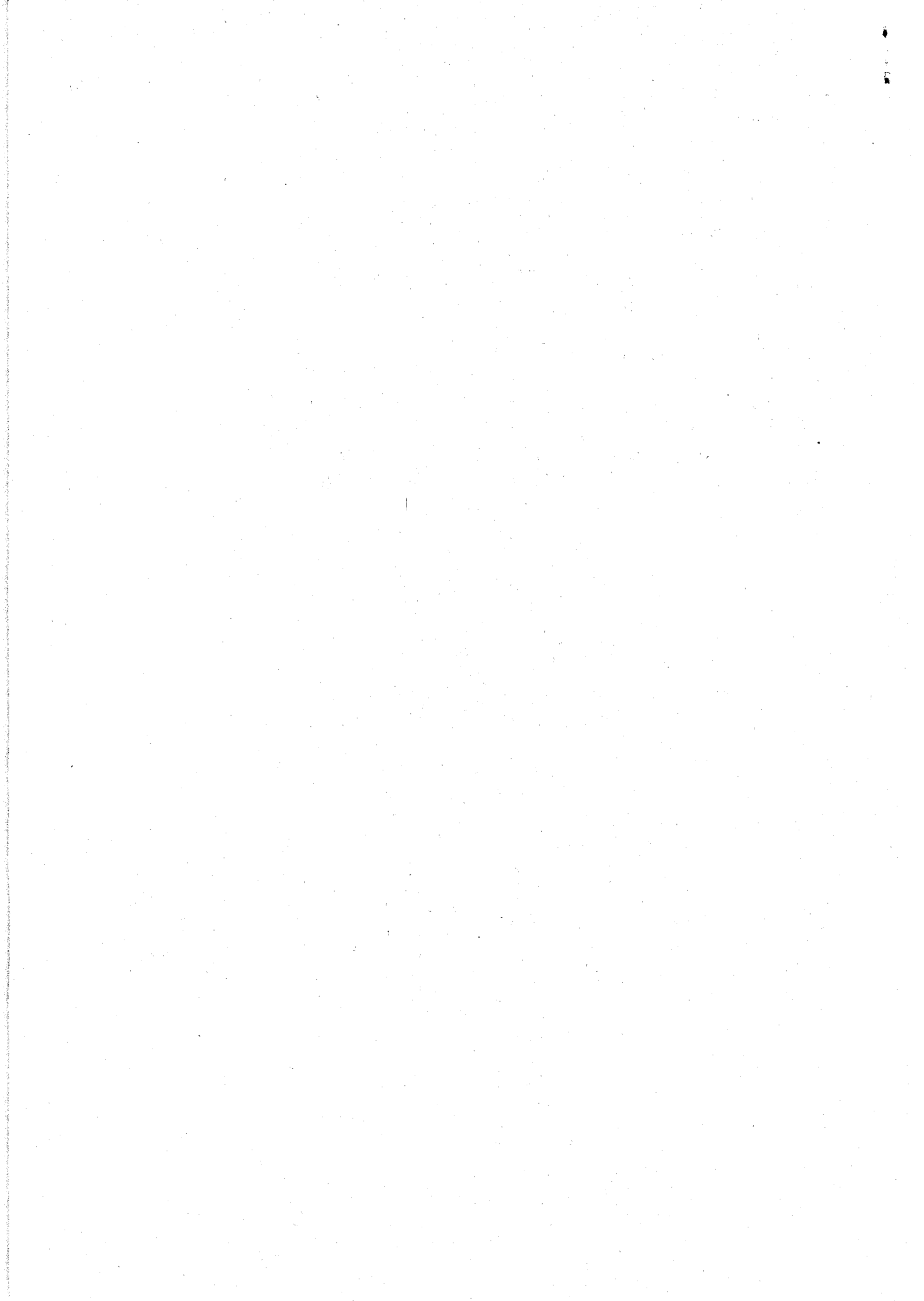
En un altre ordre, una de les conclusions de l'estudi *El règim legal i convencional de l'ordenació de les condicions de treball i de seguretat social i impositiva dels músics a Catalunya* és la proposta de simplificació del sistema de contractació i seguretat social dels músics per tal d'adaptar-lo a la realitat del sector i facilitar el compliment de la normativa. Aquest estudi, que analitza detalladament tots els aspectes legals i proposa un llistat d'actuacions concretes a l'Administració, ha estat elaborat per Julia López, Eva Garrido, Abilio Calvo i M. Teresa López, de la Universitat Pompeu Fabra, també per encàrrec del Departament de Cultura com tots els que s'inclouen en el Llibre blanc de la Música.

Finalment, el *Llibre blanc* incorpora un documentat informe sobre *L'ensenyament musical a Catalunya*, elaborat pel professor Joaquim Garrigosa i Massana, director del conservatori de Vila-seca (Tarragonès). Entre altres precisions, l'informe precisa que actualment existeixen a Catalunya 170 centres autoritzats d'ensenyament musical de règim especial, dels quals 108 són de titularitat pública i 62 privats.

Dels 170 centres existents, 159 són escoles de Música que imparteixen majoritàriament el nivell elemental, i un total d'onze són conservatoris, deu dels quals públics, que imparteixen ensenyaments de grau mitjà. Quant a la distribució territorial dels centres, només onze comarques catalanes no en tenen cap, coincidint amb les de menys població.

Barcelona, 8 de juliol de 1999

P.S: Disposem dels estudis complets, amb gràfiques i quadres, que integren el Llibre blanc de la Música. Si esteu interessats en tenir-los i no heu pogut assistir a la roda de premsa us els podem enviar per correu electrònic. Podeu demanar-ho a kcon1202@correu.gencat.es

PRESENTACIÓ

El present estudi parteix de la iniciativa del Parlament de Catalunya que planteja al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya la necessitat de conèixer amb més profunditat la situació del sector musical de Catalunya.

Concretament, aquest treball es centra en l'anàlisi de les característiques i l'activitat de les agrupacions musicals estables de Catalunya durant l'any 1997.

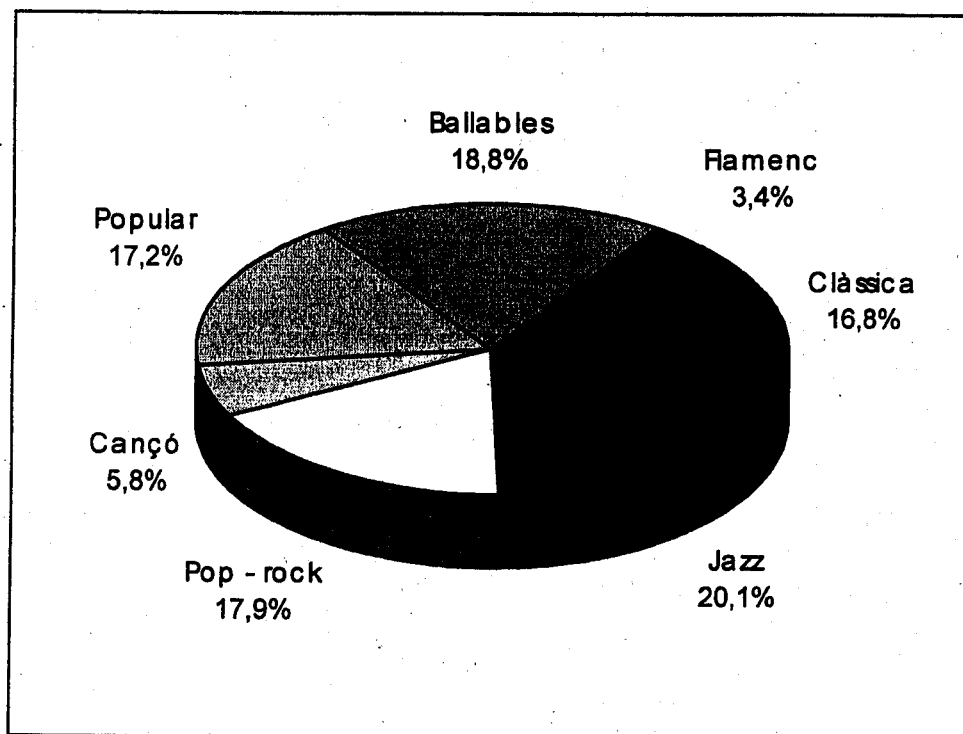
Davant la inexistència d'estudis anteriors sobre aquesta qüestió, i atesa la manca d'informació de base necessària per a l'anàlisi, s'ha realitzat un treball de camp exhaustiu amb l'objectiu d'elaborar les dades estadístiques corresponents.

La principal dificultat que ha calgut superar en aquest sentit ha estat la delimitació del cens de grups musicals de Catalunya a efectes de definir l'univers de l'enquesta. A l'inici de l'estudi, no existia una relació completa de les agrupacions musicals del país per a tots els gèneres, fet que ha requerit desplegar un complex procés d'elaboració de la llista corresponent. Aquest treball ha estat possible gràcies a la bona col·laboració i interès mostrat pels diferents agents que han intervingut en el procés d'enquesta: intèrprets, associacions de professionals, agents i promotors musicals, discogràfiques, etc.

1. ANÀLISI GENERAL

A. Els gèneres de música clàssica, jazz, pop - rock, popular i ballables concentren la major part del total de grups musicals estables de Catalunya.

Gràfic 1
Grups musicals de Catalunya. 1997
Per gèneres

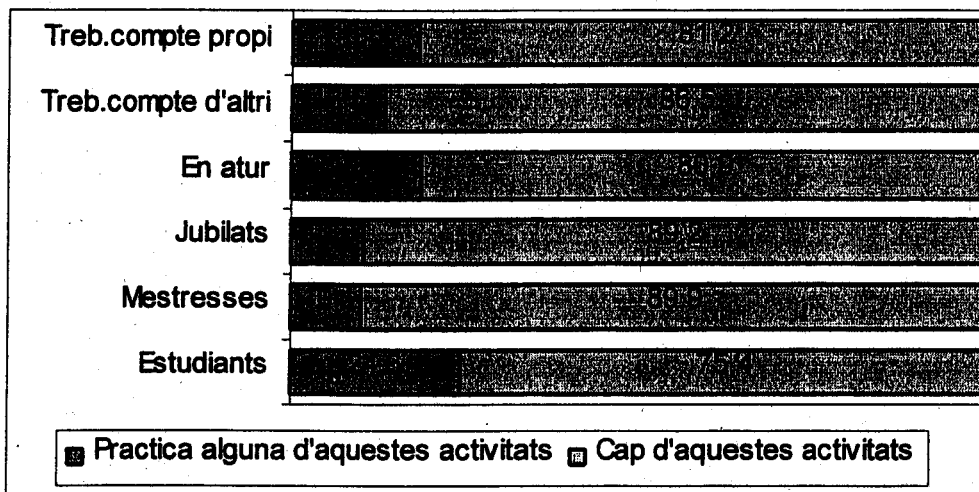
B. El ritme de naixements de nous grups ha estat força elevat des de l'any 1990 ençà.

Aquest procés d'aparició de noves agrupacions es produeix de forma més accentuada en els gèneres música clàssica i contemporània, jazz, pop - rock, popular i tradicional i flamenc.

En canvi, en relació als gèneres de la cançó i de les músiques ballables, s'observa un major pes relatiu dels grups anteriors a l'any 1991.

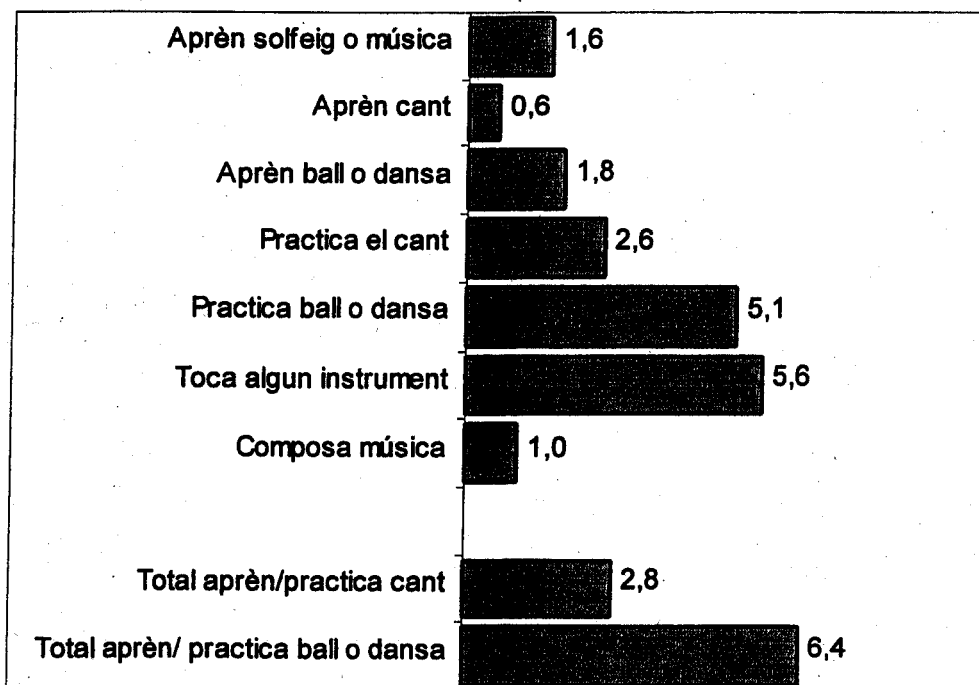
Pel que fa a la distribució per activitat laboral, i consegüentment amb la major incidència entre els joves, la realització d'activitats musicals és quelcom superior en el col·lectiu d'estudiants i inferior entre mestresses i persones jubilades (veure gràfic nº 10).

Gràfic nº 10
Realització d'activitats musicals (%)
 Distribució per activitat laboral
 (Base = total entrevistes)

Entre les activitats musicals realitzades destaquen el tocar algun instrument (5,6%) i l'aprenentatge o la pràctica d'algun tipus de ball o dansa (veure gràfic nº 11)

Gràfic nº 11
Activitats musicals realitzades (%)
 (Base = total entrevistes)

Per àrees geogràfiques, les dades del gràfic anterior presenten la distribució que es mostra al quadre nº 1, on pot apreciar-se que, en conjunt, la pràctica d'alguna d'aquestes activitats és similar a les zones investigades.

Quadre nº 1

Activitats musicals realitzades (%)

Desglossament per àrees geogràfiques

(Base = total entrevistes)

	Total Catalunya	BCN ciutat	Resta de BCN AM	Resta de Prov. BCN	Total Prov. BCN	Resta de Catalunya
Base = total entrevistes	%	%	%	%	%	%
Aprèn solfeig o música	1,6	1,0	1,7	2,2	1,6	1,6
Aprèn cant	0,6	1,2	0,0	0,2	0,5	0,8
Aprèn ball o dansa	1,8	2,5	1,7	1,2	1,8	2,0
Practica el cant	2,6	2,0	2,7	2,7	2,4	3,1
Practica ball o dansa	5,1	5,9	3,4	4,1	4,5	6,9
Toca algun instrument	5,6	6,7	5,9	4,6	5,7	5,4
Composa música	1,0	0,7	1,2	1,0	1,0	1,1
Total aprèn/practica cant	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	3,1
Total aprèn/practica ball o dansa	6,4	7,7	4,9	4,8	5,8	8,5
Practica alguna d'aquestes activitats	44,5	46,3	46,3	42,6	44,2	45,4
Cap d'aquestes activitats	85,5	83,2	86,7	87,4	85,8	84,6

C. S'estima una mitjana de 6,2 intèrprets per grup musical de Catalunya, tot i que hi ha diferències destacables segons el gènere musical.

	Grups		Intèrprets		Mitjana Int./Grups
	Nombre	%	Nombre	%	
Clàssica i contemporània	75	16,8	612	22,5	8,2
Jazz	90	20,1	507	18,6	5,6
Pop - rock	80	17,9	388	14,2	4,9
Cançó	26	5,8	83	3,0	3,3
Popular i tradicional	77	17,2	496	18,2	6,4
Ballables	84	18,8	569	20,9	6,8
Flamenc	15	3,4	71	2,6	7,1
TOTAL	447	100,0	2.726	100,0	6,2

S'ha de tenir en compte que en el gènere de la música clàssica i contemporània és on s'identifiquen les 4 úniques agrupacions amb un nombre superior als 25 intèrprets, que són les grans orquestres del país. Tanmateix, aquest gènere està integrat en la seva major part per petites i mitjanes formacions.

En conseqüència, el fet que en aquest gènere s'obtingui la mitjana de grups per intèrpret més elevada (8,2 intèrprets per grup) s'explica per l'existència de les grans orquestres de música clàssica. Si s'exclouen aquestes grans formacions, s'obté una mitjana de 4,6 intèrprets per grup, xifra que se situa clarament per sota de la resta de gèneres (excepte la cançó).

D. La meitat de les agrupacions musicals de Catalunya tenen un manager o representant, mentre que la resta de grups no compten amb aquest servei.

Els gèneres del flamenc (73,3%) en primer lloc, i del pop-rock (61,3%), cançó (57,7%) i ballables (57,1%) en segon lloc, són els que compten amb una major presència de grups amb representant.

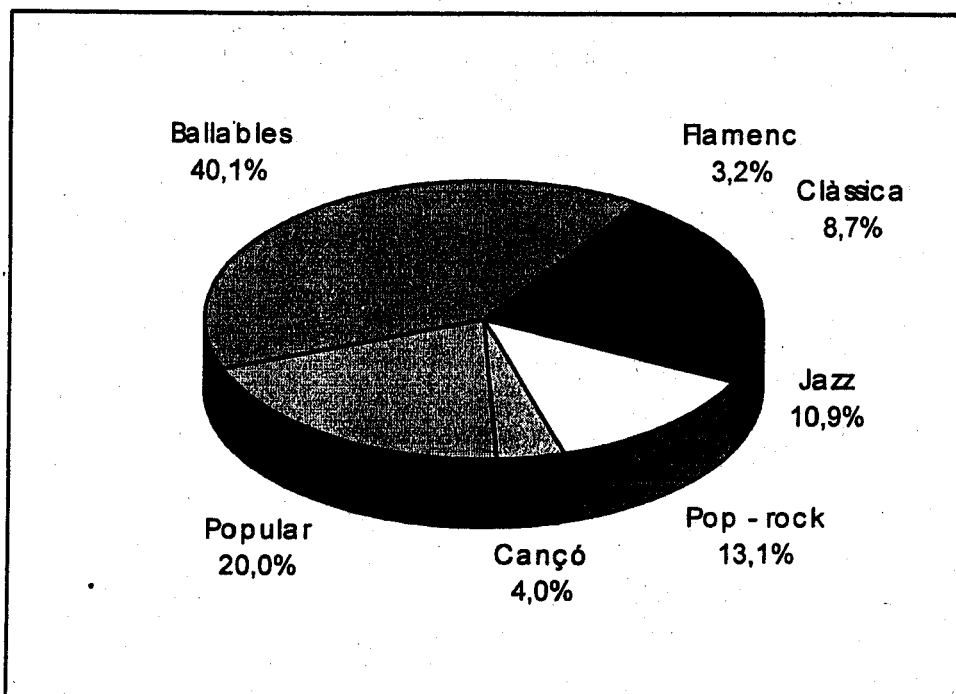
Contràriament, en els casos de la música popular i tradicional (37,7%), el jazz (40,0%) i la música clàssica i contemporània (44,0), s'observa una menor proporció de grups amb representant.

2. ACTIVITAT DELS GRUPS MUSICALS

A. Els 477 grups enquestats que formen la mostra van oferir un total de 14.452 concerts l'any 1997.

Aquesta xifra permet estimar l'activitat del conjunt de grups musicals de Catalunya en aproximadament 30.000 actuacions anuals.

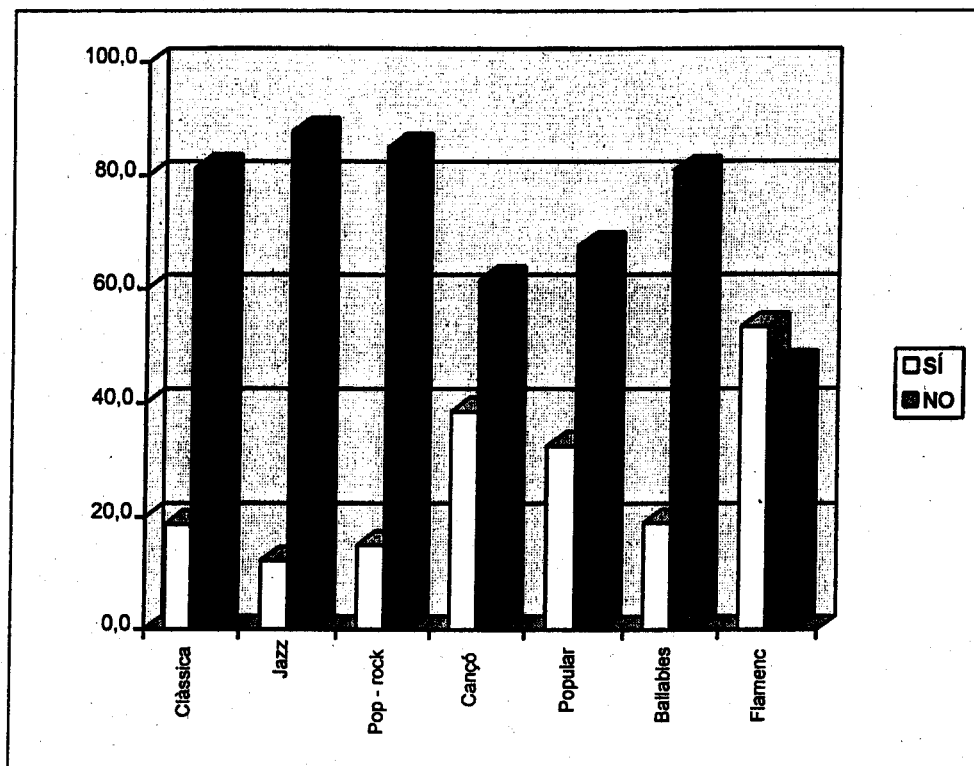
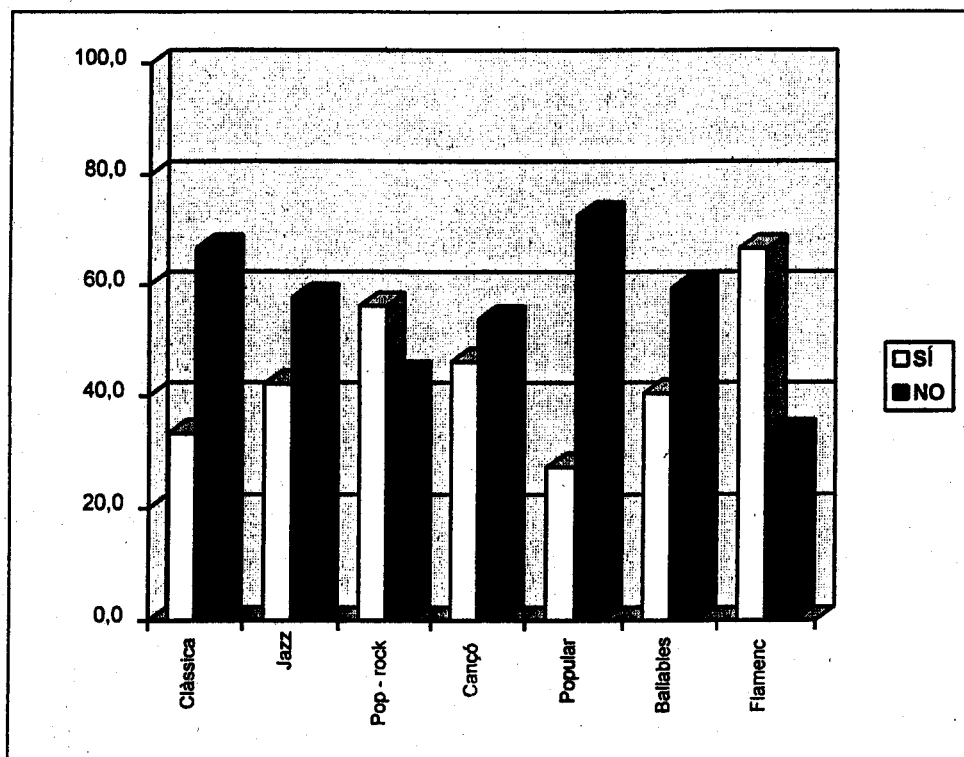
Un 40,1% d'aquest concerts van ser realitzats pels grups de música ballable.

B. En general, s'observa una major activitat en quant a nombre de concerts per grup en aquelles agrupacions musicals que disposen de manager o representant.

C. El 51,2% de les formacions catalanes estables de música concentren tota la seva activitat exclusivament a Catalunya.

El gènere que en termes relatius té una major projecció a la resta de l'estat i a l'estranger és el flamenc.

D. S'observa una major capacitat per actuar a la resta de l'estat i a l'estranger en els grups que tenen un representant o manager.

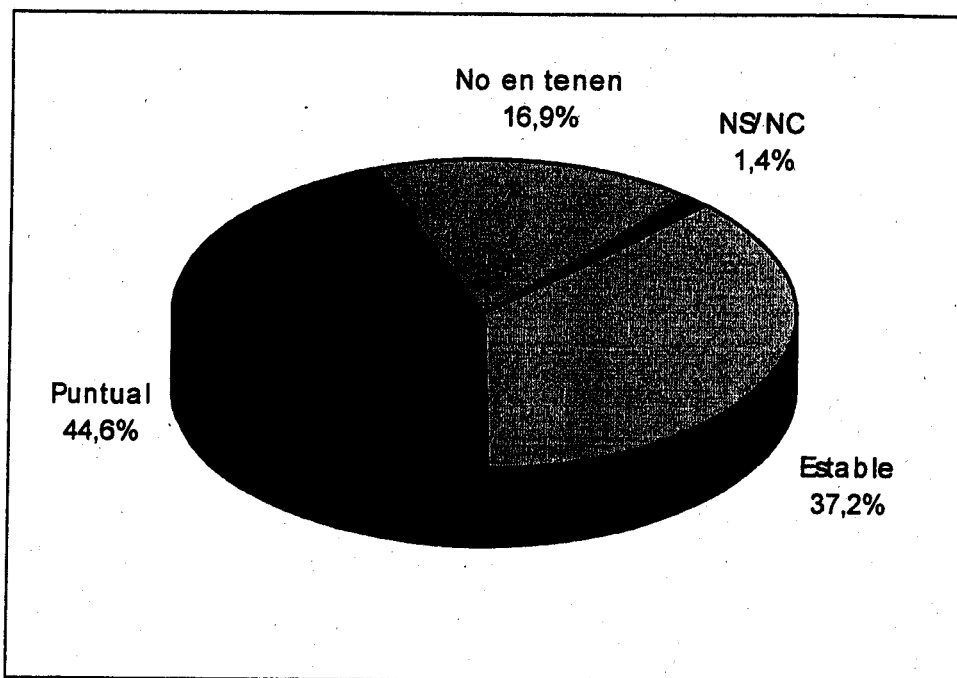
E. Una tercera part dels grups de música estables catalans han enregistrat algun fonograma (disc, disc compacte o cassette) durant l'any 1997.

Hi ha tres gèneres en què el pes relatiu dels que graven fonogrames se situa clarament per sobre de la mitjana: pop – rock (el 50,0% dels grups enquestats) cançó (el 61,5%) i flamenc (46,7%).

Un cop més, també s'observa una certa correspondència entre els grups han enregistrat algun fonograma durant el 1997 i els que tenen representant .

F. El 44,6% dels grups musicals que han enregistrat algun fonograma durant l'any 1997 ho han fet mitjançant un contracte puntual amb una empresa discogràfica.

Tan sols el 37,2% d'aquestes formacions que han gravat té un acord estable amb una discogràfica.

G. El percentatge dels grups que han enregistrat alguna banda sonora per publicitat, televisió, cinema, etc. durant l'any 1997 és de l'11,4%, xifra sensiblement inferior a la de grups que enregistraven algun fonograma el mateix any.

El flamenc, un cop més, destaca per situar-se per sobre del comportament general. Així el 40,0% de les formacions d'aquest gènere han gravat alguna banda sonora durant l'any 1997.

També per sobre dels valors globals, però ja de manera menys destacada, es troben la cançó (el 19,2% dels grups d'aquest gènere graven alguna banda sonora l'any analitzat) i la música popular i tradicional.

Com ja s'ha constatat en l'anàlisi de l'activitat dels grups musicals catalans fet en apartats anteriors del treball, s'observa que els que graven alguna banda sonora l'any 1997 són en la seva majoria els que treballen amb representant o manager.

3. CONTRACTACIÓ DELS SERVEIS DE GRUPS MUSICALS

A. L'Administració Pública és el principal agent contractant dels grups de música estables de Catalunya, ja que el 72,2% dels grups enquestats afirmen ser principalment contractats per aquest agent.

A un altre nivell, els grups declaren ser contractats per promotors privats (el 56,0%), per locals i sales de festes (el 40,0%) i per associacions (el 43,5%).

En els locals i sales de festes destaca la baixa presència de la contractació de grups de música clàssica i contemporània, i de música popular.

En el cas de les associacions, sobresurt la contractació dels serveis dels grups de música popular i tradicional, mentre que ho fan en una baixa proporció respecte els de jazz i flamenc.

B. S'observa una major presència de grups amb representant en el conjunt d'agrupacions musicals que són contractades per les administracions públiques; contràriament, en el cas dels grups que contracten amb les associacions hi ha un cert predomini de les formacions sense representant.

D. El 40,3% dels grups musicals realitzen habitualment els seus contractes de forma escrita.

El flamenc és el gènere en què la proporció de contractació verbal és menor i major ho és l'escripta. A l'altre extrem, en el jazz s'observa la major proporció de contractació verbal i la menor de contractació escrita.

E. L'Administració Pública és l'agent que estableix habitualment amb una major proporció contractes per escrit amb els grups musicals.

F. Es constata una certa tendència a augmentar la proporció dels grups contractats per escrit a mesura que l'activitat del grup és superior. Igualment, augmenta la proporció de grups que contracten habitualment per escrit en la mesura que s'incrementa el nombre de membres del grup.

G. La majoria dels grups que diuen ser habitualment contractats per escrit treballen amb representant o manager, i només el 30% d'aquests no compten amb aquests serveis.

4. SITUACIÓ ECONÒMICA I JURÍDICA DELS GRUPS MUSICALS

- A. El 55,2% de les formacions musicals catalanes estables ingressaven, l'any 1997, menys de 3 milions de PTA en total.**

Per gèneres, els grups de flamenc i de música ballable són aquells on s'identifica una major proporció de formacions en la franja superior d'ingressos bruts anuals.

- B. Aproximadament la meitat dels grups catalans tenen un caixet mínim per intèrpret inferior a les 25.000 PTA.**

Respecte el caixet màxim, també es constata que al voltant de la meitat dels grups tenen un caixet inferior a les 50.000 PTA.

Hi ha algunes observacions relatives al caixet que cal destacar segons el gènere musical del grup:

En primer lloc, s'observa que en tots els gèneres hi ha presència de grups en els diferents intervals de caixet mínim i màxim, excepte en el cas de la música popular i tradicional (en el que no hi ha cap grup amb un caixet mínim superior a les 50.000 PTA, i només una formació amb un caixet màxim per sobre de les 75.000 PTA).

Els gèneres del jazz, pop - rock i música popular i tradicional, són els únics en els que la major part dels grups se situen en la franja de caixet mínim inferior a les 25.000 PTA -i de les 50.000 PTA de caixet màxim.

En el cas dels gèneres de la música clàssica i contemporània i de la música ballable, la major part dels grups cobren un caixet mínim que se situa entre les 10.000 i les 50.000 PTA -i entre les 35.000 PTA i les 100.000 PTA de caixet màxim-.

En els gèneres de la cançó i del flamenc s'observa un considerable grau de dispersió dels grups respectius entre els diferents intervals de caixet -tant mínim com màxim.

- C. Per a dues terceres parts dels grups de música estables de Catalunya, el caixet constitueix el 100% dels seus ingressos.**

Tan sols el 18,7% dels grups obtenen ingressos en concepte de drets d'autor, el 8,5% en concepte de drets d'interpretació, el 3,6% té ingressos procedents de beques i ajuts i només el 4,2% dels grups declara tenir ingressos per altres conceptes.

En general, el **pop-rock, la cançó i el flamenc** són els gèneres que obtenen ingressos alternatius al caixet en una major proporció de grups que la resta de gèneres.

D. En la mesura que s'incrementa l'activitat dels grups en nombre de concerts, s'observa un augment dels ingressos respectius.

E. La major part dels grups amb un elevat caixet per intèrpret són els que compten amb un manager o representant. Contràriament, en els intervals de menor caixet per intèrpret predominen els grups amb un baix caixet per interval.

H. Els grups amb caixets més elevats tendeixen a ser contractats per escrit, mentre que en el cas dels de caixets més baixos s'observa un major pes dels contractes verbals.

I. Els grups amb caixets més elevats també tendeixen a tenir una major projecció de la seva activitat a la resta de l'Estat i a l'estranger.

J. Quasi la meitat dels intèrprets que formen part dels grups de música estables de Catalunya són cooperativistes o bé treballen en règim d'autònoms.

**Nombre d'intèrprets. 1997.
Segons la situació jurídica dels intèrprets.**

	Nombre	%
Contracte indefinit	205	7,5
Contracte temporal	62	2,3
Contracte per obra	135	5,0
Funcionari	24	0,9
Per compte propi	538	19,7
Cooperativista	787	28,9
Societat privada	81	3,0
Associació	182	6,7
Altres	585	21,5
NS/NC	127	4,7
TOTAL	2.726	100,0

En aquest cas, també s'observen diferents tendències entre els diversos gèneres analitzats:

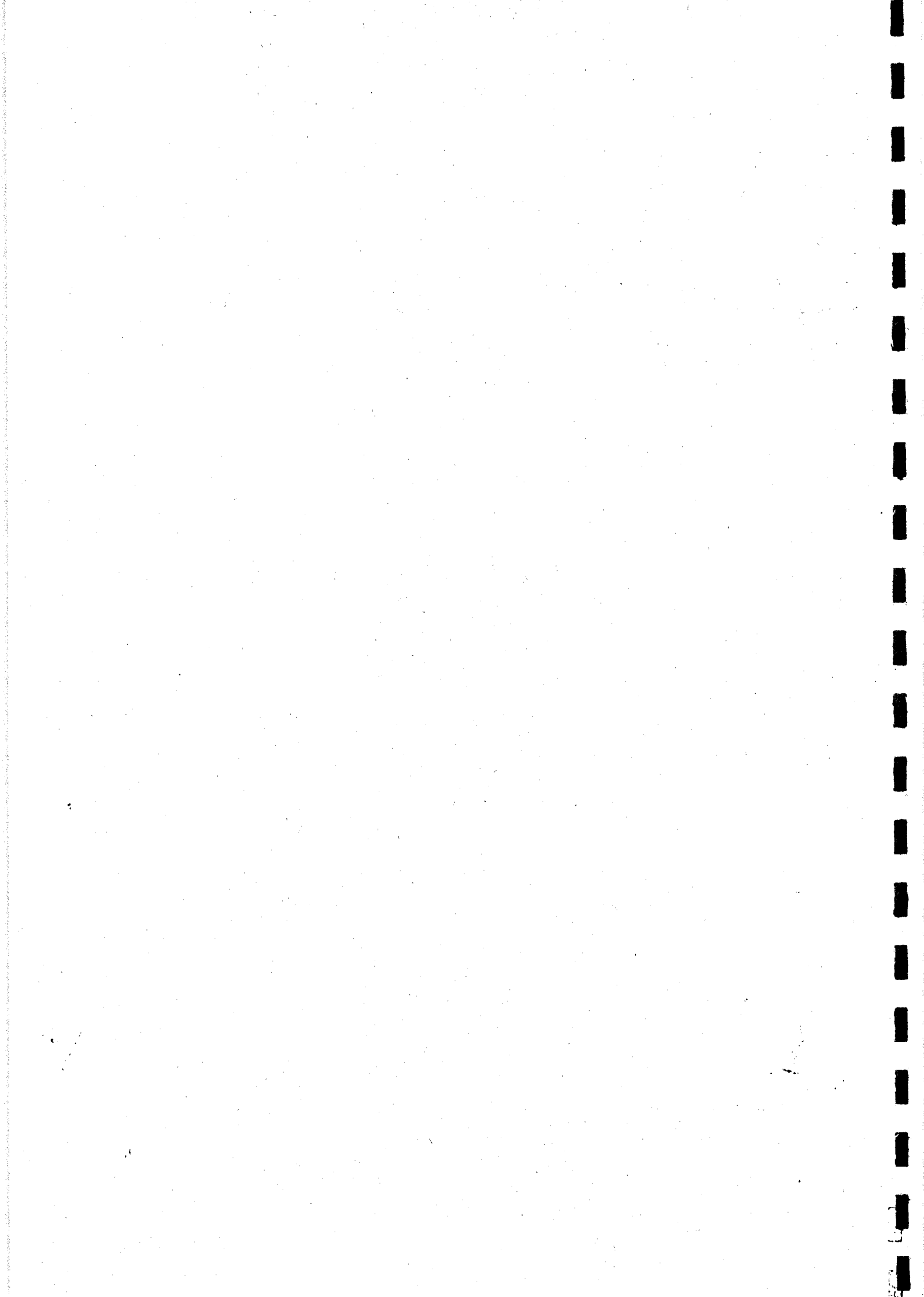
Clàssica i contemporània: en relació a la resta de gèneres, destaca la importància dels intèrprets amb **contracte indefinit**. Aquests representen el **33,0%** del total d'intèrprets de clàssica, la gran majoria dels quals (el **91,1%**) pertanyen a 3 orquestres simfòniques. Per sota d'aquests, hi ha un **21,1%** dels intèrprets que treballen com a **cooperativistes**.

Jazz: per aquest gènere, la importància relativa dels intèrprets que treballen en **règim d'autònom** és encara superior a l'apuntada com a general. Així, el **36,5%** dels intèrprets de jazz membres dels grups enquestats treballen per compte propi. Igualment sobresurten els intèrprets que actuen com a **cooperativistes (26,6%)**

Pop - rock: en relació als intèrprets de pop - rock, destaca l'elevat nombre dels mateixos identificats al grup d'**Altres situacions jurídiques (40,2%)**. A un segon nivell hi ha els que treballen per **compte propi (23,2%)**.

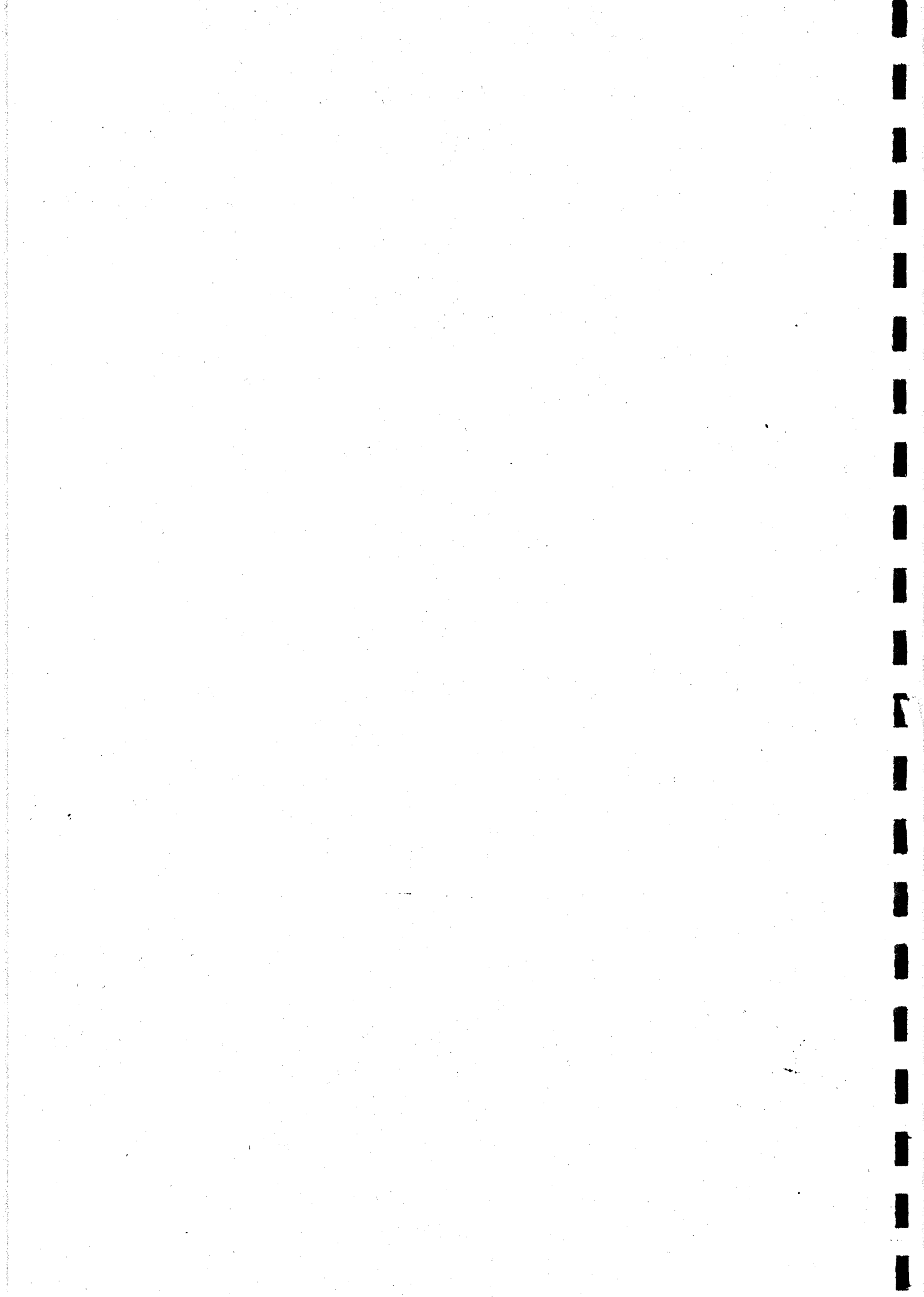
Cançó: el percentatge dels intèrprets **autònoms** és força superior al de la resta de gèneres (exceptuant al flamenc), ja que és de l'ordre del **48,2%**. En aquest cas, també cal remarcar que els cooperativistes representen un percentatge sensiblement inferior al que s'obté pel total de gèneres.

Popular i tradicional: en relació a aquest gènere destaca el pes relatiu significatiu dels intèrprets membres d'**associacions**, ja que aquests suposen el **20,8%** del total. No obstant això, s'ha de tenir en compte que el **42,3%** dels intèrprets s'identifiquen en el grup **Altres situacions de treball**.

HÀBITS MUSICALS DELS CATALANS

RESULTATS DE L'ESTUDI

OBJECTIUS DE L'ESTUDI

L'objecte de l'enquesta és l'obtenció de les variables bàsiques de consum, coneixement i pràctiques musicals de la població de Catalunya major de 15 anys.

A) Relatius a la formació i pràctica musical:

- Coneixements bàsics i formació musical (escola, conservatori, etc.)
- Pràctiques musicals (tocar instruments, cantar, etc.). Característiques d'aquesta pràctica: lloc, temps de dedicació, estil, tipus d'instrument, etc.
- Despesa anual en formació o pràctica musical.

B) Relatius a l'audició de música:

- Freqüència d'audició. Hores al dia que es dediquen a escoltar música.
- Preferències quant a tipus de música (autors i gèneres).
- Mitjans d'audició a la llar (a través de ràdio, cadena Hi-fi, televisió, ordinador/Internet, etc.).

C) Relatius al consum musical:

- Suports musicals que es posseeix (CD, DVD, casset, LP/single, vídeo, etc.)
- Despesa anual en l'adquisició de música enregistrada en suports musicals.
- Assistència en viu a espectacles musicals (concerts, opera, varietats, etc.) i freqüència.
- Despesa anual en espectacles musicals.
- Assistència a altres establiments amb música: discoteques, pubs o bars musicals, sales de festa i salons de ball). Freqüència.

D) Nous mitjans de consum musical:

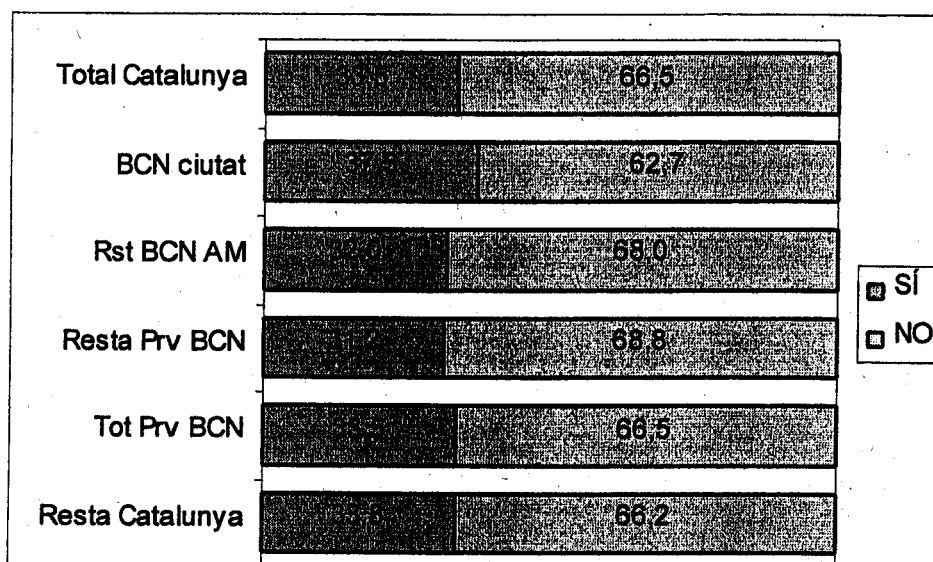
- Utilització d'Internet per a consum musical (compra de suports, escoltar música enregistrada, seguiment en directe d'espectacles).
- Preferència quant a suports musicals, de cara al futur.

1. FORMACIÓ I PRÀCTICA MUSICAL

1.1. CONEIXEMENTS BÀSICS I FORMACIÓ MUSICAL

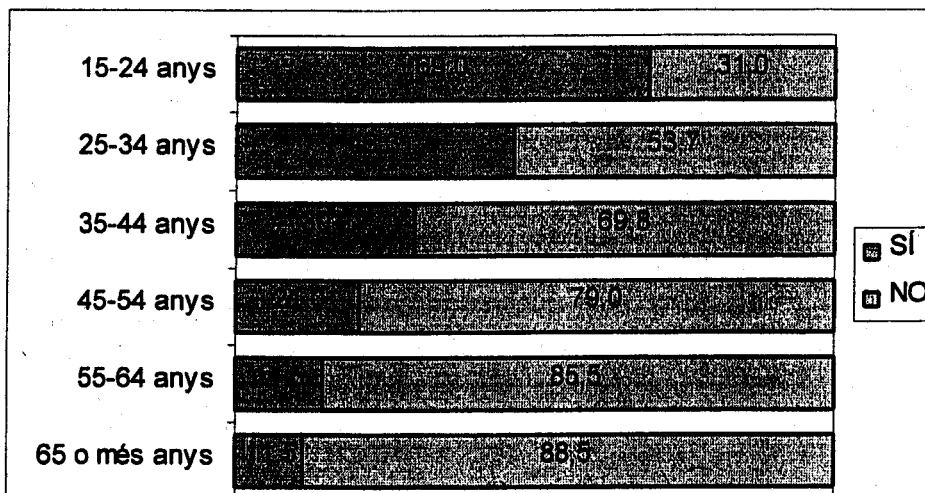
Una tercera part de les persones entrevistades (un 33,5%, més exactament) manifesten haver rebut algun tipus de formació musical, encara que fos elemental o incompleta. Aquesta proporció es distribueix de forma bastant homogènia entre les diverses àrees geogràfiques analitzades, si bé cal parlar d'un índex quelcom superior a la ciutat de Barcelona, on s'arriba a una proporció del 37,3% (veure gràfic nº 1)

Gràfic nº 1
Formació musical (%)
Desglossament per àrees geogràfiques
(Base = total entrevistes)

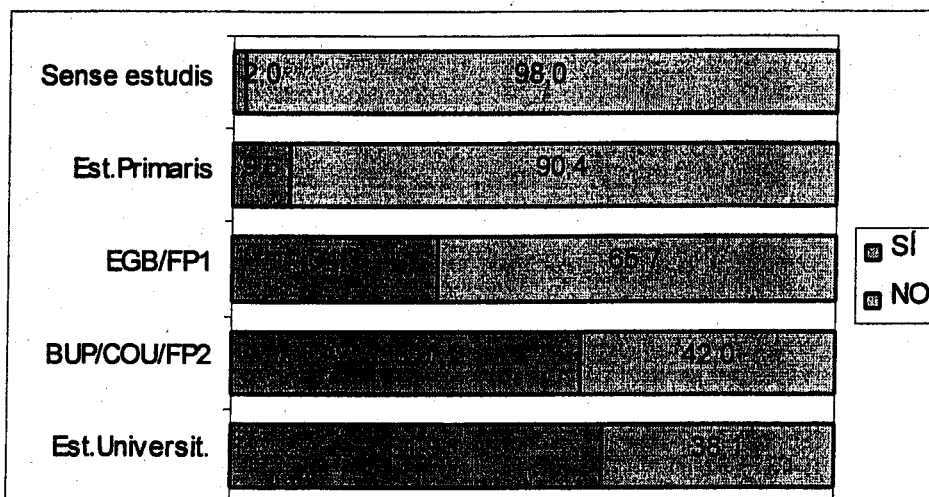
Aquesta proporció presenta una tendència creixent molt clara al disminuir l'edat de les persones enquestades, segons ens mostra el gràfic nº 2.

Gràfic nº 2
Formació musical (%)
 Desglossament per edat
 (Base = total entrevistes)

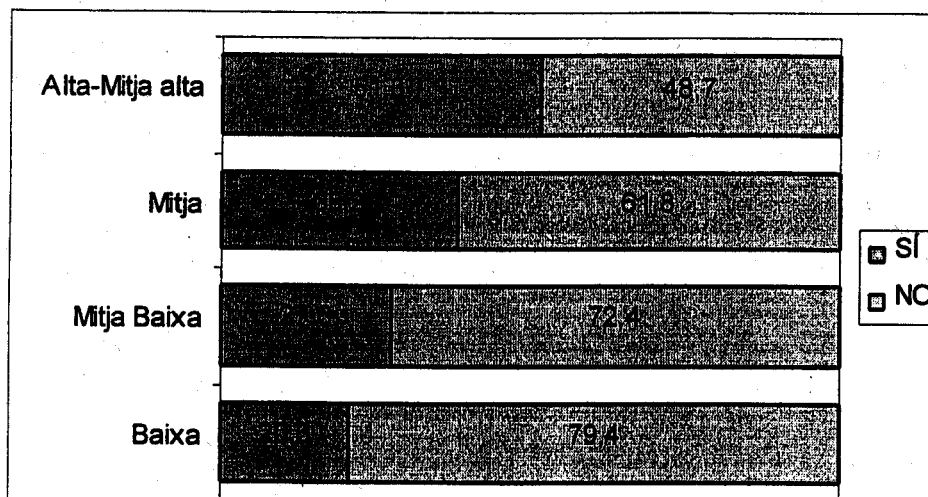

L'índex de formació musical també tendeix a créixer juntament amb el nivell d'estudis assolit i la classe social, com es pot veure en els gràfics 3 i 4:

Gràfic nº 3
Formació musical (%)
 Desglossament per nivell educatiu
 (Base = total entrevistes)

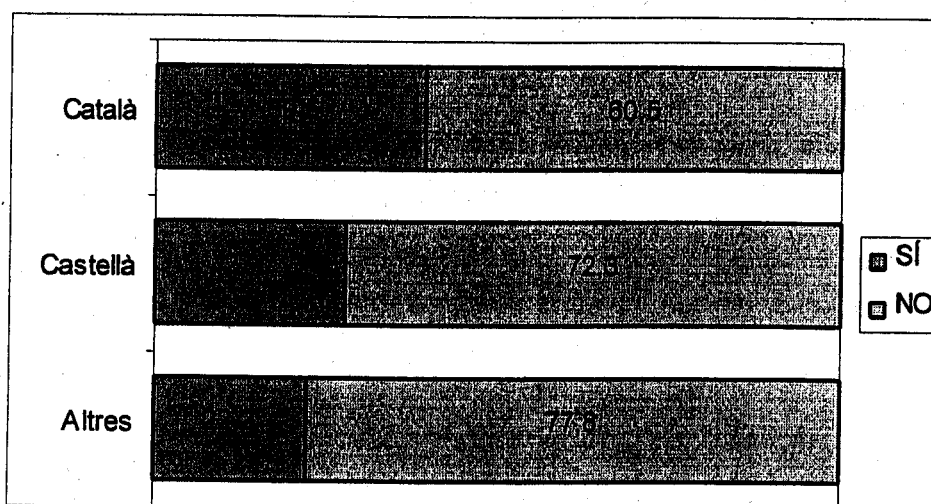

Gràfic nº 4
Formació musical (%)
 Desglossament per classe social
 (Base = total entrevistes)

També cal destacar que la proporció de persones que declaren haver tingut alguna formació musical és superior entre els entrevistats de parla catalana (veure gràfic nº 5), la qual cosa sembla correspondre al fet que hi ha una certa relació entre el nivell socioeconòmic i el propi nivell d'estudis amb la llengua habitual, és a dir, que la relació entre la formació musical i la parla catalana és indirecta.

Gràfic nº 5
Formació musical (%)
 Desglossament per llengua habitual
 (Base = total entrevistes)

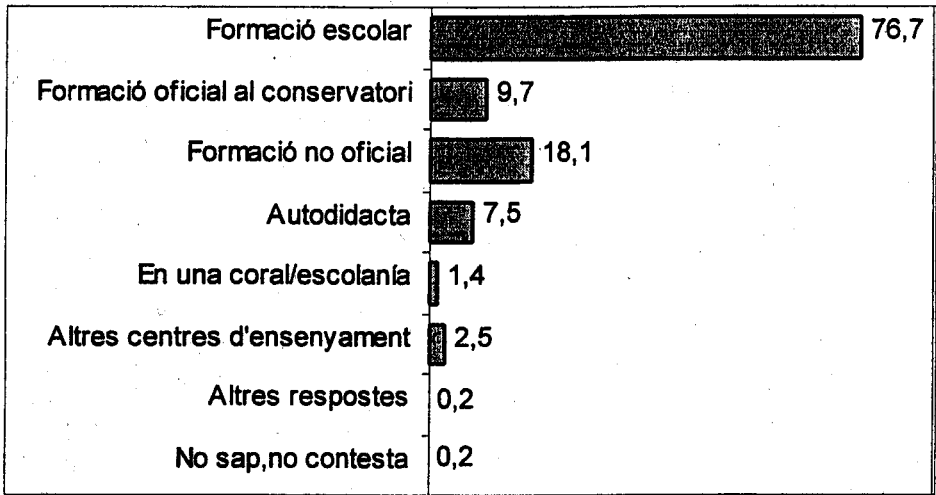
Pel que fa a la formació musical rebuda per part dels qui declaren aquesta, predomina la escolar, com es reflexa en el gràfic següent:

Gràfic nº 6

Tipus de formació musical rebuda (%)

(Hi ha un cert nivell de multi-resposta)

Base = han rebut formació musical (547 entrevistes)

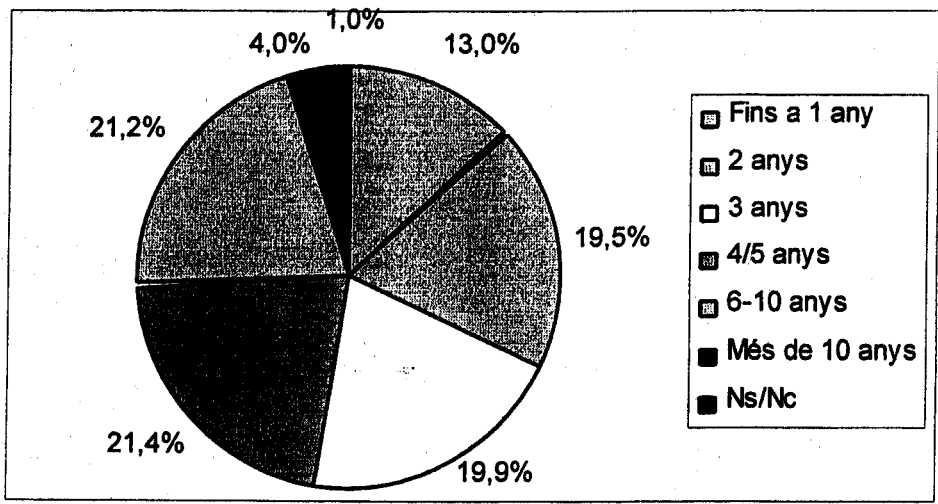

La formació musical rebuda té una durada mitjana de 4,3 anys i la distribució següent:

Gràfic nº 7

Anys de formació musical (%)

Base = han rebut formació musical (547 entrevistes)

1.2. ACTIVITATS MUSICALS. CARACTERÍSTIQUES DE LA PRÀCTICA MUSICAL

1.2.1. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS MUSICALS

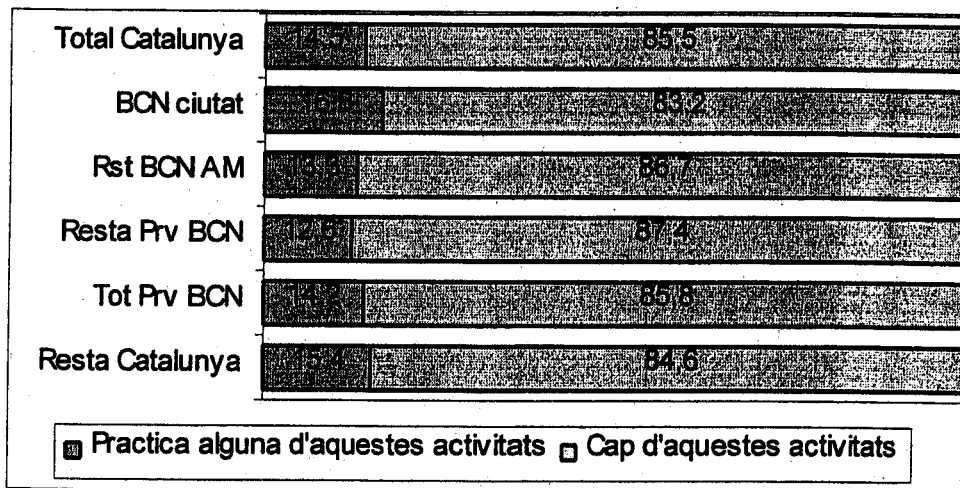
En conjunt, el 14,5% de les persones entrevistades manifesten realitzar actualment alguna activitat musical. Aquest índex és lleugerament major a la ciutat de Barcelona (16,8%):

Gràfic nº 8

Realització d'activitats musicals (%)

Distribució per àrees geogràfiques

(Base = total entrevistes)

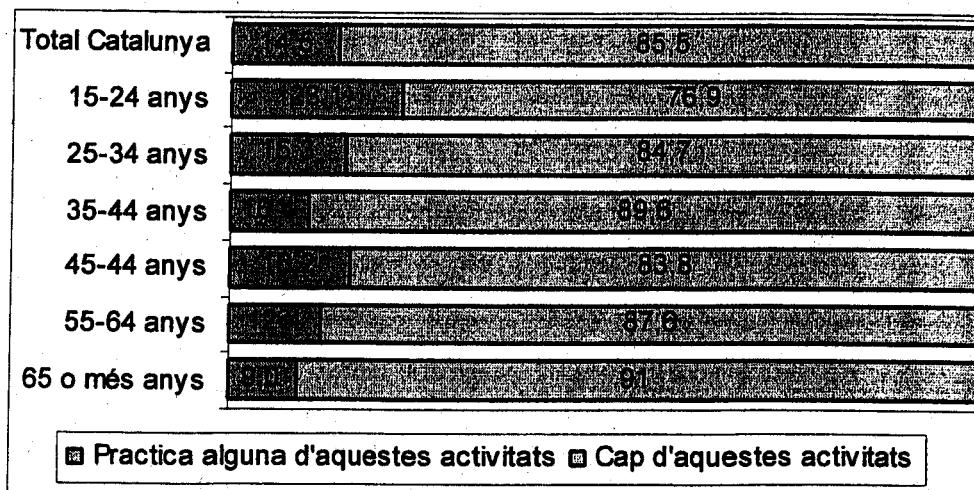
En el desglossament per grups d'edat, veiem que aquest índex puja fins al 23,1% en el segment d'individus de 15 a 24 anys i és solament del 9,0% entre els majors de 65 anys (veure gràfic nº 8).

Gràfic nº 9

Realització d'activitats musicals (%)

Distribució per edat

(Base = total entrevistes)

1.2.2. CARACTERÍSTIQUES DE LES ACTIVITATS MUSICALS PRACTICADES

1.2.2.1. El cant

En base als qui aprenen a cantar o practiquen algun tipus de cant, que són només el 2,8% dels entrevistats, les característiques analitzades es mostren en el quadre nº 2. Com es pot veure, predomina la pràctica en un centre o associació, amb una dedicació de entre 1 i 2 hores a la setmana i en grup. Quant a l'estil, el de cançó tradicional catalana és el més citat:

Quadre nº 2

Característiques de la pràctica del cant (%)

(Base = aprenen / practiquen cant [47])

Lloc on practica	
A casa seva	12,1
En altres domicilis	14,8
En un centre o associació	76,5
S'hi dedica professionalment	3,9
Temps que hi dedica	
Més 10 hores a la setmana	6,2
De 6 a 10 hores a la setmana	4,4
De 3 a 5 hores a la setmana	26,1
1 o 2 hores a la setmana	52,5
2 o 3 hores al mes	4,8
1 hora al mes o menys	6,0
Solista o grup?	
Com a solista	18,4
En un grup reduït	38,6
En un grup nombros	44,9
Estil	
Clàssic, òpera o zarzuela	18,9
Tradicional catalana	43,1
Tradicional d'altres regions espanyoles	14,0
Tradicional d'altres estats	12,5
Modern en català	11,9
Modern en castellà o altres idiomes	17,0
Cants d'església	20,1
Tot tipus de cant	6,4
Altres respostes	4,3

1.2.2.2. El ball o dansa

En base als qui aprenen a ballar o practiquen algun tipus de ball o dansa, que són solament el 6,4% dels entrevistats, les característiques analitzades es mostren en el quadre nº 3. Com es pot veure, també aquí predomina la pràctica en un centre o associació, amb una dedicació de entre 1 i 2 hores a la setmana. Quant a l'estil, els balls de saló són els més habituals:

Quadre nº 3

Característiques de la pràctica del ball (%)

(Base = aprenen / practiquen ball / dansa [108])

Lloc on practica	
A casa seva	4,8
En altres domicilis	12,4
En un centre o associació	83,6
S'hi dedica professionalment	1,8
Temps que hi dedica	
Més de 10 hores a la setmana	2,1
De 6 a 10 hores a la setmana	4,5
De 3 a 5 hores a la setmana	26,2
1 o 2 hores a la setmana	40,7
2 o 3 hores al mes	14,2
1 hora al mes o menys	11,6
No sap,no contesta	0,7
Estil	
Sardanes	15,2
Balls tradicionals catalans	5,1
Balls trad.d'altres regions espanyoles	12,0
Balls trad.d'altres estats	8,1
Balls de saló	63,5
Dansa clàssica	4,9
Dansa contemporània	0,8
Balls moderns	24,9
Tot tipus de ball o dansa	1,0
Altres respostes	1,0

1.2.2.3. Instruments musicals

La guitarra [no elèctrica] és l'instrument amb major nombre de practicants (30,2% dels que toquen algun instrument), seguit per un grup d'altres quatre: l'orgue o piano elèctric, el piano tradicional, la flauta i la guitarra elèctrica.

El més habitual és dedicar-hi entre 1 i 5 hores setmanals, a la pròpia llar, i la música més interpretada és la música de rock / pop.

Quadre nº 4

Característiques de la interpretació d'instruments musicals (%)

(Base = toquen algun instrument [92])

Tipus d'instruments	%	Lloc on practica	%
Guitarra	30,2	A casa seva	73,4
Guitarra elèctrica	20,9	En altres domicilis	20,4
Piano tradicional	22,9	En un centre o associació	19,7
Orgue o piano elèctric	24,1	S'hi dedica professionalment	6,6
Flauta	22,4		
Violí	2,4	Tipus de música que interpreta	%
Bateria/percussió	10,2	Música antiga o barroca	13,7
Baix elèctric	4,3	Música de cambra	5,2
Clarinet	3,5	Música simfònica	10,8
Saxo	3,8	Música tradicional catalana	17,9
Utilitza l'ordinador	2,4	Música trad.d'altres reg.espanyoles	12,0
Altres respostes	12,1	Música trad.d'altres estats	8,3
		Música de blues/jazz	11,9
Temps que hi dedica	%	Música lleugera o de ball	10,5
Més de 10 hores a la setmana	12,4	Música de rock/pop	34,7
De 6 a 10 hores a la setmana	10,9	Música techno/disco	4,4
De 3 a 5 hores a la setmana	29,3	Música clàssica	4,0
1 o 2 hores a la setmana	26,8	Cants d'església	0,9
2 o 3 hores al mes	7,4	Tot tipus de música	9,0
1 hora al mes o menys	8,3	Altres respostes	2,2
No sap,no contesta	4,8	No sap,no contesta	0,9

Veiem que l'ordinador és utilitzat pel 2,4% dels qui toquen algun instrument. Anotem que també alguns dels que composen música l'utilitzen (concretament, el 58,3% de les 16 persones entrevistades que composen música).

1.2.2.4. Participació en grups o orquestres

El 40,1% dels qui fan alguna activitat musical (aprendre o practicar cant o ball/dansa, tocar algun instrument) ho fan en algun tipus de grup, colla, esbart, acadèmia o orquestra. El quadre següent mostra el tipus de grup, entre els que predominen el grup o acadèmia de ball i l'orfeó o coral, i la distribució de respostes per les àrees geogràfiques analitzades:

Quadre nº 5

Participació en grups o orquestres

Desglossament per àrees geogràfiques

	Total Catalunya	Rest. de BCN ciutat	Rest. de BCN AM	Rest. de Prov. BCN	Total Prov. BCN	Rest. de Catalunya
Base: realitzen activitats musicals						
Mostra efectiva	237	68	53	51	172	65
Univers teòric (milers de persones)	744	223	145	188	556	188
	%	%	%	%	%	%
Grup o acadèmia de ball	8,0	10,3	3,8	1,9	5,8	14,6
Orfeó o coral	7,6	5,9	5,6	7,7	6,4	11,2
En grup d'amics	6,0	5,9	9,4	5,8	6,8	3,7
Grup de rock/pop	5,6	8,8	5,7	5,8	7,0	1,7
Rondalla o grup de música tradicional	3,4	3,0	7,5	3,9	4,5	
Grup musical (música moderna)	3,0	4,4	3,8	3,9	4,1	
Grup musical o orquestra (m.clàssica)	2,1	1,5	1,9	3,8	2,4	1,3
Grup en centre escolar o educatiu	2,1		5,6	4,1	2,9	
Orquestra de ball	1,7			2,1	0,7	4,6
Colla sardanista	1,6	2,9	3,8		2,2	
Esbart dansaire	0,4		1,9		0,5	
En grup familiar	0,4	1,5			0,6	
Altres respostes	1,5			3,8	1,3	1,9
Participen en grup / orquestra	40,1	44,1	43,4	35,2	40,9	37,7
No participa a cap grup	59,9	55,9	56,6	64,8	59,1	62,3

Per edats, la distribució és la que es mostra en el quadre nº 6:

Quadre nº 6
Participació en grups o orquestres
 Desglossament per edat

	DE 16 a 24 anys	DE 25 a 34 anys	DE 35 a 44 anys	DE 45 a 54 anys	DE 55 a 64 anys	65 o més anys
Base: realitzen activitats musicals						
Mostra efectiva	237	67	46	29	39	28
Univers teòric (milers de persones)	744	218	143	89	123	81
	%	%	%	%	%	%
Grup o acadèmia de ball	8,0	9,0	10,9	3,7	4,4	11,1
Orfeó o coral	7,6		6,1		14,9	9,8
En grup d'amics	6,0	7,6	6,4	10,5	2,8	3,4
Grup de rock/pop	5,6	13,7	3,8	3,8	2,6	
Rondalla o grup de música tradicional	3,4		2,6	9,3	3,0	7,4
Grup musical (música moderna)	3,0	5,5	7,3			
Grup musical o orquestra (m.clàssica)	2,1	5,9	1,9			
Grup en centre escolar o educatiu	2,1	1,7	6,6	3,1		
Orquestra de ball	1,7	1,8				10,7
Colla sardanista	1,6				2,6	9,9
Esbart dansaire	0,4	1,2				
En grup familiar	0,4		2,3			
Altres respostes	1,5	3,3	2,5			
Participen en grup/orquestra	40,1	44,1	43,4	30,3	30,8	39,4
No participa a cap grup	59,9	55,9	56,6	69,7	69,5	60,6

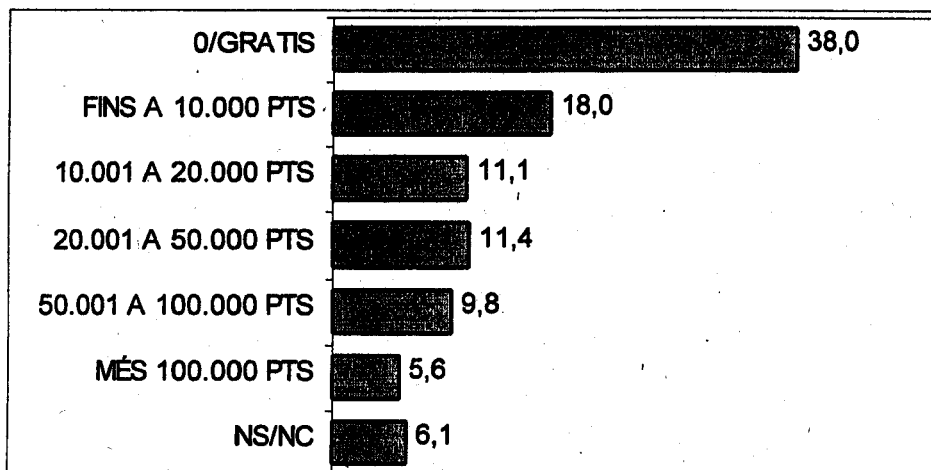
Podem apreciar que l'índex de participació major es dona en el grup de jubilats, mentre que els segments d'edat intermitja (35 a 54 anys) són els que menys s'hi dediquen.

1.3. Despesa anual en formació o pràctica musical

El 38,0% dels qui realitzen activitats musicals diuen fer-ho gratuïtament. Entre la resta de casos, el més habitual és una despesa no superior a 10.000 Ptes.

Gràfic nº 12

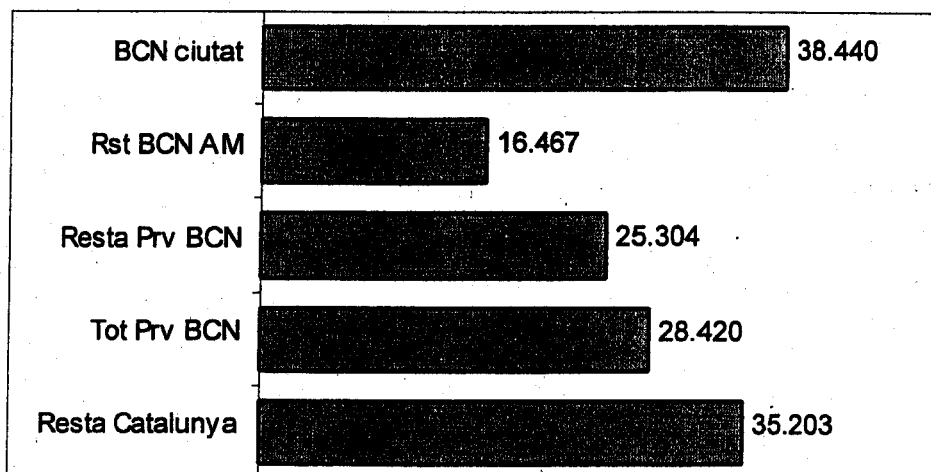
Despesa anual en formació o pràctica musical (%)
(Base = realitzen activitats musicals)

En resum, la despesa mitjana és de 30.007 Ptes, amb la distribució següent per àrees geogràfiques:

Gràfic nº 13

Despesa anual en formació o pràctica musical (mitjana)
(Base = realitzen activitats musicals)

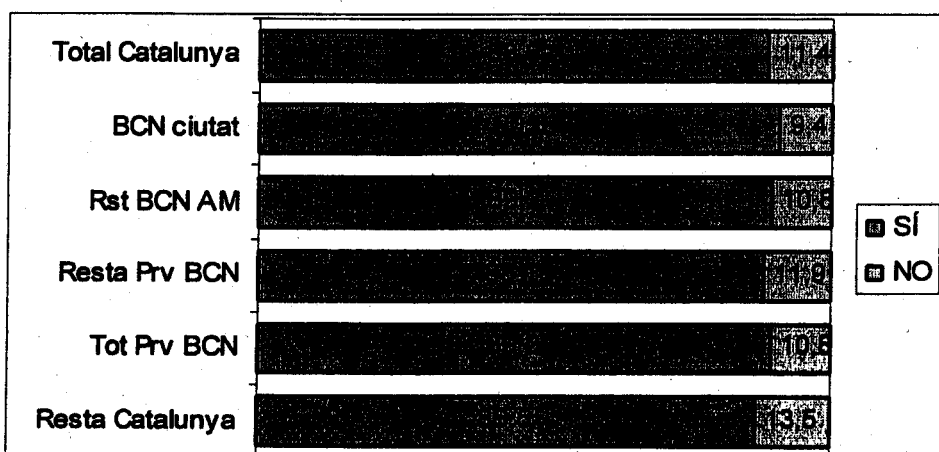
2. ASPECTES RELATIUS A L'AUDICIÓ DE MÚSICA

2.1. AUDICIÓ DE MÚSICA

El 88,6% de les persones entrevistades escolten música de forma voluntària, ja sigui per mitjà d'aparells de ràdio, de televisió, d'equips musical, d'ordinador, etc. No s'inclou aquí el escoltar música de fons en determinats llocs públics, o llocs de treball.

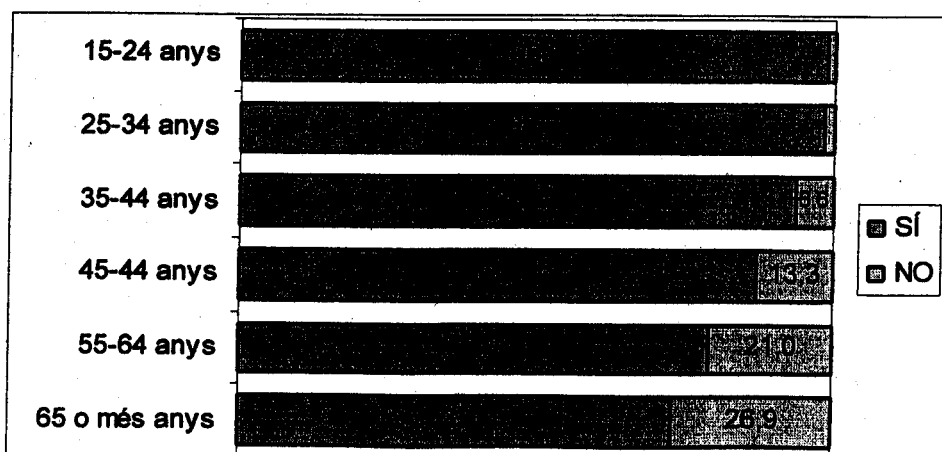
Veiem en el gràfic nº 14 que l'audició de música és molt similar a les diverses àrees geogràfiques analitzades.

Gràfic nº 14
Audició de música (voluntària) [%]
Desglossament per àrees geogràfiques
(Base = total entrevistes)

Per edats, l'audició de música és superior entre els més joves, decreixent conforme l'edat augmenta [veure gràfic nº 15]

Gràfic nº 15
Audició de música (voluntària) [%]
Desglossament per grups d'edat
(Base = total entrevistes)

2.2. FREQUÈNCIA D'AUDICIÓ DE MÚSICA

Entre els qui escolten música, el més habitual és fer-ho cada dia o quasi cada dia (64,6%). Podem veure al quadre nº 7 que la distribució de respostes és semblant a les diverses àrees geogràfiques objecte d'estudi:

Quadre nº 7

Freqüència d'audició de música

Desglossament per àrees geogràfiques

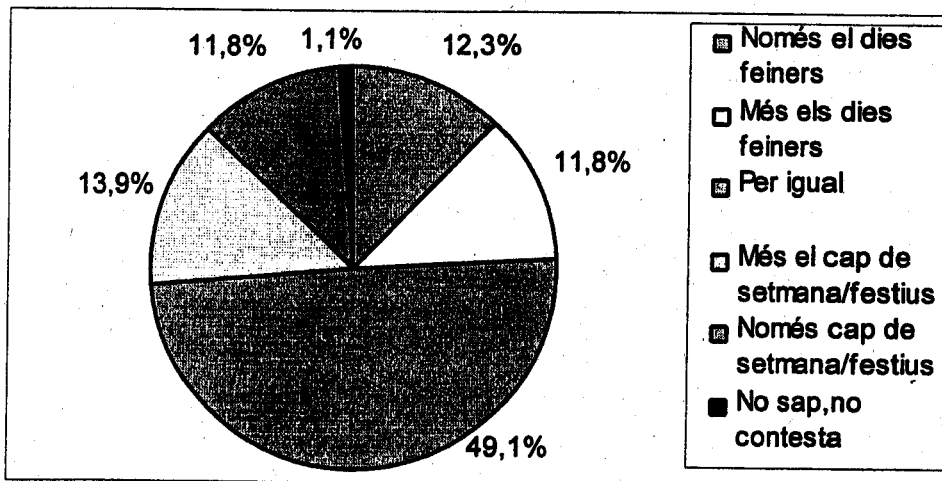
	Total Catalunya	BCN ciutat	Resta de BCN AM	Resta de Prov.BCN	Total Prov.BCN	Resta de Catalunya
Base: escolten música						
Mostra efectiva	1444	366	362	362	1090	354
Univers teòric (milers de persones)	4604	1203	989	1342	3534	1070
	%	%	%	%	%	%
Cada dia o quasi cada dia	64,6	65,0	66,2	68,0	66,5	58,6
4 o 5 dies per setmana	4,3	4,9	3,0	4,0	4,0	5,2
2 o 3 dies per setmana	15,6	15,0	17,4	13,8	15,2	16,8
1 dia per setmana	9,1	9,0	6,4	9,1	8,3	11,7
1 dia cada 2 setmanas	1,9	2,2	1,4	1,4	1,7	2,6
Menor freqüència	3,1	2,2	4,4	2,2	2,8	3,9
No sap,no contesta	1,4	1,6	1,1	1,6	1,5	1,3

La majoria de les persones que escolten música ho fan per igual als dies feiners que el cap de setmana o dies festius, com podem veure al gràfic nº 16.

Gràfic nº 16

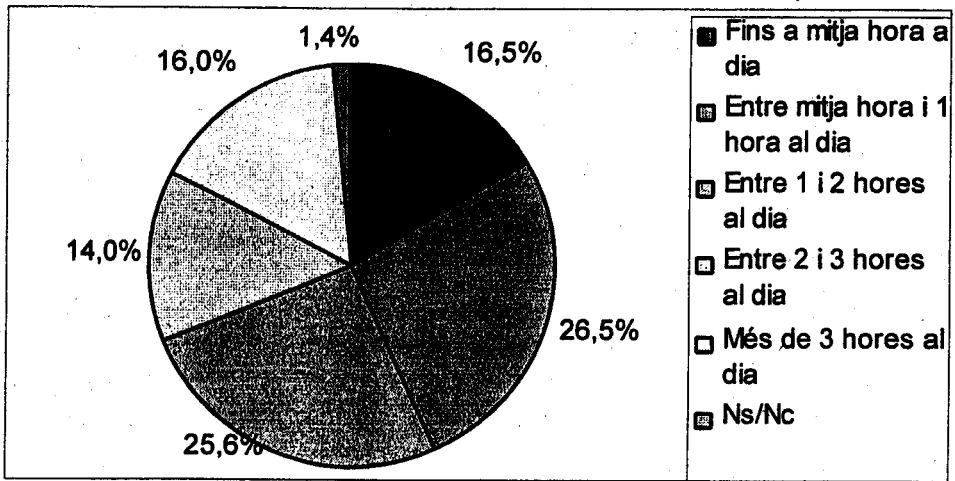
Dies en que s'acostuma a escoltar música

(Base = escolten música [1444])

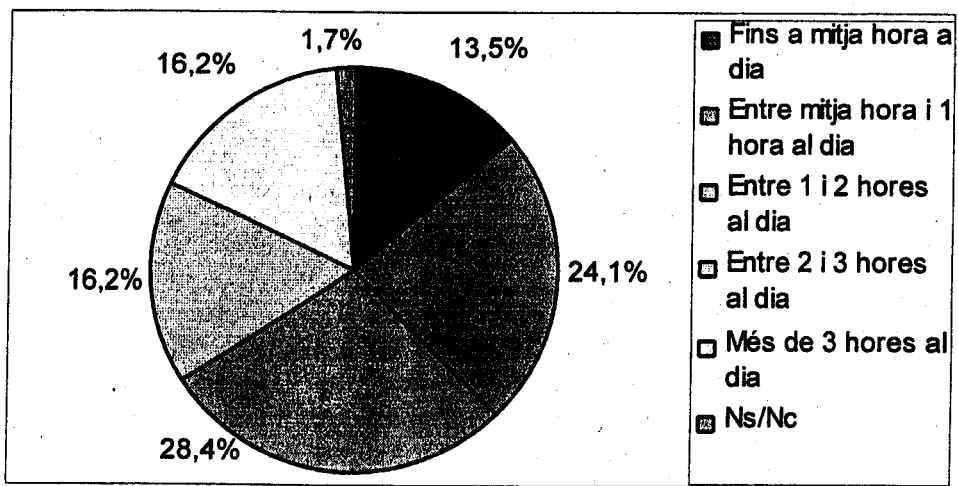

En conjunt, el 55,6% dels qui escolten música en dies feiners hi dediquen més d'una hora diària [veure gràfic nº 17], mentre que en cap de setmana o dies festius aquest percentatge arriba fins al 60,8% [veure gràfic nº 18].

Gràfic nº 17
Hores dedicades a escoltar música en dies feiners
 (Base = escolten música en dies feiners [1258])

Gràfic nº 18
Hores dedicades a escoltar música en cap de setmana i dies festius
 (Base = escolten música en cap de setmana i dies festius [1247])

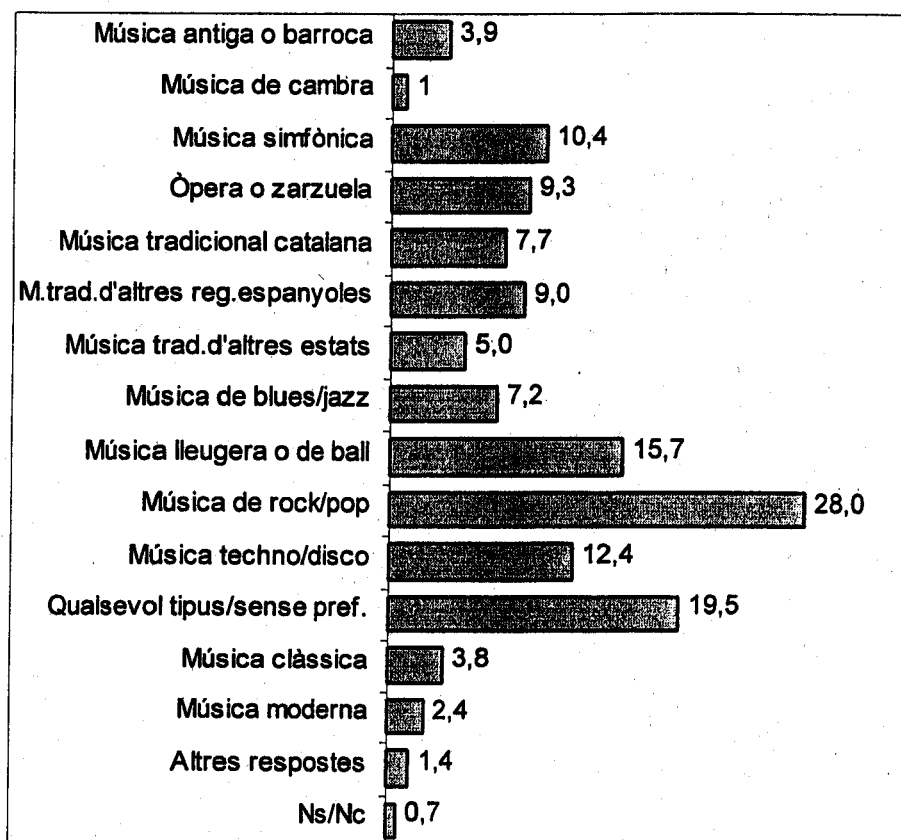
2.3. PREFERÈNCIES QUANT A TIPUS DE MÚSICA

Les persones entrevistades manifesten escoltar més sovint els tipus de música següents:

Gràfic nº 19

Tipus de música que escolten més sovint [%]

(Base = total entrevistes)

Com es veu al gràfic nº 19, la música moderna de pop / rock és la més escoltada. En els seu desglossament per àrees geogràfiques, les dades anteriors presenten la distribució que es mostra al quadre nº 8, on podem apreciar que, en línies generals, la estructura de respostes és força similar entre les diverses zones. Esmentem, però, que la música tradicional catalana és quelcom més escoltada a l'àrea de "Resta de Catalunya" (províncies de Girona, Lleida i Tarragona), mentre que la música tradicional d'altres regions espanyoles ho és més a la "Resta de l'Àrea Metropolitana de Barcelona", on la presència de persones de parla castellana és superior.

Quadre nº 8

Tipus de música que escolten més sovint

Desglossament per àrees geogràfiques

	Total Catalunya	BCN ciutat	Resta de BCN AM	Resta de Prov.BCN	Total Prov.BCN	Resta de Catalunya
Base = total entrevistes	%	%	%	%	%	%
Música antiga o barroca	3,9	4,1	5,8	3,0	4,1	2,9
Música de cambra	1,0	2,4	0,3	0,5	1,1	0,6
Música simfònica	10,4	14,5	6,9	9,1	10,3	10,8
Òpera o zarzuela	9,3	10,4	9,9	7,6	9,2	9,6
Música tradicional catalana	7,7	5,7	5,0	6,6	5,9	13,9
M.trad.d'altres reg.espanyoles	9,0	8,5	13,8	8,6	10,0	5,8
Música trad.d'altres estats	5,0	5,2	5,8	3,9	4,9	5,4
Música de blues/jazz	7,2	10,7	6,4	6,9	8,0	4,6
Música lleugera o de ball	15,7	18,1	14,9	14,8	15,9	14,7
Música de rock/pop	28,0	29,8	29,3	28,9	29,3	23,8
Música techno/disco	12,4	10,1	12,1	16,8	13,2	10,0
Qualsevol tipus/sense pref.	19,5	16,1	18,5	20,7	18,5	22,6
Música clàssica	3,8	3,8	1,7	5,1	3,7	4,0
Música moderna	2,4	1,6	2,2	2,7	2,2	3,2
Altres respostes	2,0	2,2	1,4	2,8	2,2	1,6
No sap,no contesta	2,4	1,9	1,6	3,5	2,5	2,2
Altres respostes	1,4	0,8	2,2	1,7	1,5	0,9
Ns/Nc	0,7	0,6	0,6	1,4	0,9	0,3

A les persones que escolten més sovint música de tipus clàssic, com ara la música antiga o barroca, la música de cambra, la simfònica o l'òpera o sarsuela, se li preguntava pel seu compositor preferit. Als qui escolten més sovint música moderna, la pregunta era sobre l'intèrpret, solista o grup, que prefereixen. Els resultats es mostren en els quadres següents:

Quadre nº 9
Compositor preferit (%)
 Desglossament per sexe

	Total	Homes	Dones
Base: prefereixen música clàssica			
Mostra efectiva	299	139	160
Univers teòric (milers de persones)	952	445	507
	%	%	%
Bethoven	13,2	13,9	12,6
Mozart	12,4	13,0	12,0
Bach	5,9	5,9	5,8
Vivaldi	4,9	5,9	4,0
Verdi	4,0	4,9	3,2
Tchaikovsky	2,8	2,3	3,2
Wagner	2,3	3,6	1,2
Strauss	2,0	0,8	3,0
Chopin	1,4		2,7
Puccini	0,9	0,7	1,0
Falla	0,3	0,7	
Altres compositors espanyols	2,3	1,4	3,1
Altres compositors clàssics estrangers	1,2	1,4	1,1
Altres moderns espanyols	2,4	1,3	3,3
Altres moderns estrangers	0,3	0,6	
Citen cantants	11,3	9,9	12,5
Cap en especial	2,1	3,7	0,6
Altres respostes	1,0	1,4	0,5
No sap, no contesta	29,4	28,5	30,1

Bethoven i Mozart són els dos compositors preferits pels qui escolten més sovint algun tipus de música clàssica. Anotem, en aquest apartat, que són molts els qui no citen cap nom i els qui mencionen cantants (Pavarotti, Plácido Domingo, etc.) en lloc de compositors. Cal esmentar que no s'aprecien diferències en les respostes d'homes i dones.

Quadre nº 10

Intèrpret (solista o grup) preferit (%)

Desglossament per sexe

	Total	Homes	Dones
Base: prefereixen músiques modernes			
Mostra efectiva	721	382	339
Univers teòric (milers de persones)	2303	1228	1075
	%	%	%
Alejandro Sanz	7,9	1,2	15,5
Manolo García/EI Último de la Fila	4,4	4,8	4,0
Joan Manuel Serrat	3,8	3,0	4,7
Julio Iglesias	3,4	1,7	5,4
Bruce Springsteen	3,0	3,5	2,6
Dire Straits	2,2	3,8	0,3
Mecano	2,0	1,1	3,1
Beatles	1,9	2,9	0,7
Rolling Stones	1,9	2,4	1,3
Lluís Llach	1,6	1,5	1,6
Mike Oldfield	1,1	1,7	0,3
George Michael	0,7	0,7	0,6
Manolo Escobar	0,6	0,3	0,9
Elton John	0,6	1,0	0,3
Ana Belén	0,5		1,1
Joaquín Sabina	0,4	0,2	0,6
Frank Sinatra	0,3	0,5	
Sting	0,3	0,5	
Oasis	0,1		0,3
Cantants d'òpera o música clàssica	1,9	1,6	2,2
Altres solistes catalans	1,6	1,5	1,7
Altres solistes castellans	7,6	5,9	9,7
Altres solistes estrangers	15,9	17,2	14,4
Altres grups catalans	1,5	1,9	1,0
Altres grups castellans	4,8	6,4	3,0
Altres grups estrangers	13,2	19,6	6,0
Sense preferència	3,5	3,9	3,2
Altres respostes	0,4	0,6	0,3
No sap, no contesta	12,8	10,8	15,2

Veiem en el quadre anterior (nº 10) que, en base al total dels qui prefereixen músiques modernes, Alejandro Sanz és l'interpret preferit, atribuïble quasi per complet a les dones.

Per edats, la preferència per intèrprets de músiques modernes presenta l'estructura següent (quadre nº 11).

Quadre nº 11
Intèrpret (solista o grup) preferit (%)
Desglossament per edat

	TOTAL	DE 16 a 25	DE 26 a 35	DE 36 a 45	DE 46 a 55	DE 56 a 65	65 i més
Base: prefereixen músiques modernes							
Mostra efectiva	721	236	175	132	81	58	39
Univers teòric (milers de persones)	2303	753	565	416	257	190	123
	%	%	%	%	%	%	%
Alejandro Sanz	7,9	14,2	8,1	5,6	1,1	1,4	
Manolo García/El Último de la Fila	4,4	7,3	5,9	3,0			
Joan Manuel Serrat	3,8		0,5	8,6	8,3	9,0	8,4
Julio Iglesias	3,4	0,4	1,1	3,0	10,1	11,3	7,9
Bruce Springsteen	3,0	2,9	3,2	3,9	5,5		
Dire Straits	2,2	2,1	4,2	1,8	1,1		
Mecano	2,0	0,8	5,0	0,7	1,1	1,8	2,6
Beatles	1,9	1,2	1,6	2,5	5,7		
Rolling Stones	1,9	0,9	2,4	1,5	3,6	2,0	3,3
Lluís Llach	1,6	0,4	1,0	4,4	2,1	2,0	
Mike Oldfield	1,1		3,0	0,9	1,4		
George Michael	0,7	0,4		2,1	1,4		
Manolo Escobar	0,6				1,4	5,3	
Elton John	0,6		0,5	0,7	2,3	1,8	
Ana Belén	0,5		1,1	1,3			
Joaquín Sabina	0,4		0,5	0,8	1,3		
Frank Sinatra	0,3				1,3		2,2
Sting	0,3		1,1				
Oasis	0,1		0,6				
Cantants d'òpera o música clàssica	1,9		1,1	0,7	3,9	4,6	12,6
Altres solistes catalans	1,6	0,9	0,6	0,8	2,8	6,8	2,9
Altres solistes castellans	7,6	5,2	5,6	9,2	9,9	13,8	12,9
Altres solistes estrangers	15,9	16,0	16,4	21,5	10,9	9,0	14,7
Altres grups catalans	1,5	2,1	0,7	2,1	0,9		2,9
Altres grups castellans	4,8	7,1	3,6	2,9	3,9	7,6	
Altres grups estrangers	13,2	20,1	18,6	8,4	3,9	1,8	
Sense preferència	3,5	3,8	4,7	2,1	4,6		4,9
Altres respostes	0,4	0,5		0,8	1,3		
No sap, no contesta	12,8	13,6	8,8	10,7	10,3	22,1	24,7

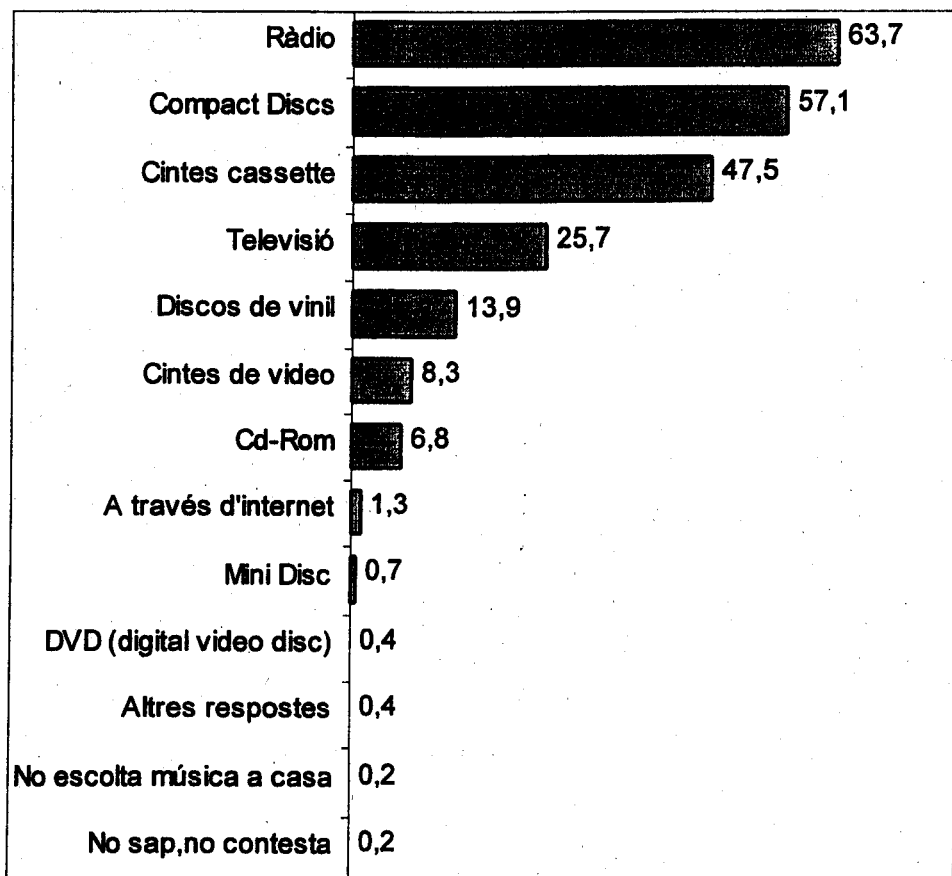
2.4. MITJANS D'AUDICIÓ A LA LLAR

La ràdio és el suport més utilitzat a la llar per a escoltar música, seguit pel Compact Disc, les cintes de cassette i la televisió. Els discos de vinil encara tenen una certa rellevància (13,9%). Els suports més recents, com ara el Mini Disc i el DVD, encara tenen una incidència mínima.

Gràfic nº 20

Suports en els que s'escolta música a la llar [%]

(Base = escolten música a la llar)

Per àrees geogràfiques, les dades anteriors es presenten en el quadre nº 12. Podem veure que el Compact Disc té una presència una mica major a la ciutat de Barcelona, mentre que la Televisió apareix quelcom més citada a "Resta de Catalunya" (conjunt de les províncies de Girona, Lleida i Tarragona).

Quadre nº 12
Suports en els que s'escolta música a la llar
Desglossament per àrees geogràfiques

	Total Catalunya	BCN ciutat	Resta de BCN AM	Resta de Prov.BCN	Total Prov.BCN	Resta de Catalunya
Base: escolten música						
Mostra efectiva	1444	366	362	362	1090	354
Univers teòric (milers de persones)	4604	1203	989	1342	3534	1070
	%	%	%	%	%	%
Ràdio	63,7	59,6	64,9	67,3	64,0	62,7
Compact Discs	57,1	62,0	56,6	57,0	58,6	52,3
Cintes cassette	47,5	47,8	48,4	47,6	47,9	46,3
Televisió	25,7	21,1	26,5	23,2	23,4	33,4
Discos de vinil	13,9	17,5	12,4	10,6	13,5	15,2
Cintes de video	8,3	8,5	7,2	10,4	8,8	6,5
Cd-Rom	6,8	7,7	6,9	7,1	7,2	5,4
A través d'internet	1,3	1,7	0,8	1,6	1,4	1,0
Mini Disc	0,7	0,8	0,3	0,3	0,5	1,4
DVD (digital video disc)	0,4		0,6	0,5	0,4	0,5
Altres respostes	0,4	0,5	0,6	0,3	0,4	0,2
No escolta música a casa	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	
No sap,no contesta	0,2		0,3	0,5	0,3	

Per edats, les dades anteriors es mostren en el quadre nº 13.

Quadre nº 13

Suports en els que s'escolta música a la llar

Desglossament per edat

	TOTAL	De 15 a 24 anys	De 25 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 54 anys	De 55 a 64 anys	65 o més anys
Base: escolten música							
Mostra efectiva	1444	301	292	252	207	164	228
Univers teòric (milers)	4604	957	941	803	662	516	725
	%	%	%	%	%	%	%
Ràdio	63,7	61,2	66,5	56,4	62,3	67,8	69,9
Compact Discs	57,1	76,0	69,7	70,7	51,8	36,8	20,0
Cintes cassette	47,5	65,3	38,6	43,4	50,7	49,2	36,0
Televisió	25,7	25,4	11,8	15,1	25,1	34,5	50,3
Discos de vinil	13,9	14,4	8,9	17,0	14,6	19,2	11,6
Cintes de video	8,3	11,0	6,7	8,0	11,0	6,7	5,8
Cd-Rom	6,8	16,6	7,4	6,0	3,0	2,7	0,4
A través d'internet	1,3	3,4	1,3	1,5		0,6	
Mini Disc	0,7	1,6	0,4	1,0	0,6		
DVD (digital video disc)	0,4		0,3	1,2	0,4	0,6	
Altres respostes	0,4	0,7		1,2	0,3		
No escolta música a casa	0,2			0,3	1,1		
No sap, no contesta	0,2	0,3			0,5	0,7	

Esmentem aquí que en el col·lectiu de majors de 65 anys, la televisió té una major presència. El CD-Rom és un suport que guanya rellevància conforme és més jove l'individu.

3. CONSUM MUSICAL

En aquest apartat s'analitza la possessió de suports musicals per part de les persones entrevistades, així com la assistència a espectacles o concerts musicals i a llocs "amb música" com ara discoteques, bars musicals o sales de festa.

3.1. SUPORTS MUSICALS QUE ES POSSEEIX

A les persones que han dit que escolten música a la llar en els diversos suports, els hi preguntàvem pel nombre d'unitats de cada tipus de suport que tenen personalment, sense incloure els que puguin tenir altres persones de la mateixa llar. Els resultats es presenten resumits en el quadre nº 14.

Quadre nº 14
Suports musicals que es posseeixen

CINTES VIDEO

B:esc.música en cintes de vídeo	
Mostra efectiva	118
Univers teòric (milers de persones)	382
	%
0/no té	4,6
Fins a 5	35,1
De 6 a 10	27,7
De 11 a 20	12,3
Més de 20	20,3

CINTES CASSETTE

B:esc.música en cintes cassette	
Mostra efectiva	686
Univers teòric (milers de persones)	2187
	%
0/no té	1,8
Fins a 5	4,3
De 6 a 10	10,3
De 11 a 20	20,3
De 21 a 30	17,2
De 31 a 40	8,6
De 41 a 50	14,1
De 51 a 100	13,8
Més de 100	9,0
No ho sap, no contesta	0,6

DISCOS DE VINIL

B:esc.música en discos de vinil	
Mostra efectiva	202
Univers teòric (milers de persones)	638
	%
0/no té	2,0
Fins a 10	15,7
De 11 a 20	13,7
De 21 a 50	29,4
De 51 a 100	15,9
Més de 100	22,8
No ho sap, no contesta	0,5

COMPACT DISC

B:esc.música en compact disc	
Mostra efectiva	823
Univers teòric (milers de persones)	2629
	%
0/no té	2,7
Fins a 5	8,4
De 6 a 10	14,4
De 11 a 15	10,7
De 16 a 20	10,4
De 21 a 25	5,5
De 26 a 30	10,0
De 31 a 50	16,9
De 51 a 100	11,0
Més de 100	9,0
No ho sap, no contesta	0,9

CD-ROM

B:esc.música en cd-rom	
Mostra efectiva	97
Univers teòric (milers de persones)	313
	%
0/no té	5,9
Fins a 5	42,4
De 6 a 10	25,5
Més de 10	26,1

DVD

B:esc.música en dvd	
Mostra efectiva	6
Univers teòric (milers de persones)	18
	%
0/no té	31,5
Fins a 5	39,0
De 6 a 10	14,7
Més de 10	14,8

MINI-DISC

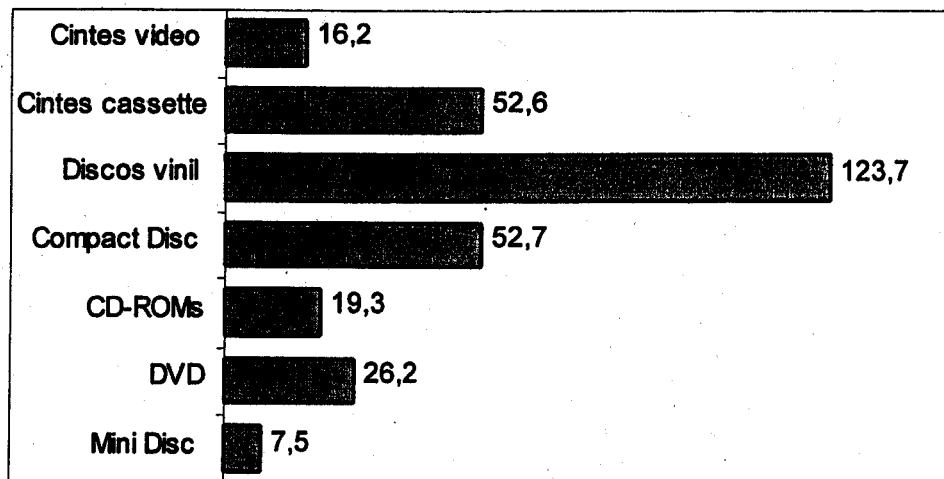
B:esc.música en mini-disc	
Mostra efectiva	10
Univers teòric (milers de persones)	31
	%
Fins a 5	56,9
De 6 a 10	22,1
Més de 10	21,0

Les dades anteriors es resumeixen en el gràfic nº 21, que mostra el nombre mitjà d'unitats de cada tipus de suport. Es pot veure que els posseïdors de discos de vinil són els que tenen una mitjana superior d'unitats d'aquest tipus de suport. Els Compact Disc i les cintes de cassette presenten mitjanes idèntiques, ambdós amb xifres elevades.

Gràfic nº 21

Suports musicals que es posseeix (Mitjanes)
(Base = escolten música a cada tipus de suport)

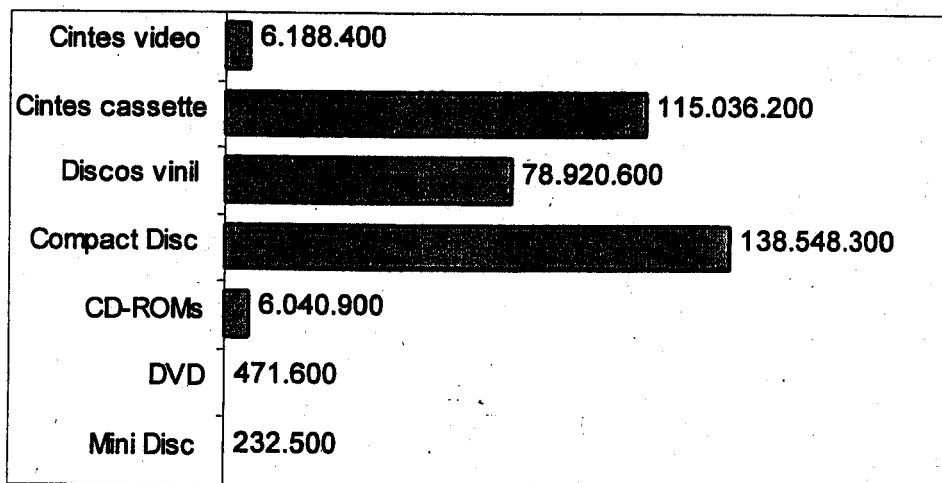

Considerant els qui escolten música en cada tipus de suport i el nombre mitjà d'unitats de cada tipus que posseeixen, hem elaborat el quadre nº 15, en el que es fa una estimació el nombre d'unitats totals existents a les llars catalanes. Podem veure que predominen clarament els Compact Disc, amb una xifra d'unitats superior als 138 milions. Les cintes de cassette ocupen la segona posició d'aquest ranking, amb una xifra lleugerament superior als 115 milions. Al costat d'aquestes xifres, la presència dels nous mitjans (DVD i Mini Disc) és quasi bé insignificant.

Quadre nº 15
Càlcul estimatiu sobre el nombre d'unitats
de cada tipus a les llars de Catalunya

Tipus de mitjà	%	(A)	(B)	(C)
		Unitats per llar	Unitats per llar	Unitats per llar
Cintes video	8,3	382	16,2	6.188.400
Cintes cassette	47,5	2187	52,6	115.036.200
Discos vinil	13,9	638	123,7	78.920.600
Compact Disc	57,1	2629	52,7	138.548.300
CD-ROMs	6,8	313	19,3	6.040.900
DVD	0,4	18	26,2	471.600
Mini Disc	0,7	31	7,5	232.500

Gràfic nº 22
Càlcul estimatiu sobre el nombre d'unitats
de cada tipus a les llars de Catalunya

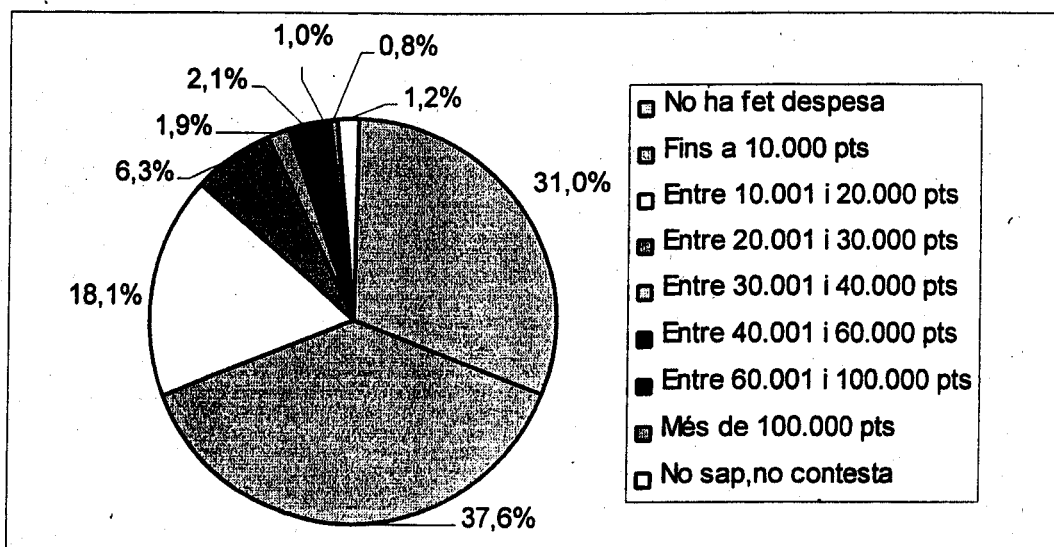

3.2. DESPESA ANUAL EN L'ADQUISICIÓ DE MÚSICA ENREGISTRADA EN SUPORTS MUSICALS

Prenent com a base les persones entrevistades que escolten música a la llar, el 69% declaren haver fet despeses en l'adquisició de música enregistrada, en suports musicals com ara Compact Discs, cintes de cassette (gravades o no), discos LP o senzills, DVDs, CD-ROMs amb música, Mini Discs, etc.). El més habitual és que la despesa no superi les 10.000 ptes [veure gràfic nº 23]

Gràfic nº 23

Despesa anual en l'adquisició de música enregistrada
(Base = escolten música a la llar [1.444])

Per edats, la despesa anual en adquisició de música enregistrada presenta una estructura clarament diferenciada, on la proporció de joves que han adquirit música enregistrada en algun dels suports analitzats és molt superior que en el segments de major edat [veure quadre nº 16 i gràfic nº 24]. Així, podem veure que l'índex de persones amb alguna despesa en música enregistrada, durant els darrers 12 mesos, és del 90,3% en el grup de joves de 15 a 24 anys, i solament del 28,5% en el grup de 65 o més anys.

Quadre nº 16

**Despesa anual en l'adquisició de música enregistrada.
Desglossament per edat**

Total	DE 15 a 24 anys	DE 25 a 34 anys	DE 35 a 44 anys	DE 45 a 54 anys	DE 55 a 64 anys	65 o més anys
-------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------

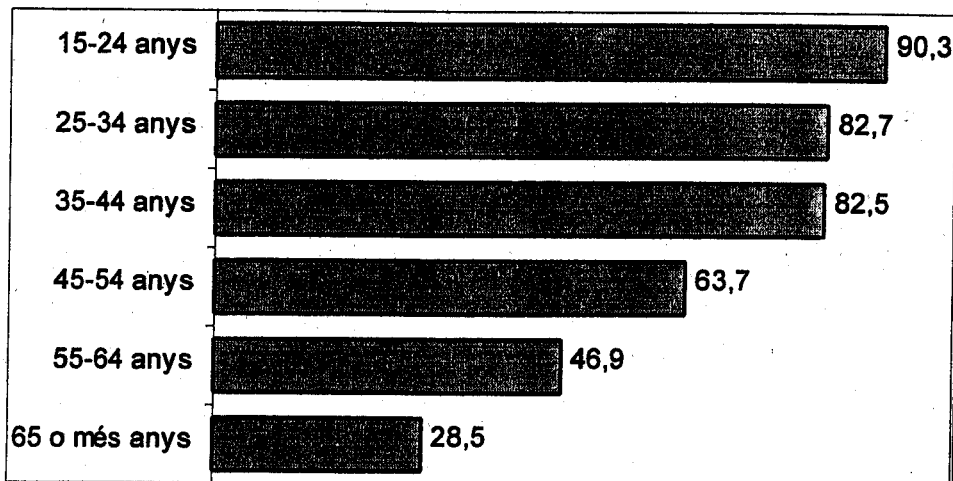
Base: escolten música

Mostra efectiva	1444	301	292	252	207	164	228
Univers teòric (milers de persones)	4604	957	941	803	662	516	725
	%	%	%	%	%	%	%
No ha fet despesa	31,0	9,7	17,3	17,5	36,3	53,1	71,5
Fins a 10.000 pts	37,6	47,0	43,6	41,7	39,5	27,5	18,4
Entre 10.001 i 20.000 pts	18,1	24,6	21,3	22,8	16,9	11,5	5,6
Entre 20.001 i 30.000 pts	6,3	10,0	8,1	8,9	2,5	4,8	0,4
Entre 30.001 i 40.000 pts	1,9	2,8	1,4	3,3	1,7	1,1	0,9
Entre 40.001 i 60.000 pts	2,1	3,4	3,9	2,1	0,5		1,0
Entre 60.001 i 100.000 pts	1,0	0,6	1,3	3,0	0,5		
Més de 100.000 pts	0,8	1,0	2,0		1,0		0,4
No sap, no contesta	1,2	1,0	1,0	0,7	1,2	2,0	1,9

Gràfic nº 24

**Proporció de persones amb despesa en música enregistrada
Desglossament per edat**

(Base = escolten música a la llar)

3.3. ASSISTÈNCIA EN VIU A ESPECTACLES MUSICALS. FREQUÈNCIA D'ASSISTÈNCIA.

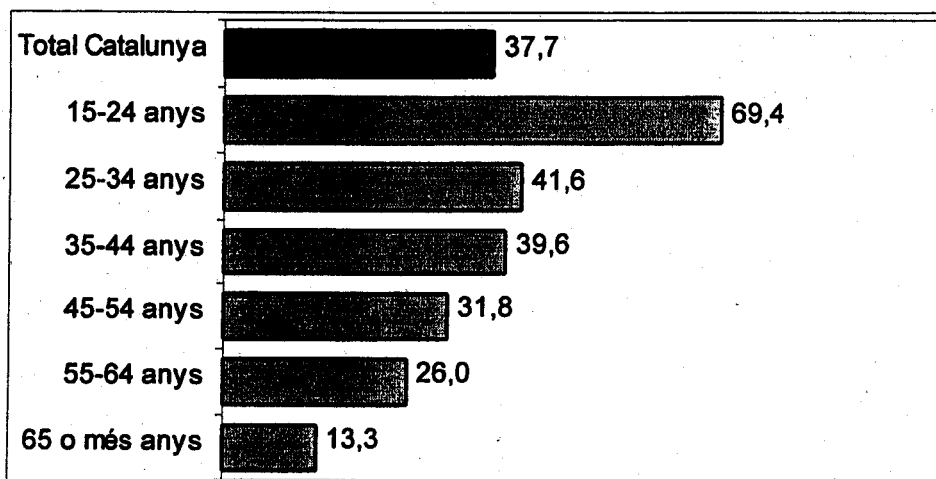
El 37,7% del total de les persones entrevistades diuen que han anat durant els darrers 12 mesos a algun dels espectacles musicals objecte de consulta. Aquest índex varia clarament amb l'edat, com es pot veure en el gràfic nº 25.

Gràfic nº 25

Assistència en viu a espectacles musicals durant els darrers 12 mesos (%)

Desglossament per edat

(Base = total entrevistes)

Per àrees geogràfiques, al contrari, no es presenten diferències rellevants, com podem veure en el quadre nº 17.

Quadre nº 17

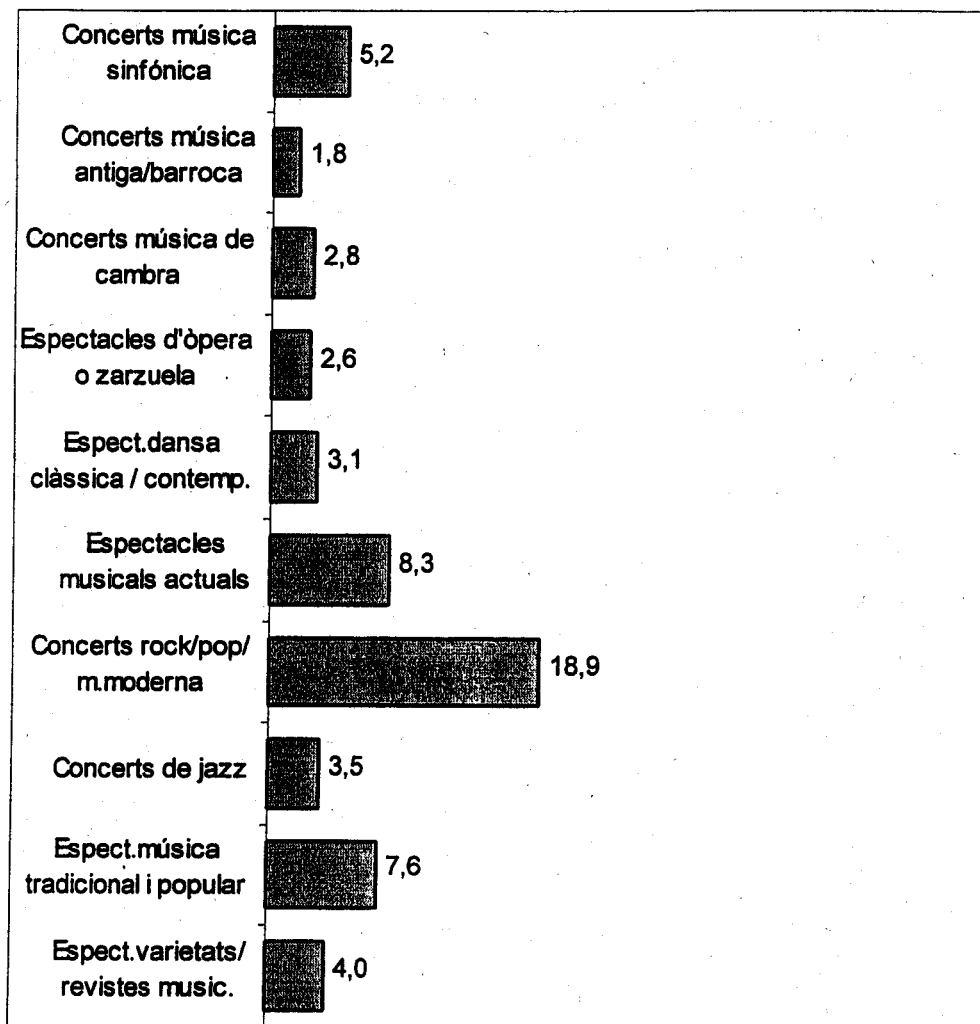
Assistència en viu a espectacles musicals durant els darrers 12 mesos
Desglossament per àrees geogràfiques

	Total	BCN ciutat	Reste de BCN AM	Reste de Prov. BCN	Total Prov. BCN	Reste de Catalunya
Base:total entrevistes						
Mostra efectiva	1630	404	406	411	1221	409
Univers teòric (milers de persones)	5198	1328	1109	1523	3960	1238
	%	%	%	%	%	%
Concerts música sinfònica	5,2	7,7	3,2	3,9	5,0	5,9
Concerts música antiga/barroca	1,8	2,5	1,2	1,4	1,7	2,1
Concerts música de cambra	2,8	4,2	2,7	1,0	2,6	3,4
Espectacles d'òpera o zarzuela	2,6	4,7	2,7	1,9	3,1	1,3
Espect.dansa clàssica / contemp.	3,1	4,0	2,2	2,0	2,7	4,5
Espectacles musicals actuals	8,3	8,6	5,9	9,4	8,2	8,9
Concerts rock/pop/ m.moderna	18,9	19,8	16,5	19,6	18,8	19,2
Concerts de jazz	3,5	4,0	1,7	3,9	3,3	4,1
Espect.música tradicional i popular	7,6	7,7	5,9	7,6	7,2	9,1
Espect.varietats/ revistes music.	4,0	4,9	3,9	3,2	4,0	4,0
Ha anat a algun dels espectacles	37,7	41,3	32,5	36,6	37,0	39,7
No ha anat	62,3	58,7	67,5	63,4	63,0	60,3

Els espectacles musicals als que han anat durant els últims 12 mesos son els que es mostren en el gràfic nº 26, on podem veure el predomini dels concerts de música rock/pop o música moderna:

Gràfic nº 26

Espectacles musicals als que han assistit durant els darrers 12 mesos (%)
(Base = total entrevistes)

amb la distribució següent per edats [veure quadre nº 18], on el més rellevant és el major índex d'assistència a concerts de rock/pop/música moderna per part dels més joves (15-24 anys):

Quadre nº 18

Espectacles musicals als que han assistit durant els darrers 12 mesos
Desglossament per edat

	DE 15 a 24 anys	DE 25 a 34 anys	DE 35 a 44 anys	DE 45 a 54 anys	DE 55 a 64 anys	65 o més anys
Base: total entrevistes						
Mostra efectiva	1630	305	298	269	240	208
Univers teòric (milers de persones)	5198	971	958	860	763	653
	%	%	%	%	%	%
Concerts música sinfònica	5,2	2,5	4,6	8,7	8,1	4,1
Concerts música antiga/barroca	1,8	1,3	1,3	2,4	1,7	2,3
Concerts música de cambra	2,8	3,0	3,2	2,2	3,9	2,7
Espectacles d'òpera o zarzuela	2,6	2,6	2,4	2,0	4,2	4,8
Espect. dansa clàssica / contemp.	3,1	3,8	4,1	3,5	2,7	3,2
Espectacles musicals actuals	8,3	17,5	11,8	7,9	4,5	6,5
Concerts rock/pop/ m.moderna	18,9	55,0	25,7	14,6	6,2	2,7
Concerts de jazz	3,5	6,3	6,9	2,8	2,1	1,9
Espect. música tradicional i popular	7,6	6,3	8,6	8,4	8,6	8,1
Espect. varietats/ revistes music.	4,0	1,6	5,2	7,8	5,5	2,6
Ha anat a algun d'aquests espect.	37,7	59,0	41,6	39,8	31,8	28,0
No ha anat	62,3	30,6	58,4	60,4	68,2	74,0

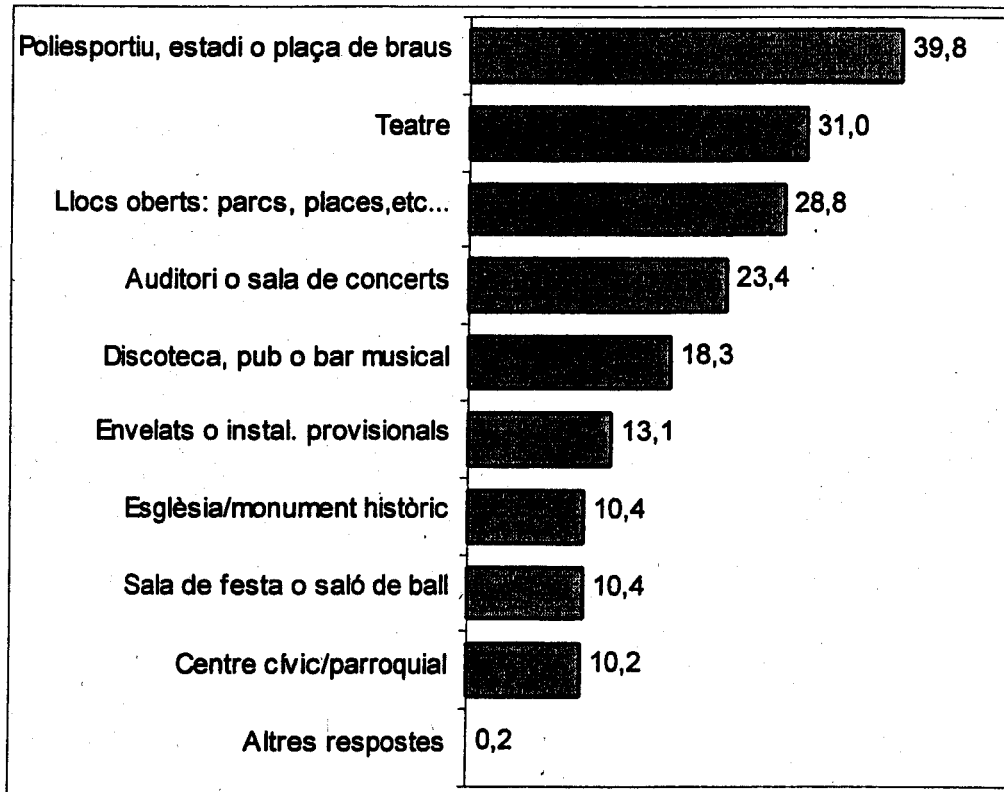
Els qui han assistit als espectacles anteriors ho han fet als llocs següents (veure gràfic nº 27).

Gràfic nº 27

Llocs on han assistit a espectacles musicals (%)

(Base = han assistit a aquests espectacles)

Podem veure, en resum, que els espectacles o concerts analitzats han tingut lloc preferentment a "poliesportius, estadis o places de braus", teatres i llocs oberts com ara parcs o places.

El quadre nº 19, a continuació, ens mostra el lloc on s'ha assistit a cadascun dels espectacles o concerts objecte de consulta.

Quadre nº 19

Llocs on han assistit a espectacles musicals

Desglossament per tipus d'espectacle o concert

(Base = han assistit a aquests espectacles)

Base = han assistit a cada tipus d'acte:

	83	29	46	43	51
Mostra efectiva					
Univers teòric (milers de persones)	269	94	144	138	162
	%	%	%	%	%
Auditori o sala de concerts	67,6	42,3	57,8	42,2	44,4
Teatre	49,8	47,9	58,6	66,0	68,2
Església/monument històric	37,6	45,6	47,4	23,6	16,2
Centre cívic/parroquial	17,3	27,9	21,1	24,0	25,4
Poliesportiu, estadi o plaça de braus	20,8	20,3	23,1	33,4	46,5
Envelats o instal. provisionals	12,0	15,4	17,2	14,6	28,1
Llocs oberts: parcs, places, etc...	27,3	52,9	24,7	28,5	47,7
Discoteca, pub o bar musical	13,4	17,7	10,9	10,0	26,8
Sala de festa o saló de ball	8,6	16,3	12,0	14,3	20,5
Altres respostes					

Base = han assistit a cada tipus d'acte:

	134	306	56	125	65
Mostra efectiva					
Univers teòric (milers de persones)	434	981	182	396	207
	%	%	%	%	%
Auditori o sala de concerts	29,9	20,2	37,5	31,5	28,4
Teatre	65,0	17,0	44,5	39,2	64,8
Església/monument històric	9,7	3,9	19,7	27,5	9,4
Centre cívic/parroquial	10,9	8,7	17,4	21,7	15,2
Poliesportiu, estadi o plaça de braus	38,4	63,8	42,3	33,6	36,2
Envelats o instal. provisionals	21,4	14,0	23,1	22,9	21,1
Llocs oberts: parcs, places, etc...	38,4	33,7	52,2	57,0	28,2
Discoteca, pub o bar musical	30,8	29,5	40,5	19,6	15,9
Sala de festa o saló de ball	14,2	13,6	16,5	11,7	20,3
Altres respostes				0,8	

Les persones que han assistit a aquests espectacles o concerts durant els darrers 12 mesos ho fan, però, amb una escassa freqüència (veure quadre nº 20).

Quadre nº 20

Freqüència d'assistència a espectacles, concerts i llocs d'ambient musical
(Base = han assistit a cada espectacle, concert o lloc, durant els darrers 12 mesos)

Base = han assistit a:

Mostra efectiva	83	29	46	43	51
Univers teòric (milers)	269	94	144	138	162
	%	%	%	%	%
Més de 1 cop per setmana	1,2				
1 cop per setmana	1,4		2,6		2,0
1 cop cada 2 setmanes	2,4		2,4		
1 cop cada 3 setmanes			2,3		1,7
1 cop al mes	12,0	24,5	14,6	4,3	2,0
1 cop cada 2 ó 3 mesos	20,7	13,2	27,4	21,0	37,1
Amb menor freqüència	62,3	59,5	50,8	74,7	57,2
Ns/Nc		2,9			

Base = han assistit a:

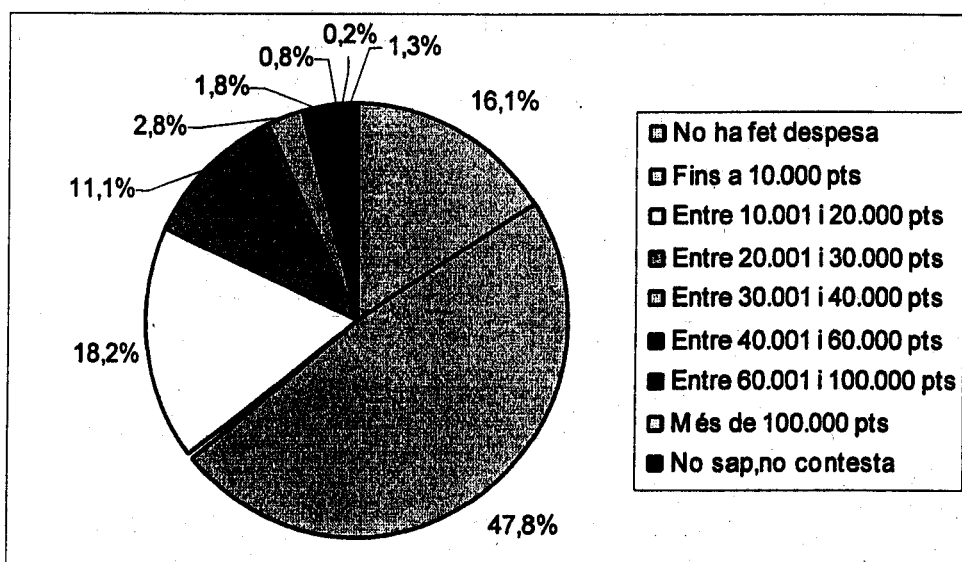
Mostra efectiva	134	306	56	125	65
Univers teòric (milers)	434	981	182	396	207
	%	%	%	%	%
Més de 1 cop per setmana	0,6	1,7	1,8	0,7	
1 cop per setmana	1,4	1,4	1,2	5,4	
1 cop cada 2 setmanes	2,5	0,9	3,3	2,4	1,6
1 cop cada 3 setmanes	0,9	1,8		0,7	
1 cop al mes	12,7	9,5	12,2	10,3	5,7
1 cop cada 2 ó 3 mesos	36,4	26,8	17,8	31,4	20,3
Amb menor freqüència	45,0	57,7	61,7	49,2	70,6
Ns/Nc	0,6	0,3	2,0		1,8

3.4. DESPESA ANUAL EN ESPECTACLES MUSICALS

La despesa anual en espectacles i concerts com els abans esmentats és preferentment inferior a 10.000 Ptes (veure gràfic nº 28). Un 16,1% dels enquestats que declaren haver assistit a algun d'aquests espectacles musicals durant els darrers 12 mesos, fins i tot diuen que no han fet cap despesa per aquest concepte. Com veiem, són molt pocs els qui declaren una despesa anual superior a 30.000 Ptes.

Gràfic nº 28

Despesa anual en espectacles musicals
(Base = han assistit a aquests espectacles)

Per zones, aquesta despesa anual presenta la estructura que es mostra en el quadre nº 21:

Quadre nº 21
Despesa anual en espectacles musicals
 Desglossament per àrees geogràfiques

	Total Catalunya	BCN-ciutat	Reste de BCN/AM	Reste de Prov.BCN	Total Prov.BCN	Reste de Catalunya
Base: han assistit a espect.musicals						
Mostra efectiva	611	167	132	150	449	162
Univers teòric (milers de persones)	1957	548	360	558	1466	491
	%	%	%	%	%	%
No ha fet despesa	16,1	13,8	16,0	15,5	15,0	19,7
Fins a 10.000 pts	47,8	46,1	53,8	44,6	47,4	49,0
Entre 10.001 i 20.000 pts	18,2	22,2	12,9	22,6	20,1	12,5
Entre 20.001 i 30.000 pts	11,1	10,2	9,9	12,1	10,8	11,8
Entre 30.001 i 40.000 pts	2,8	3,6	4,5	1,3	3,0	2,2
Entre 40.001 i 60.000 pts	1,8	1,8	0,8	2,0	1,6	2,4
Entre 60.001 i 100.000 pts	0,8	0,6	1,5	0,6	0,8	0,6
Més de 100.000 pts	0,2	0,6	0,0	0,0	0,2	0,0
No sap,no contesta	1,3	1,2	0,8	1,3	1,1	1,8

Per edats, en canvi, pot apreciar-se que els majors de 65 anys són els qui més han gaudit, en proporció, d'espectacles gratuïts:

Quadre nº 22
Despesa anual en espectacles musicals
 Desglossament per edat

	Total	DE 15 a 24 anys	DE 25 a 34 anys	DE 35 a 44 anys	DE 45 a 54 anys	DE 55 a 64 anys	65 o més anys
Base: han assistit a espect.musicals							
Mostra efectiva	611	210	122	107	77	53	42
Univers teòric (milers de persones)	1957	673	399	341	243	170	132
	%	%	%	%	%	%	%
No ha fet despesa	16,1	14,0	5,7	14,9	17,3	23,0	50,8
Fins a 10.000 pts	47,8	59,5	48,3	42,9	34,4	40,1	33,9
Entre 10.001 i 20.000 pts	18,2	16,8	23,7	17,1	23,5	13,0	7,5
Entre 20.001 i 30.000 pts	11,1	6,4	14,8	16,3	12,3	15,1	2,5
Entre 30.001 i 40.000 pts	2,8	1,3	4,3	2,9	3,6	3,8	2,5
Entre 40.001 i 60.000 pts	1,8	0,9	2,2	3,2	2,5	2,1	
Entre 60.001 i 100.000 pts	0,8	1,0		0,8	2,5		
Més de 100.000 pts	0,2				1,3		
No sap,no contesta	1,3		0,9	1,9	2,6	3,0	2,8

3.5. ASSISTÈNCIA A ALTRES ESTABLIMENTS AMB MÚSICA. FREQUÈNCIA D'ASSISTÈNCIA

Altres llocs on hom pot escoltar música són les discoteques, pubs o bars musicals, i les sales de festa o salons de ball. La assistència al primer tipus d'establiments arriba al 43,0% dels entrevistats, amb una gran dependència de l'edat. A les sales de festa o salons de ball hi ha anat durant els últims 12 mesos el 26,4% de la població estudiada, també amb variació significativa segons el segment de edat, si be menys accentuadament (veure quadre nº 23).

Quadre nº 23
Assistència a altres llocs amb música
 Desglossament per edat

	DE 15 a 24 anys	DE 25 a 34 anys	DE 35 a 44 anys	DE 45 a 54 anys	DE 55 a 64 anys	65 o més anys
Base:total entrevistes						
Mostra efectiva	1630	305	298	269	240	310
Univers teòric (milers de persones)	5198	971	958	860	763	992
	%	%	%	%	%	%
Discoteques/pubs/bars musicals	43,0	93,8	70,9	41,7	25,8	2,7
Sales de festa/salons de ball	26,4	34,4	31,1	28,6	31,9	10,7
Ha anat a algun d'aquests llocs	61,8	85,6	74,9	50,7	42,3	26,0
No ha anat a cap d'aquests llocs	48,2	14,4	25,1	49,3	57,7	74,0

Per àrees geogràfiques, no s'aprecien diferències rellevants (veure quadre nº 24), mentre que per sexes (veure quadre nº 25), es pot veure que la proporció d'homes que han anat a algun d'aquest locals és superior.

Quadre nº 24

Assistència a altres llocs amb música
Desglossament per àrees geogràfiques

	Reste de BCN (alta)	Reste de BCN (AM)	Reste de Prov. BCN	Total Prov. BCN	Reste de Catalunya
Base = total entrevistes	%	%	%	%	%
Discoteques/pubs/bars musicals	41,1	46,5	44,2	43,8	40,2
Sales de festa/salons de ball	24,7	25,6	26,3	25,6	29,1
No ha anat a cap d'aquest llocs	50,5	45,1	47,4	47,8	49,5

Quadre nº 25

Assistència a altres llocs amb música
Desglossament per sexe

	Homes	Dones
Base = total entrevistes	%	%
Discoteques/pubs/bars musicals	48,2	38,0
Sales de festa/salons de ball	30,2	22,8
No ha anat a cap d'aquest llocs	41,9	54,2

Quant a la freqüència d'assistència a aquests llocs amb ambient musical, és la que es mostra en el quadre nº 26, on podem veure que la assistència a discoteques, pubs o bars musicals es fa més freqüentment (un 36,4% dels qui ho fan declaren una freqüència mínima d'un cop per setmana).

Quadre nº 26**Freqüència d'assistència a altres llocs amb música****Base = han assistit a:**

Mostra efectiva	702	433
Univers teòric (milers)	2232	1373
	%	%
Més de 1 cop per setmana	12,2	2,8
1 cop per setmana	24,2	9,4
1 cop cada 2 setmanes	15,9	6,0
1 cop cada 3 setmanes	4,9	4,4
1 cop al mes	15,4	18,3
1 cop cada 2 ó 3 mesos	12,6	23,6
Amb menor freqüència	14,8	34,5
Ns/Nc	0,1	1,0

4. NOUS MITJANS DE CONSUM MUSICAL

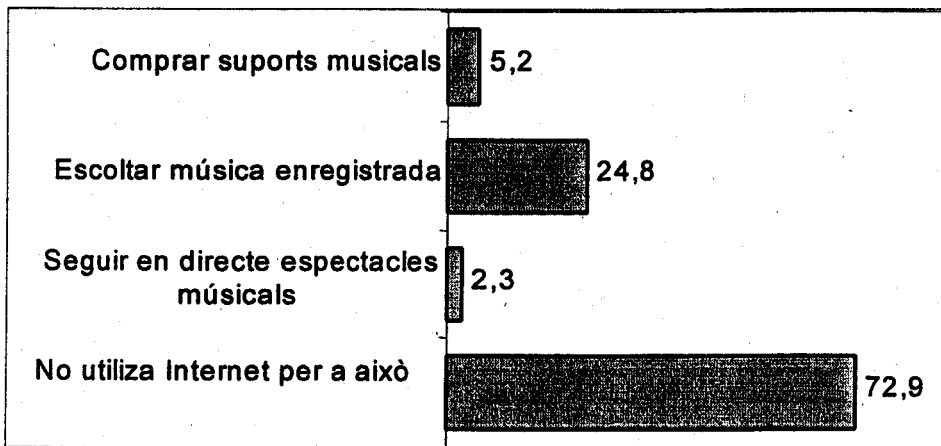
4.1. UTILITZACIÓ D'INTERNET PER A CONSUM MUSICAL

El 41,5% dels enquestats declaren disposar d'ordinador a la seva llar. D'ells, el 24,8% (equivalent al 10,3% del total de la població objecte d'estudi) disposen de connexió a Internet. D'aquest últims, el 27,1 % utilitzen Internet per a "usos musicals", preferentment escoltant música enregistrada (veure gràfic nº 29).

Gràfic nº 29

Utilització d'Internet per a consum musical (%)

(Base = disposen de connexió a Internet)

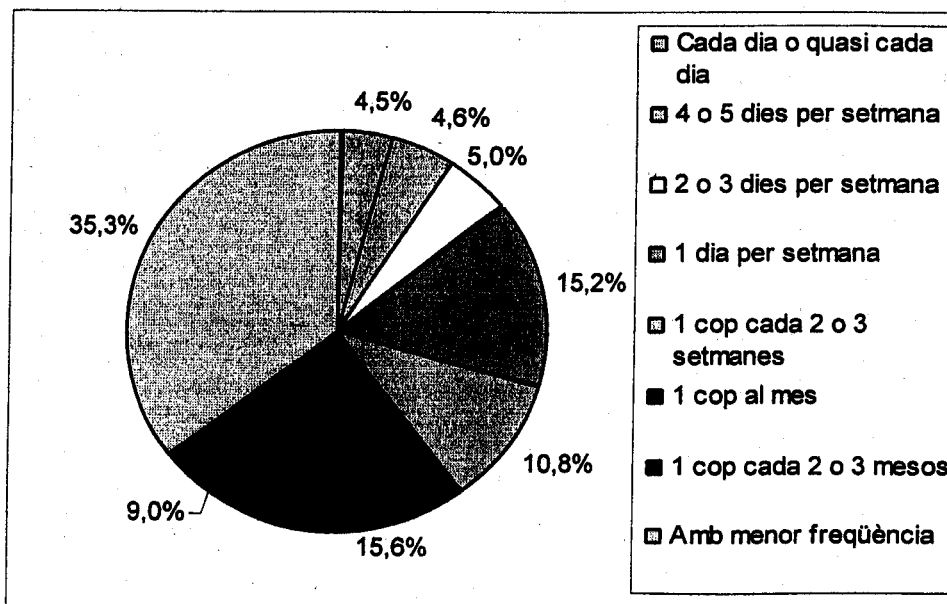

Els qui utilitzen Internet per a "usos musicals" ho fan amb escassa freqüència. Tan sols el 29,3% declaren una freqüència mínima d'un cop per setmana (veure gràfic nº 30).

Gràfic nº 30

Freqüència d'utilització d'Internet per a consum musical

(Base = Utilitzen Internet per a usos musicals [n=45])

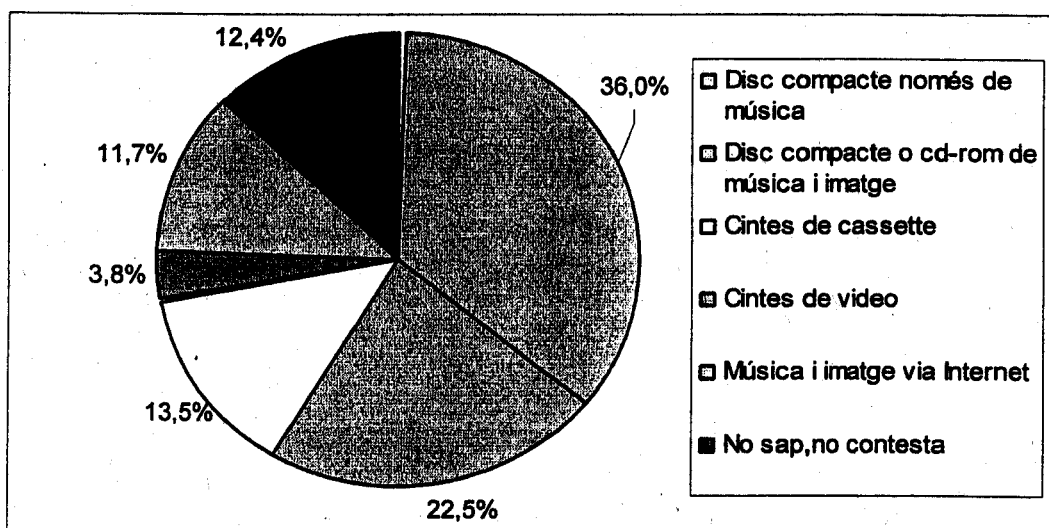
4.2. PREFERÈNCIA QUANT A SUPORTS MUSICALS, DE CARA AL FUTUR

Les preferències es decanten cap el disc compacte només de música, en primer lloc, i cap al CD-ROM de música i imatges, en segon lloc (veure gràfic nº 31).

Gràfic nº 31

Preferència quant a suports musicals, de cara al futur

(Base = total entrevistes)

En desglossament per grups d'edat, pot apreciar-se que l'utilització d'Internet és més valorada pels més joves, mentre que les cintes de casset i de vídeo són quelcom més citades pels majors de 55 anys (veure quadre nº 27).

Quadre nº 27

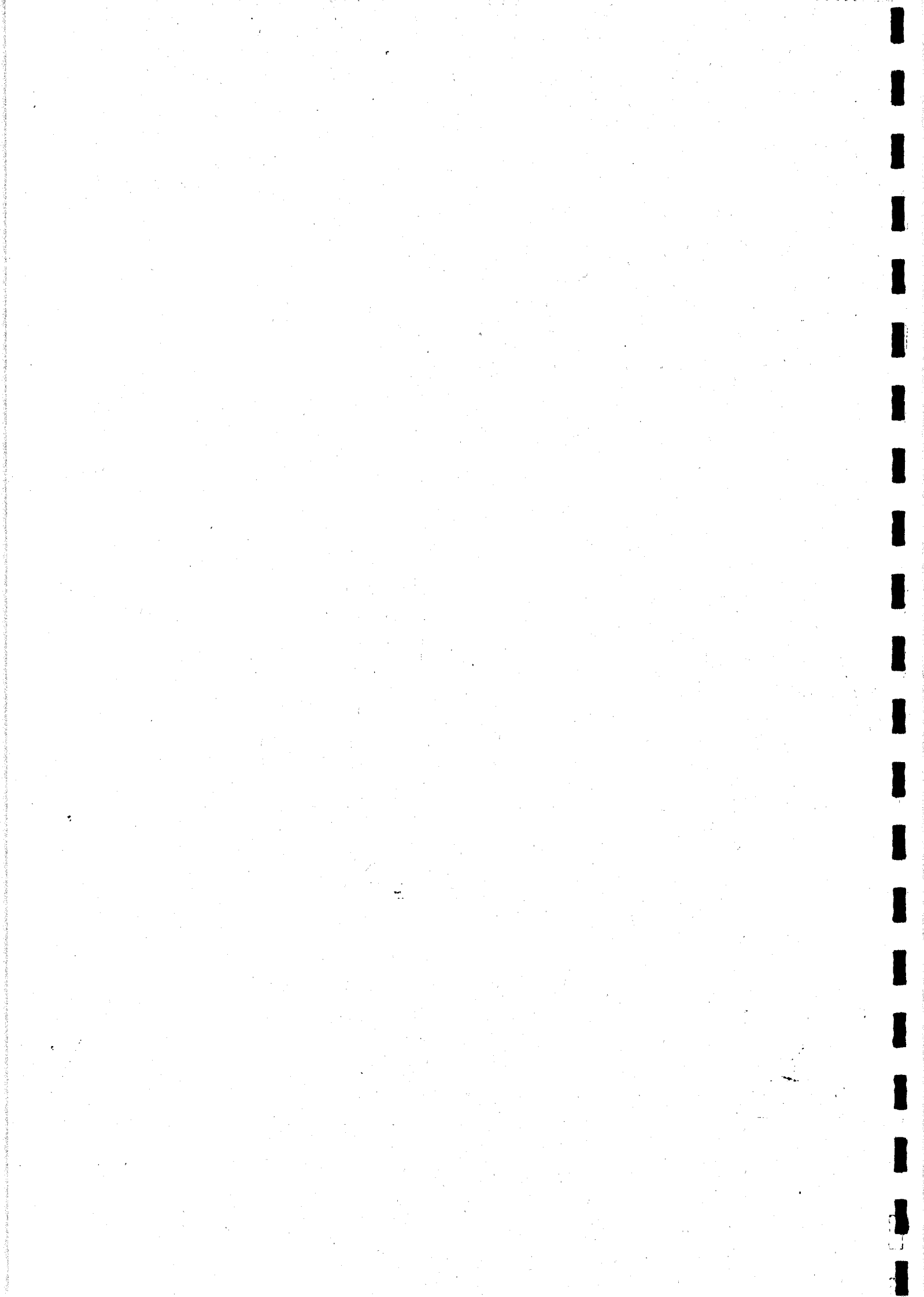
Preferència quant a suports musicals, de cara al futur

Desglossament per edat

	TOTAL	De 15 a 24 anys	De 25 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 54 anys	De 55 a 64 anys	65 o més anys
Base: escolten música							
Mostra efectiva	1444	301	292	252	207	164	228
Univers teòric (milers de persones)	4604	957	941	803	662	516	725
	%	%	%	%	%	%	%
Disc compacte només de música	36,0	32,0	39,9	45,7	41,4	31,5	23,9
CD-Rom de música i imatge	22,5	38,2	27,4	25,7	16,1	11,3	5,8
Cintes de cassette	13,5	4,0	7,5	7,1	19,7	26,3	26,1
Cintes de video	3,8	1,6	3,4	3,0	3,9	8,8	4,5
Música i imatge via internet	11,7	20,8	15,7	10,5	8,3	4,1	4,4
No sap, no contesta	12,4	3,5	6,1	7,9	10,5	18,0	35,2

L'ENSENYAMENT MUSICAL A CATALUNYA

PRINCIPALS RESULTATS

PRESENTACIÓ

Particularitats de l'ensenyament musical

Els ensenyaments musicals, com la resta dels que conformen el sistema educatiu, es desenvolupen en diferents nivells. D'una banda formen part de la proposta curricular obligatòria de les diferents etapes d'ensenyament general (Educació infantil, Educació primària i Educació secundària) i de l'altra tenen un currículum específic en l'àmbit de l'educació més especialitzada (escoles de música i conservatoris).

Amb tot, l'ensenyament de la música presenta elements diferencials. En contrast amb les diferents especialitats que conformen el ventall de la formació professional i superior, l'aprenentatge de la música en la seva dimensió més especialitzada s'ha d'iniciar en edats primerenques i en centres especialitzats a banda dels ensenyaments de règim ordinari (amb l'excepció dels centres d'ensenyament integrat). En el món educatiu, aquesta singularitat només es dóna en la música i la dansa.

La matèria de música integrant del currículum obligatori de tots els ciutadans aconsegueix el paper de sensibilització i coneixement dels elements bàsics del llenguatge musical amb l'objectiu de facilitar unes capacitats d'escolta i de gaudi de la música. És difícil arribar a la pràctica professional de la música o a l'exercici de la música en agrupacions d'aficionats d'un cert nivell partint únicament dels ensenyaments rebuts als centres d'ensenyament general.

L'alumne ha de comptar amb unes aptituds i una capacitat per desenvolupar determinades destreses que difícilment es poden detectar a l'inici de la formació musical. Per aquesta raó cal que l'educació musical específica dels infants s'iniciï ben d'hora i d'una forma que permeti discernir les possibilitats futures de desenvolupament en aquest camp. Això permetrà, d'una banda, tenir uns ciutadans interessats pel fet musical com a espectadors i com a aficionats i, de l'altra, aquells que, des de les diferents branques de l'exercici professional, determinaran el nivell musical i artístic del país.

Un altre factor essencial és l'ambient musical de l'entorn. Atès que els ensenyaments musicals cal que s'iniciïn ben aviat, l'entorn familiar, social i cultural hi té una importància cabdal. Els alumnes acudeixen als centres d'ensenyament especialitzat a partir d'un estímul extern, ja que no es tracta d'ensenyaments obligatoris. És obvi, doncs, que l'increment del nivell cultural de la població farà créixer la necessitat de l'existència de centres on sigui possible educar els ciutadans del demà per al gaudi i la pràctica professional de la música.

Les dades contingudes al present informe corresponen a l'any 1998 (les darreres tabulades). En algun cas, els centres inclosos en l'estudi han estat autoritzats fins al mes de març de 1999.

1. L'ENSENYAMENT DE LA MÚSICA A CATALUNYA.

1.1. Ensenyaments de règim general

D'acord amb el que acabem d'assenyalar, el procés d'implantació de la nova ordenació del sistema educatiu ha anat ordenant gradualment la implantació dels ensenyaments musicals d'acord amb el que quedava establert.

A l'Educació Infantil (entre 0 i 5 anys), l'ensenyament de la música correspon a l'àrea "Intercomunicació i llenguatges" i la imparteix el mestre especialista en educació infantil i primària, malgrat que en molts casos l'especialista en educació musical del propi centre de primària assumeix l'assessorament del mestre corresponent i, en moltes ocasions, imparteix directament la classe als nens d'aquesta etapa.

L'Educació Primària (entre 6 i 12 anys), la presència del mestre especialista de música és preceptiva. D'aquesta manera, als 2.186 centres d'Educació Primària de Catalunya compten en l'actualitat amb mestres especialistes de música que han accedit a aquests ensenyaments mitjançant els corresponents processos d'oposició, la titulació específica requerida o els cursos d'especialització que han organitzat les universitats d'acord amb el Departament d'Ensenyament.

Els 358.576 alumnes d'aquest ensenyament, d'acord amb els corresponents decrets normatius, reben un ensenyament musical corresponent a 90 minuts setmanals durant el cicle inicial, i 60 minuts setmanals als cicles mig i superior de l'ensenyament primari. Són bastants els especialistes que consideren que aquesta temporalització dels ensenyaments els és desfavorable quant a l'establiment d'unes bases equilibrades pel desenvolupament de la sensibilització musical a l'etapa primària.

Quant a l'Educació Secundària (12 a 16 anys), ja des de l'etapa anterior a la LOGSE es preveia la presència de professors de música per a aquesta etapa. En l'actualitat els 994 centres públics d'ensenyament secundari de Catalunya compten en l'actualitat amb professors especialistes de música que han accedit a aquestes places d'ensenyament mitjançant els corresponents concursos d'oposició o la titulació específica corresponent d'acord amb la normativa.

Els alumnes de l'etapa secundària obligatòria reben un ensenyament musical corresponent a unes 120 hores al llarg dels quatre anys que conformen els dos cicles obligatoris de l'ensenyament secundari. Al batxillerat no es preveu cap assignatura obligatòria de música. Amb tot, cal tenir present que l'opcionalitat de crèdits i matèries de l'ensenyament secundari permet que els centres puguin oferir un cert nombre de propostes complementàries per a aquells alumnes que ho desitgin.

1.2. Ensenyaments de règim especial

Amb el procés d'implantació de la nova llei d'ordenació educativa de 1990, el panorama dels ensenyaments musicals de règim especial (escoles de música i conservatoris) va canviar de forma important.

Cal indicar, però, que aquest canvi ha estat més un procés d'adaptació de la realitat existent a la llei, que no pas una transformació de fons. La renovació pedagògica que es va viure a Catalunya en el difícil procés de redreçament dels anys seixanta, va influir també l'ensenyament musical amb la creació de diverses escoles de música arreu del país. Moltes d'aquestes escoles de música, creades a l'empara d'associacions culturals i cooperatives van intentar la introducció de nous models d'ensenyament musical que, lluny dels estereotips tradicionals, acostessin els alumnes a una millor comprensió del fet musical i de la seva sensibilització en una societat de demanava un millor accés a la cultura.

Amb l'arribada de la democràcia, i molt especialment dels ajuntaments democràtics, moltes poblacions de Catalunya van disposar, per primera vegada d'institucions dedicades a l'ensenyament musical que acostaven els ciutadans a una pràctica artística que a la resta d'Europa estava molt generalitzada. L'assumpció de les competències d'ensenyament per part del govern de la Generalitat, van anar consolidant aquest procés de forma que l'estructuració de l'ensenyament de la música als centres de règim especial va anar adquirint una major normalitat.

En aquest sentit cal destacar especialment el pas que l'any 1993 va donar el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya en establir que els ensenyaments públics de nivell elemental es durien a terme en escoles de música d'ensenyament no reglat -regulades pel Decret 179/1993- de forma similar a com succeeix a la major part de països de la resta d'Europa. D'aquesta manera es va impulsar un sistema molt més obert i flexible d'ensenyament que el que habitualment es duia a terme amb la normativa anterior, i es reconeixien els esforços duts a terme per les instàncies més renovadores d'aquest àmbit docent.

Des de la signatura de l'acord del 3 de novembre de 1993 entre les entitats municipalistes (Federació de Municipis de Catalunya i Associació Catalana de Municipis) i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, les escoles de música de titularitat de l'administració local -que constitueixen la gairebé totalitat en l'ensenyament públic de la música a Catalunya- reben finançament del govern de la Generalitat.

Aquest procés ha suposat un pas importantíssim per la regularització i consolidació de l'oferta pública dels ensenyaments musicals al nostre país.

Paral·lelament, els diferents centres de titularitat privada han anat regularitzant la seva situació i adaptant-se als requeriments de la nova normativa d'escoles de música, malgrat que encara avui no tenen vies de finançament públic.

Els centres d'ensenyament musical

En l'actualitat existeixen a Catalunya 170 centres autoritzats d'ensenyament musical de règim especial, dels quals 108 són de titularitat pública i 62 de titularitat privada.

Quant a la titularitat dels centres, la majoria són de titularitat municipal (96), mentre que els altres són de la Diputació de Tarragona (3), del Consell Comarcal del Gironès (7), de titularitat compartida entre la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Girona (1) o del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (1).

Entre els centres de titularitat privada, hi ha diverses formes d'organització jurídica com per exemple societats cooperatives, societats limitades, societats anònimes o persones físiques.

Tipologia dels centres

Aquests centres, autoritzats segons la normativa corresponent es classifiquen en la tipologia següent:

- 159 Escoles de Música (creades o autoritzades d'acord amb allò que estableix el Decret 179/1993) que imparteixen majoritàriament el nivell elemental, malgrat que n'hi ha algunes que tenen alumnes de nivell mitjà i algunes amb alumnes de nivell superior.
- 11 Conservatoris de Música (creats a l'empara del Reial Decret 389/1992, de 15 d'abril, que estableix els requisits mínims dels Centres que imparteixin ensenyaments artístics) i que imparteixen ensenyaments de Grau Mitjà dels ensenyaments contemplats a la LOGSE. Deu d'aquests centres són de titularitat pública i un de titularitat privada (el Conservatori del Liceu).

A part, cal tenir present que, atès el procés gradual d'implantació dels ensenyaments segons la LOGSE, encara hi ha dos centres de Grau Superior autoritzats d'acord amb la normativa de l'any 1966: el Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona (de titularitat municipal) i el Conservatori Superior del Liceu (de titularitat privada). El Departament d'Ensenyament té la intenció de crear l'Escola Superior de Música de Catalunya, que impartirà el grau superior dels nous ensenyaments a partir de la seva implantació.

Distribució geogràfica

Quant a la localització geogràfica dels centres, cal indicar que no del tot regular atès que es tracta de centres d'ensenyament no obligatori i, per tant, la seva creació depèn exclusivament de la voluntat de les administracions locals o de les possibilitats de viabilitat d'institucions de caràcter privat.

Com es pot observar a l'Annex II d'aquest informe, algunes de les comarques de Catalunya no tenen cap centre d'ensenyament musical autoritzat: Alt Urgell, Alta Ribagorça, Baix Ebre, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla de l'Estany, Priorat, Ripollès, Solsonès, Terra Alta i Vall d'Aran. Algunes d'aquestes comarques estan situades entre les de menys població de Catalunya, però altres, com el Baix Ebre, tenen un nucli important de població.

Com és lògic, les comarques més poblades són les que tenen una major concentració de centres d'ensenyament musical. Amb tot, en algunes de les comarques es detecta un cert desequilibri de l'oferta d'ensenyament segons la titularitat (per exemple, les comarques de l'Alt Empordà, l'Alt Penedès, el Barcelonès, el Maresme i el Montsià presenten un índex baix de centres de titularitat pública, amb ciutats com Amposta, Figueres, l'Hospitalet de Llobregat, Mataró, Sant Sadurní d'Anoia o Vilafranca del Penedès, que no tenen cap centre d'aquesta titularitat).

Cal indicar, però, que els centres d'ensenyament citats -que apareixen relacionats en l'Annex I d'aquest informe- són únicament aquells que han rebut la corresponent autorització administrativa fins el mes de març de 1998. Avui encara hi ha diversos centres que estan en procés d'adaptació dels equipaments i espais d'acord amb allò que estableix la normativa. Ens consta que a poblacions com Tortosa, Banyoles, Ripoll i Solsona, entre altres, existeixen centres d'ensenyament musical que encara no han estat autoritzats d'acord amb la nova normativa. Probablement, quan estiguin tots autoritzats, el cens d'escoles de música de Catalunya estarà entorn als 200 centres.

A tot això cal afegir que hi ha un nombre important de professors que, de forma particular, ofereixen formació musical a nois i noies d'arreu de les nostres poblacions. Aquesta activitat, que tradicionalment no ha tingut una regulació administrativa concreta, també constitueix una part important d'aquesta acció educativa, malgrat que és gairebé impossible d'avaluar.

L'alumnat dels centres d'ensenyament musical

El nombre total d'alumnes inscrits als diferents centres autoritzats d'arreu de Catalunya era, segons dades de 1997, un total de 26.968.

Centres de titularitat privada: 66% (17.799 alumnes)
Centres privats: 34% restant (9.169 alumnes)

Segons els nivells d'ensenyament:

Nivell elemental: 18.690 (69,3%)
Nivell mitjà: 7.504 (27,8%)
Nivell superior: 774 (2,9%)

Es tracta d'uns percentatges força similars als que es donen en altres països d'arreu d'Europa. En aquest sentit cal considerar, com ja hem assenyalat al començament, que aquests ensenyaments els inicien un gran nombre de nens que, a mida que van arribant a cobrir les pròpies possibilitats, van deixant pas únicament a aquells que en pretenen una professionalització. Amb tot, és possible que la implantació dels nous nivells de grau superior faci variar lleugerament aquests percentatges.

Les especialitats instrumentals

Aquest és un dels aspectes que tenen més importància de cara al perfil professionalitzador d'aquests ensenyaments.

Durant molts anys la distribució de les especialitats instrumentals que estudiaven els alumnes presentava divergències importants en referència a les necessitats professionals del sector musical. Per entendre bé aquest aspecte, serà bo indicar quina és, aproximadament, la mitjana europea aproximada segons especialitats:

Percentatges d'alumnes per especialitats a Europa

Instrumentes de corda	21%
Instrumentes de vent de fusta	15%
Instrumentes de vent de metall	6%
Instrumentes de percussió	2%
Piano	39%
Guitarra	8%
Cant	7%
Altres instruments	2%

Els alumnes que actualment estan acabant els estudis del pla antic són una mostra del citat desequilibri, ja que la desviació respecte als percentatges esmentats és important. Vegem ara els percentatges d'aquests alumnes que actualment estan en procés de finalitzar aquests estudis, i que constitueixen una mostra d'una situació anterior:

Alumnes del Pla 66, per especialitats

Instrumentes de corda	10,88%
Instrumentes de vent de fusta	10,83%
Instrumentes de vent de metall	2,88%
Instrumentes de percussió	0,39%
Piano	56,84%
Guitarra	7,34%
Cant	sense dades
Altres instruments (inclou el cant)	10,84%

A la vista d'aquestes dades es comprèn el perquè del nombre tan important de músics de procedència no catalana a un àmbit tan significatiu com l'orquestral. Per posar un exemple citarem la situació actual de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. D'un total de més de cent músics, una tercera part procedeixen de fora de l'estat espanyol, i la majoria estan concentrats a les especialitats de corda (als violins d'un total de 31, 13 són forans; de les 13 violes n'hi ha 10 de fora; dels 10 violoncels, 3 són de fora). Quant als instruments de vent de fusta, hi ha un cert equilibri ja que de 17 músics, n'hi ha 4 d'estrangers. El cas dels instruments de vent de metall és, com a la majoria d'orquestrades de l'estat espanyol, significatiu ja que la gairebé totalitat dels músics procedeix del País Valencià amb l'excepció d'alguns estrangers.

Amb tot, darrerament s'observen indicis que fan pensar que d'aquí a uns anys podria haver-hi una evolució lleugerament correctiva. Entre els alumnes que actualment estudien música al grau mitjà els percentatges han variat de forma substancial:

Alumnes del nou grau mitjà, per especialitats

Instruments de corda	17,23%
Instruments de vent de fusta	15,42%
Instruments de vent de metall	1,98%
Instruments de percussió	1,52%
Piano	38,09%
Guitarra	11,55%
Cant	7,26%
Altres instruments	6,95%

Aquesta important variació és atribuïble a la preocupació dels centres per adequar-se a les peticions dels sectors professionals i a l'aparició (per fil) de formacions orquestrals als centres d'ensenyament musical de Catalunya.

El professorat

Quant al professorat cal assenyalar que, d'acord amb les estadístiques de què disposem, hi ha a Catalunya uns 2.800 professors de música.

Aquesta dada, però, no pot ser considerada de forma estricta, ja que un gran nombre de professors comparteixen l'ensenyament entre diferents centres. És per això que es fa molt difícil arribar a conèixer el nombre exacte de professionals que exerceixen l'ensenyament musical a Catalunya en centres de règim especial.

Situació laboral

Quant a la situació laboral d'aquests professionals de l'ensenyament, cal indicar que no hi ha una uniformitat en llur situació.

A determinats centres públics el professorat té la consideració de personal funcionari al servei de l'administració local (per exemple a conservatoris com Sabadell, Lleida, Barcelona...). A altres centres públics el professorat és contractat mitjançant règim laboral per entitats autònomes municipals (Patronats...) i en aquest cas alguns centres han arribat a establir un conveni col·lectiu entre treballadors i l'empresa (Vila-seca, Sant Cugat...). Alguns dels professors, atesa la seva baixa dedicació a un centre, per raó de l'especialitat (fagot, tuba, trompa, etc), són contractats laboralment a hores i realitzen la seva tasca a diversos centres.

En el cas de l'ensenyament privat, la situació presenta encara més variació, ja que existeixen diverses formes de contractació d'acord amb la figura jurídica del propi centre, i que ve de la contractació laboral a la prestació de serveis per part de professors que tenen una llicència com a treballadors autònoms.

Aquesta multiplicitat de situacions i de formes jurídiques d'organització dels centres fa pràcticament impossible arribar a establir una situació-tipus quant al perfil de la situació laboral d'aquests professionals de l'ensenyament musical.

Titulacions requerides

D'acord amb allò que estableix la normativa, cal indicar que la titulació dels professionals que imparteixen els ensenyaments en centres de règim especial pot ser la següent:

- Titulació professional corresponent al Decret de 1942. Aquesta titulació va ser assimilada a la titulació superior de la nova Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu mitjançant un Reial Decret de 1994. Els professionals que disposen d'aquesta titulació poden exercir l'ensenyament en qualsevol centre d'ensenyament de nivell elemental (escola de música), de grau mitjà (conservatori o centre autoritzat de grau mitjà) o centre de grau superior. Té l'equivalència amb la llicenciatura universitària.
- Titulació superior corresponent al Decret de 1966. Igual que l'anterior, aquesta titulació va ser assimilada a la titulació superior de la nova Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu mitjançant un Reial Decret de 1994. Els professionals que disposen d'aquesta titulació també poden exercir l'ensenyament en qualsevol centre d'ensenyament de nivell elemental (escola de música), de grau mitjà (conservatori o centre autoritzat de grau mitjà) o centre de grau superior. És equivalent amb tots els efectes a una llicenciatura universitària.
- Titulació de professor segons el Decret de 1966 (coneguda com títol de grau mitjà del pla 66). Mitjançant el Reial Decret publicat el 1994, aquesta titulació permet donar classes a centres de nivell elemental i de grau mitjà, malgrat que no té la consideració d'equivalent a la llicenciatura universitària.
- El Decret 179/1993, que regula la creació de les escoles de música, estableix que es poden habilitar per l'ensenyament determinats especialistes segons el currículum que presentin i l'especialitat que hagin d'impartir. D'aquesta manera es preveu poder donar solució a la presència de professors de prestigi que, malgrat no tenir la titulació adequada, exerceixen la docència de la música amb sobrada qualitat.

1.3. L'ensenyament a la universitat

A diferència del plantejament universitari d'altres països de l'entorn europeu, l'ensenyament de la música a les universitats catalanes té una història força recent.

En l'actualitat, l'ensenyament de la música a la universitat està centrat en dos àmbits ben diferenciats. El primer àmbit és el que va adreçat a aquells que es formen en la diplomatura que imparteix la titulació de professorat per a l'ensenyament primari a les corresponents facultats de pedagogia. El segon, de caràcter més especulatiu, està adreçat a la investigació de caràcter musicològic.

Diplomatura Universitària per a mestres

La formació per als mestres d'ensenyament primari ha contemplat, amb més o menys intensitat, l'educació musical en els seus plantejaments curriculars. Amb tot, la formació musical dels mestres ha tingut sovint un caràcter més voluntariós que no pas real, atesos els coneixements musicals amb què els estudiants arribaven a la facultat universitària.

A partir de la normativa de 1991 s'establia que la diplomatura universitària per als mestres tindria, entre altres, una especialitat musical «Títol de Mestre especialitat d'Educació Musical» amb una càrrega important de crèdits específics de música. Les altres especialitats (Educació Infantil, Educació Primària, Llengua Estrangera, Educació Física, Educació Especial, Audició i Llenguatge) també contempnen la presència de la música en el seu desenvolupament curricular, però amb una càrrega docent pràcticament simbòlica.

És doncs, en els mestres especialistes en Educació Musical, en els que recau l'assumpció de la responsabilitat de l'ensenyament de l'especialitat musical als alumnes de l'etapa de l'ensenyament infantil i primari. Si bé es tracta d'un pas important en la nova ordenació del sistema educatiu, cal indicar que la manca de filtres selectius específicament musicals per accedir a aquests ensenyaments universitaris, fa difícil establir els barems de qualitat necessaris a la pròpia facultat universitària.

Els ensenyaments d'aquesta especialitat musical s'imparteixen en l'actualitat a les universitats següents:

- Universitat de Barcelona
- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat de Girona
- Universitat de Lleida
- Universitat de Tarragona
- Universitat Ramon Llull (Escola Blanquerna)

Estudis de Musicologia

Els antecedents de l'ensenyament de la música a la universitat amb un caràcter més musicològic cal cercar-los en les classes que el professor Oriol Martorell va començar a impartir el 1970 dintre del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona. Aquestes classes tenien un caràcter marcadament historiogràfic i de divulgació del fet musical, altrament ben poc conegut pels alumnes de la universitat.

Paral·lelament, a la Universitat Autònoma de Barcelona i impulsat pel professor Francesc Bonastre, havia nascut, també dins del Departament d'Història de l'Art, un projecte amb una opció sensiblement diferent ja que anava adreçada a una formació de caràcter clarament musicològic. El bloc de matèries era més important i preveia una formació específica adreçada a la paleografia, l'anàlisi musical, la historiografia, etc. Els projectes d'investigació duts a terme per diferents professors i alumnes vinculats a aquesta facultat van cristalitzar en la constitució de l'Institut de Documentació i Investigació Musicològiques "Josep Ricart i Matas" que, vinculat a la UAB duu a terme projectes d'investigació.

Fruit d'aquestes inquietuds, les dues universitats esmentades es van posar a treballar, conjuntament amb altres centres d'arreu de l'estat, amb la finalitat d'obtenir una titulació específica en musicologia. El resultat ha estat la creació d'una Llicenciatura d'Història i Ciències de la Música que no ha acabat de satisfer les expectatives d'aquells que havien fet les primeres propostes. Es tracta d'una llicenciatura de segon cicle que, des de 1997 s'imparteix a la UAB.

2. ANNEX

Centres d'ensenyament musical a Catalunya. 1998

Per titularitat

Concepte	Titularitat				Total
	Pública	%	Privada	%	
Escoles	108	63,5	62	36,5	170
Professors	1.800	64,7	983	35,3	2.783
Alumnes	17.771	65,9	9.197	34,1	26.968
<i>Nivell elemental</i>	12.635	46,9	6.055	22,5	18.690
<i>Nivell mitjà</i>	4.724	17,5	2.780	10,3	7.504
<i>Nivell superior</i>	412	1,5	362	1,3	774
Oferta d'especialitats	982	65,1	527	34,9	1.509

Dades d'interès:

Nombre d'especialitats musicals que es poden estudiar a Catalunya: 29.

Especialitats musicals amb més presència territorial:

Piano i violí: 30 comarques.

Clarinet, flauta travessera, guitarra i violoncel: 29 comarques.

Comarques on s'imparteixen més especialitats musicals:

Barcelonès: 27 especialitats, amb una oferta de 337 cursos.

Vallès Occidental: 22 especialitats, amb una oferta de 188 cursos.

Anoia i Garraf: 20 especialitats cada comarca, amb una oferta de 46 i 30 cursos respectivament.

Gironès: 19 especialitats, amb una oferta de 73 cursos.

Centres d'ensenyament musical a Catalunya. 1998
 Per comarques. Ordenats de major a menor nombre d'escoles i d'especialitats.

Comarca	Escoles			Especialitats		Professors	Alumnes
	Nombre	Públiques	Privades	Nombre	Cursos		
Barcelonès	37	7	30	27	337	799	7.724
Vallès Occidental	17	12	5	22	188	376	3.616
Gironès	11	9	2	19	73	92	1.257
Bages	11	10	1	18	97	174	1.422
Vallès Oriental	11	10	1	18	94	117	1.377
Baix Llobregat	10	9	1	18	73	119	1.376
Tarragonès	6	6	0	16	58	147	1.055
Osona	5	4	1	16	46	54	718
Maresme	5	2	3	13	45	78	849
Baix Camp	5	4	1	12	35	50	630
Anoia	4	3	1	20	46	117	693
Baix Empordà	4	2	2	14	32	51	643
Ribera d'Ebre	4	4	0	14	22	31	358
Berguedà	4	3	1	11	32	52	391
Alt Penedès	4	1	3	7	22	34	273
Segrià	3	2	1	17	40	88	609
Montsià	3	0	3	17	33	53	470
Urgell	3	3	0	15	35	44	491
Alt Empordà	3	1	2	15	30	54	454
Segarra	3	3	0	14	22	48	363
Conca de Barberà	3	2	1	7	17	29	254
Garraf	2	1	1	20	30	41	487
Selva	2	1	1	16	25	36	211
Garrotxa	2	1	1	12	17	25	267
Noguera	2	2	0	12	17	22	227
Pla d'Urgell	2	2	0	9	12	22	323
Cerdanya	1	1	0	12	12	-	-
Baix Penedès	1	1	0	7	7	11	209
Alt Camp	1	1	0	6	6	10	131
Garrigues	1	1	0	6	6	9	90
TOTALS	170	108	62	-	1.509	2.783	26.968